

VĚZNICE TÁBOR

KLÁRA STUHLÍKOVÁ

DIPLOMOVÁ PRÁCE

VĚZNICE TÁBOR

autorka:

Bc. Klára Stuchlíková

vedoucí práce:

doc. Ing. arch. Jan Jakub Tesař, Ph.D.

odborný asistent:

Ing. arch. Matěj Barla

konzultující:

Mgr. A. Dr. techn. Andrea Seelich

pplk. PhDr. Soňa Haluzová

prof. Ing. arch. Ivan Koleček, SIA

odborníci na obor vězeňství

doc. Ing. Daniela Bošová, Ph.D.

požárně bezpečnostní řešení

Ing. Zuzana Štemberová

krajinářské řešení

Ing. Zuzana Vyoralová, Ph.D.

technické zařízení budov

Letní semestr 2024/2025

Ateliér Tesař–Barla

Ústav navrhování I

Fakulta architektury

České vysoké učení technické v Praze

**„The age of sobriety
in punishment had
begun.“**

- Michel Foucault

ANOTACE

Diplomová práce se zabývá návrhem mužské věznice s ostrahou v lokalitě bývalého letiště Všechnov u města Tábor. Návrh klade důraz na vytvoření prostředí, které bude pozitivně působit na mentalitu vězňů, ale zároveň bude prostředím bezpečným a přívětivým pro zaměstnance, kteří zde pracují. Důležitým aspektem celkového návrhu je také možná diferenciací vězňů, což blahodárně působí při jejich nápravě. V myšlenkách se spíše než o stávající český vězeňský systém opírá o nové vězeňské systémy a moderní mezinárodní tendence v tomto odvětví.

Vězeňský systém v České republice čelí mnohým úskalím a jedním z nich je přeplněnost našich věznic. Největším problémem při stavbě nových věznic je odmítání záměru místními obyvateli. Lokalita návrhu je lokalitou, kde byla stavba nové věznice takto v minulosti znemožněna. Práce ukazuje, jak by mohla taková nová věznice vypadat.

OBSAH

A	ANALYTICKÁ ČÁST	8 – 99
	1_teorie	10
	2_reference	36
	3_lokalita	58
	4_program	82
	5_směrování návrhu	94
B	NÁVRHOVÁ ČÁST	102 – 219
	1_širší vztahy	104
	2_koncept	116
	3_návrh	140
	4_řešení materiálů	206
C	DOKLADOVÁ ČÁST	120 – 225

ANALYTICKÁ ČÁST

Rule 1. All prisoners shall be treated with the respect due to their inherent dignity and value as human beings. No prisoner shall be subjected to, and all prisoners shall be protected from, torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment, for which no circumstances whatsoever may be invoked as a justification. The safety and security of prisoners, staff, service providers and visitors shall be ensured at all times.

1 TEORIE

Od fyzických trestů k odnětí svobody

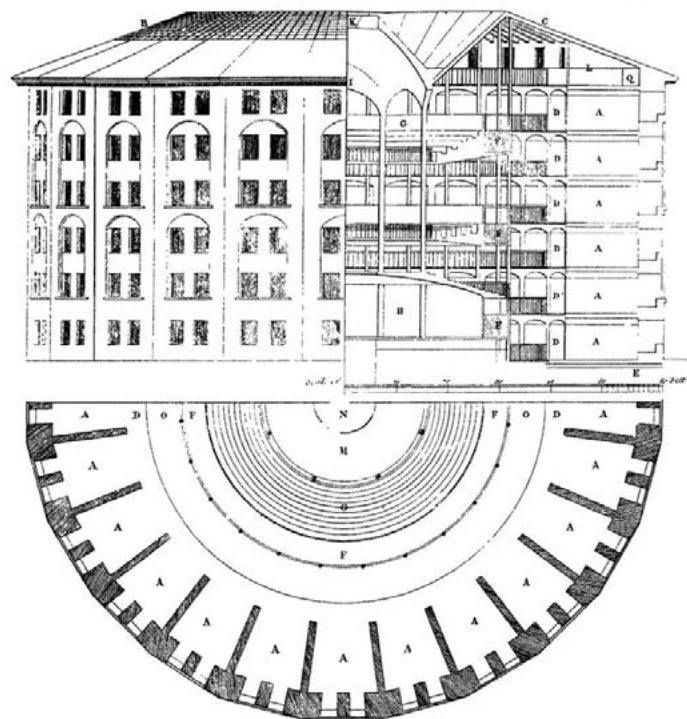
Vězení potažmo motiv trestu se prolíná celou historií lidstva. Dřívější způsob trestání byl ovšem spíše fyzického charakteru. Jednalo se mučení, tresty smrti, galeje a vyhánění (deportace v případě koloniálních mocností). Lidé jsou mučeni ještě v polovině 18. století, ovšem na přelomu 18. a 19. století přichází k sepisování nových „moderních“ zákoníků a začíná se i užívat trest odnětí svobody. Je tomu tedy na začátku a v první polovině 19. století, kdy napříč Evropou se vězení stává trest pro široké vrstvy obyvatel. V této době již také dochází k úpravám způsobu věznění (například dělení dle provinění a také rozdělení na muže a ženy). Poté se začala do popředí dostávat i myšlenka celkové reformy odsouzeného. Ovšem po snahách nápravy člověka pomocí disciplíny, dochází k uvědomění, že se nemusí jednat o zcela humánní praktiky. To je spouštěč pro profesionalizaci vězeňství, kdy dojde i k vytvoření prvních škol pro vězeňský personál a odsouzené je snaženo spíše motivovat.

V průběhu těchto dvou staletí dochází i ke značným rozdílům role ostatních obyvatel a místa, kde k trestání dochází. Z dřívějších mučících procesů a vystavování těl pohledu veřejnosti se přechází do uzavřených budov. Veřejnost již není součástí procesu. Z trestání jakožto divadelního představení venku na veřejnosti se přechází k soudnímu řízení a administrativě, kdy rozhoduje porota a to uvnitř budov. V roce 1837 začal ve Francii jezdit nenápadný černý policejní

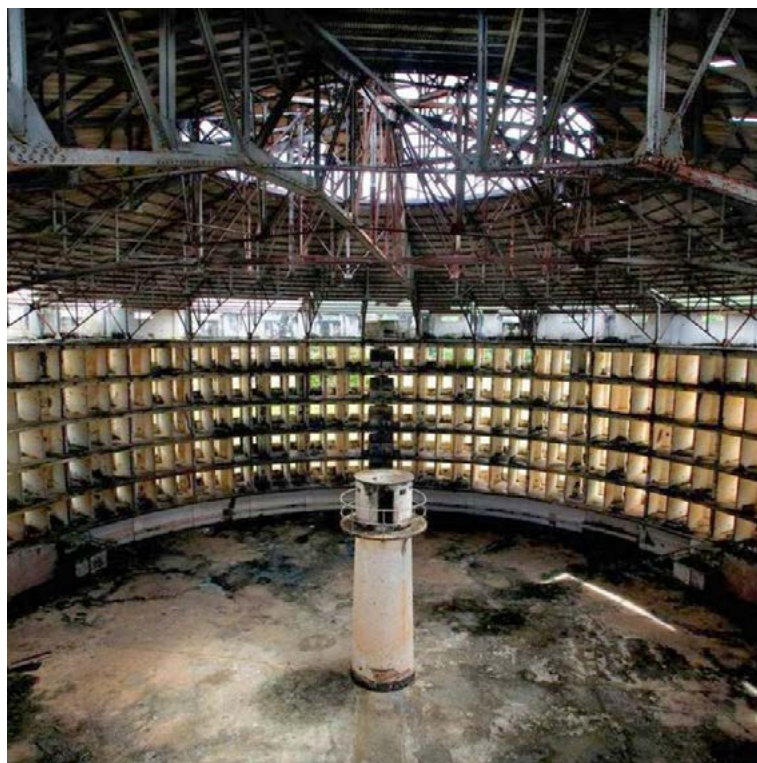
vůz, který vězně převážel a postupně se trestání stává tou nejskrytější částí trestního procesu.

Ovšem nedlouho poté, co se trestání přesune mezi čtyři stěny, začínají se projevovat úskalí a problémy tohoto systému.

Stále se pohybujeme na přelomu staletí a v této době také přichází myšlenky o tom, že zločinec se zločincem nerodí, ale stane se tak vlivem společnosti. V souvislosti s tím dojde k vzniku pojmů jako „nápravné zařízení“ a „káznice“ a začne se přistupovat k „odejmutí svobody“ jako formě trestu. Všechny tyto ideje přichází v rámci vězeňských reforem, kdy je jednou z hlavních postav Sir John Howard. Ten byl totiž jako hlavní šerif obeznámen s tím, v jak katastrofálním stavu se anglické věznice nachází a sepsal o tom monografii a prosadil legislativní úpravy vězeňství v anglickém parlamentu. Tato úprava obsahovala například i definici celové věznice a dalších skutečností, které mimo jiné popisovaly i velikosti, kapacity, prostorové požadavky na věznice, přestavbu dle pravidel hygieny a bezpečnosti a také navrhoval zestátnění věznic. Na základě této legislativy bylo do roku 1790 (cca do deseti let) vybudováno v Anglii několik věznic a do konce 18. století jich bylo již 42. Již v této době se budovy dělily na vězení, vazební věznice a nápravné zařízení. Tato velká reforma se záhy začala z Anglie šířit celou Evropou a také do Ameriky. Tam sloužily jako základ pro

Návrh Panopticonu dle J. Benthama

Presidio Modelo na Kubě

(zdroj obrázků: www.wikipedia.org, www.hiddenarchitecture.net)

hledání tvaru věznice. Uspořádání jednotlivých cel a oddělení a sestavení bloků do hvězdice spojených centrální budovou, jak to Howard popsal, se stalo základem pro tzv. Pensylvánský systém. Ten dostal název podle Eastern State Penitentiary (1829) v Pensylvánii, kterou navrhl architekt John Haviland. Věznice byla původně určena pro 250 vězňů, kdy každý měl mít svou celu, ovšem již během výstavby byla navyšována kapacita (na základě nátlaku ze strany ministerstva) a její navyšování se nezastavilo až do roku 1926, kdy byla celková kapacita 1700 osob. Kvůli tomu vnitřní řád věznice a celý její systém nemohl fungovat tak, a jak bylo koncipováno a v roce 1971 bylo vězení uzavřeno. U nás je příkladem věznice Pensylvánského typu budova vězení v Plzni - Bory postavena v roce 1878.

Panoptikon

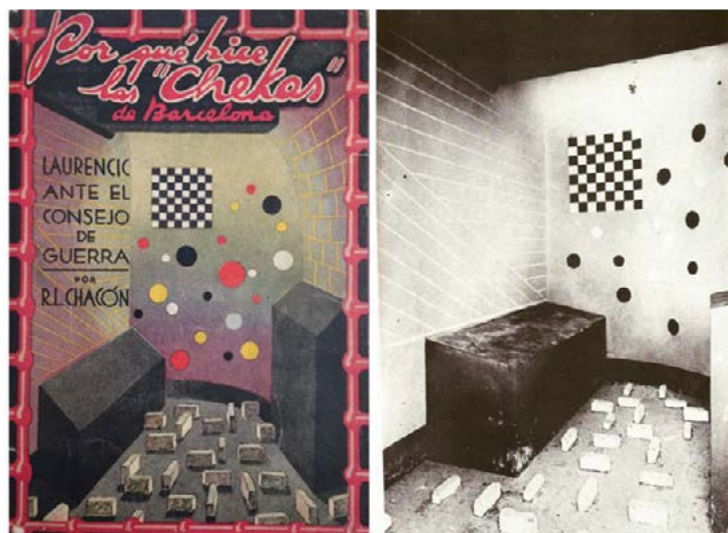
Dům dozorců neboli panoptikon je reakce dalšího angličana (filosofa) Jeremyho Benthmana na řešení otázky vězení. Ten jako odpověď vidí „nový konstrukční princip“ (jak popsal jeho nově objevený systém v dopisech v roce 1787). Jedná se o systém vhodný pro libovolné zařízení (nápravná zařízení, chudobince, lazarety, manufaktury, nemocnice, blázince, školy,...), kde je potřeba mít větší skupinu lidí pod dohledem. Jedná se totiž o válcovitou stavbu o čtyřech až šesti podlažích, která má celý po obvodu a ty jsou zavřeny pouze mřížemi, takže z jednoho místa (v centru) může jeden dozorcí vidět do všech cel. Onoho „inspektora“ uprostřed nikdo nevidí (jelikož je zavřený ve své strážné věži), on ale vidí vše. Výhoda je také v tom, že dozorcí ani nemusí ve věži být přítomen, ale vězni mají

i tak pocit, že jsou sledováni. A přestože byl tento návrh stavby kritizován pro četné nedostatky (hluk, zápach, ztráta soukromí, špatné oslunění, nemožnost diferenciací vězňů) bylo několik staveb založených na tomto principu postaveno. Ještě donedávna byli čtyři panoptikony funkční (F-house v Illinois a věznice v Bredě, Arnhemu a Harlemu v Nizozemí), ovšem v roce 2016 byla zrušena jejich funkce nápravných zařízení. Ještě v době, kdy panoptikální věznice v Nizozemí fungovaly, zkoumal Rem Koolhaas funkčnost jedné z nich a jestli stále vyhovuje současné době a přístupům. Z jeho závěrů vyplynulo, že budova nevyužívala původní mechanismy tak, jak byly originálně zamýšleny. Například inspektorská věž, která měla sloužit pro sledování vězňů, byla nahrazena kantýnou. Prostor kolem sloužil jako sportoviště vězňů a mříže do cel byly nahrazeny plnými dveřmi. Ač byla stěžejní myšlenka panoptikonů ta, že vězni mají být sledováni a v centru budovy mají být sledující, v současnosti se role zcela prohodili a sledování byli ti v centru. To také ukazuje na to, jak je důležité, aby budova byla schopná odolat proměnám času a byla dostatečně tvárná pro další vývoj a inovaci v systému vězeňství.

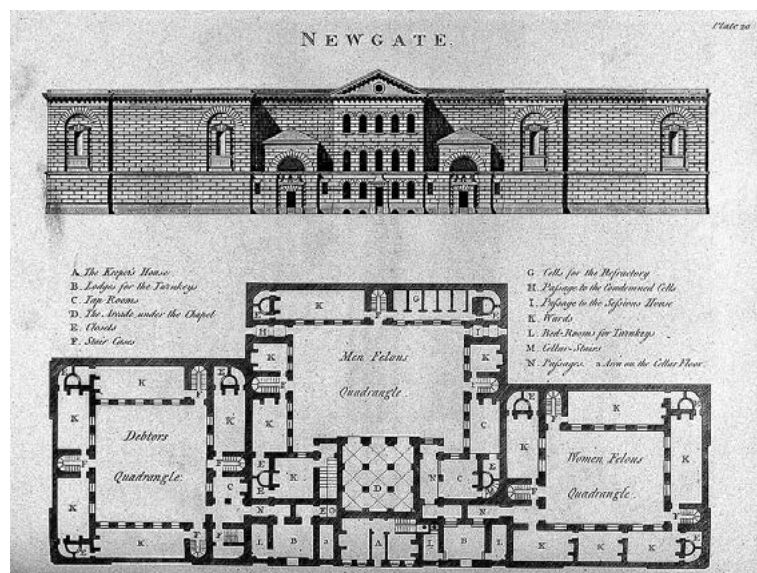
Za zmínku také ještě stojí rozpadající se budova věznice Presidio Modelo na Kubě, jakožto největší realizace panoptikonu.

Vězení jako symbol

Bentham pojímal vězení jako něco utilitárního, mechanického, nezajímala ho symbolika ani reprezentativní role architektury. Zatímco George Shepherd se na vězení koukal opačně. Jeho návrh Newgate

Návrh cely a replika cely dle Alphonse Laurencice

Pohled a půdorys Newgate

v Londýně ve stylu architecture terribble má odstrašující charakter a budova reprezentuje svoji funkci.

Cestou, jak skrz architekturu ovládat, šel i francouzský architekt Alphonse Laurencic. Ten navrhl „psychotechnické“ cely, které měly sloužit k mučení vězňů během španělské občanské války. Výtvarná díla, ale i použití znepríjemňovacích prostředků v cele měla vyvolat ve vězni psychické i fyzické úzkosti.

Moderní pojetí

Od Benthamova pojetí věznic, které se nesou v duchu mravnosti a mechaničnosti, to bylo ještě zhruba sto let k modernímu přístupu, které vidí napravení spíše skrz bezpečnost, hygienu a efektivnost. V teorii přešly myšlenky od disciplinárního přístupu k stimulačnímu. Disciplinární společnosti k permissivní. Přišli jsme na to, že ne všechny postoje k tomu, jak by měly věznice vypadat, byly správné. Dříve (při vězeňských reformách na konci 18. století), se osvěta šířila z Británie, dnes je vůdčím státem v této problematice Norsko. Otevírá dveře věznic a vězňům dává lepší podmínky a větší volnost, tím se snaží snížit recidivu a začlenit trestané zase do společnosti. To je něco, co by bylo dvě stě let zpátky nemyslitelné, ovšem nyní se nám zdá, že tohle je ona cesta.

Teď už víme, že dlouhodobá izolace je nehumánní. Nyní vidíme budoucnost spíše v rehabilitaci odsouzených skrz socializaci, i když stále je nutné, aby měli vězni svoje soukromí. Odsouzené už netrestáme mučením, ani je nezavíráme do panoptikonů,

ale snažíme se je co nejlépe po jejich trestu (trestu odnětí svobody) zase začlenit do společnosti.

KATEGORIZACE

Od roku 2017, kdy vešel v platnost zákon č. 58/2017 Sb., se nápravná zařízení v České republice dělí na dva typy dle zabezpečení:

- 1. Věznice s ostrahou
- 2. Věznice se zvýšenou ostrahou

Věznice s ostrahou se podle stupně zabezpečení člení na oddělení:

- s nízkým stupněm zabezpečení
- se středním stupněm zabezpečení
- s vysokým stupněm zabezpečení

Preventivní opatření:
vazební věznice

Další typy nápravných zařízení:
- detenční ústav
- ústav pro mladistvé

(Pro mladistvé je zřizován zvláštní typ vězení, který je rozdělen výše zmíněným způsobem. Do vězení pro mladistvé jsou umísťováni odsouzení, kterým ještě není osmnáct let nebo u kterých tak rozhodl soud.)

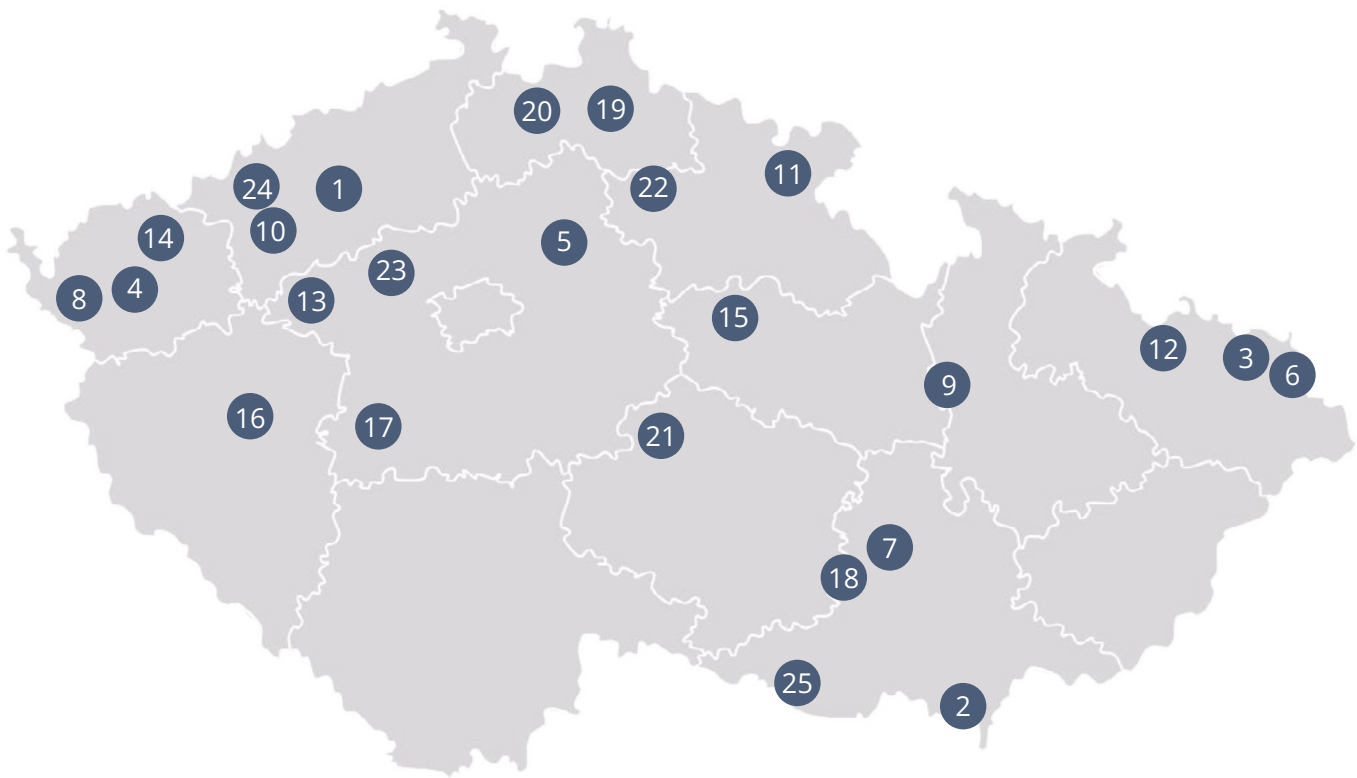
Podle stupně zabezpečení věznice se odvíjí možnosti a práva pohybu odsouzených ve vězení:

Věznice s ostrahou	Věznice se zvýšenou ostrahou
S nízkým stupněm zabezpečení • Pohyb vězňů v prostorách věznice je umožněn bez dohledu vězeňské služby • Mimo pracovní dobu je možný volný pohyb mimo věznici (návštěva zdravotnických zařízení, sportovní akce, výchovné akce,...) • Návštěvy jsou zpravidla bez dohledu	• Volný pohyb vězňů v prostorách věznice není možný • Cely jsou zamykány • Možnost pohybu mimo věznici (akce organizované mimo věznici) pouze pod dohledem příslušníka vězeňské služby
Se středním stupněm zabezpečení • Pohyb vězňů v prostorách věznice je organizovaný, pod dohledem vězeňské služby • Mimo pracovní dobu je možný volný pohyb mimo věznici (návštěva zdravotnických zařízení, sportovní akce, výchovné akce,...)	
S vysokým stupněm zabezpečení • Pohyb vězňů v prostorách věznice je organizovaný, pod dohledem vězeňské služby + kontrola každých 45 minut	

VĚZEŇSTVÍ V ČESKÉ REPUBLICE

V České republice je 25 věznic pro výkon trestu odnětí svobody, dále 10 vazebních věznic a 3 detenční ústavy (v Praze, Brně a Ostravě).

Na mapě lze vidět polohu všech dvaceti pěti věznic pro výkon trestu ČR dle seznamu VSČR (bez vazebních věznic) – ve Zlínském kraji se nenachází žádná věznice, v Jihočeském kraji se nachází pouze věznice vazební

1 Věznice Bělušice	10 Věznice Nové Sedlo	19 Věznice Rýnovice
2 Věznice Břeclav	11 Věznice Odolov	20 Věznice Stráž pod Ralskem
3 Věznice Heřmanice	12 Věznice a ÚPVZD Opava	21 Věznice Světlá nad Sázavou
4 Věznice Horní Slavkov	13 Věznice Oráčov	22 Věznice Valdice
5 Věznice Jiřice	14 Věznice Ostrov	23 Věznice Vinařice
6 Věznice Karviná	15 Věznice Pardubice	24 Věznice Všehrady
7 Věznice Kuřim	16 Věznice Plzeň Bory	25 Věznice Znojmo
8 Věznice Kynšperk nad Ohří	17 Věznice Příbram	
9 Věznice Mírov	18 Věznice Rapotice	

V souvislosti s politickými a společenskými změnami po roce 1989 dochází k zásadním změnám taktéž v oblasti výkonu trestu odnětí svobody ve smyslu celkové transformace i humanizace vězeňství. To se odráží i v Koncepti vězeňství do roku 2025 (tzv. NKV), která byla v roce 2016 schválena vládou ČR.

NKV má 3 globální cíle:

1. Vytvořit dobře fungující, efektivní, mezinárodní standardy dodržující vězeňství propojené s prevencí kriminality, postpenitenciární péčí, sociální sférou a vzdělávacím systémem a směřující k re-integraci pachatelů trestné činnosti do společnosti.
2. Plnit úkol nápravy odsouzených osob na základě individuálních postupů za účelem předcházení recidivě kriminálního chování a izolace opakovaně recidivujících pachatelů nejzávažnější násilné trestné činnosti od společnosti s cílem zajistit bezpečí občanů.
3. Docílit pomocí širokého komplexu opatření existence moderního systému vězeňství, odpovídajícího 21. století a srovnatelného s dalšími vyspělými demokratickými státy.

Problematika vězeňství v ČR

Nejzásadnějším problémem českých věznic je jejich přeplněnost. Ze statistik z listopadu 2024 vyplývá, že kapacita věznic je naplněna z 96 %. Ovšem trend počtu vězňů je stoupající, takže naplněnost se každým rokem zvyšuje.

Vysoké počty vězňů (jedny z nejvyšších v Evropské unii v přepočtu na 100 000 obyvatel) mohou být ovlivněny vysokou recidivou vězňů a nebo také nevyužíváním alternativních trestů tolik, jak je tomu zvykem v jiných státech EU.

Z přeplněnosti věznic plynou problémy – například ekonomické. Provoz věznic s tolika vězni je nákladný. Dále je nedostatek dozorců, což může negativně ovlivňovat i vysokou recidivu. Vězně totiž neovlivňuje pouze prostředí, ve kterém svůj trest vykonávají, ale důležitý je i samotný chod věznic a jejich vnitřní řád. Při nedostatečném počtu personálu starajícího se o vězně může jít kvalita péče dolů (jak tomu je i v jiných odvětvích jako například lékařství, školství,...). Proto se při samotném návrhu nesmí zapomínat na kvalitní návrh prostor pro personál a zaměstnance vězeňské služby.

Budovy vězení jsou ve většině případů staré – například největší věznice v ČR Plzeň – Bory byla otevřena v roce 1878. Od té doby se ovšem dost změnili hygienické požadavky na budovy a celkově se vyvinul způsob, kterým nápravná zařízení v Evropě fungují. Pokud se podíváme například na vězení v Norsku, které jde ostatním státům v tomto odvětví vzorem, nejde budovy norských věznic s těmi u nás

v podstatě srovnávat. Dalším problémem věznic je ten, že spousta vězení sídlí v budovách, které původně nebyly postaveny pro účel nápravných zařízení. Když se spojí všechny aspekty (tj. přeplněnost věznic, budovy staré klidně více než 150 let a využívání budov jiného určení), jasně vyplývá, že v České republice chybí nové moderní věznice, které by odpovídaly evropským trendům a novodobým přístupům ve vězeňství.

Když se poté podíváme dovnitř do věznic zjistíme, že prostorově jsou také nevyhovující. V jedné ložnici je v českých věznicích až 10 vězňů (pro srovnání v Norsku jsou většinou ložnice pro jednu osobu) a na jednu osobu se počítá s minimálně 4 m², což je opravdu málo a podle odborníků zabývajících se vězeňstvím, by to měl být třeba i trojnásobek. Celkově je způsob hromadného ubytování (na společných ložnicích bez sociálního zařízení) vnímán jako velký problém.

Příkladem toho, jak jsou staré budovy nevyhovující, může být věznice Mírov, kde je v ložnici i 18 odsouzených a nejsou k dispozici venkovní plochy. Budovou uniká teplo (je neekonomická), ale rekonstrukce fasády je složitá, jelikož například lešení může sloužit pro únik osob.

Ovšem vládní orgány jsou si nedostatků ve vězeňství v České republice vědomé, proto také vychází strategické dokumenty, které by měly české vězeňství reformovat. Jedním z těchto dokumentů je i zmíněná Koncepce vězeňství do roku 2025. Pozitivním příkladem, že se systém českého

vězeňství začíná měnit, může být otevření nové tzv. otevřené věznice v Jiřicích, která se snaží přiblížit moderním nápravným zařízením. Nutno dodat, že se ovšem jedná o věznici s nízkou ostrahou, zatímco většina vězňů v ČR je ve vězeních s vysokou ostrahou.

Typologie

Věznice v ČR se dělí do dvou způsobů ubytování. První způsob je určený většinou pro obviněné a odsouzené ve zvýšené ostraze. Jedná se o cely, které bývají zpravidla pro dvě až tři osoby. Každá osoba musí mít prostor alespoň 4 m², nepodkročitelné minimum jsou 3 m². Druhým typem ubytování je ložnicové uspořádání s oddíly. Každý oddíl (po dvaceti až osmdesáti lidech) má ložnice, která je společná pro čtyři až deset osob.

Ložnice jsou vybaveny podobně jako cely, tj.: Každý má svou postel

Skříňku na osobní věci

Židličku

Společný stůl

Na některých celách jsou i elektrické zásuvky. Sociální zařízení je společné na chodbě. Sprchy se nachází i v jiné budově. (Na celách je sociální zařízení - toaleta, umyvadlo - vizuálně oddělené.)

V ČR jsou vězni děleni na muže a ženy a k nim náleží i dozorcí stejného pohlaví. Každý vězeň má nárok na minimálně jednu hodinu denně pobytu venku. Dále

mohou neomezeně přijímat a posílat korespondenci, návštěvy mohou přijímat pouze jednou za měsíc a to na tři hodiny v místnostech k tomu určených. Vězeň má právo si zažádat o poskytování duchovních služeb.

Zaměstnání vězňů

Podle zákona o výkonu trestu je jednou z povinností odsouzených osob pracovat. Zaměstnání vězňů se odvíjí podle toho, v jakém stupni zabezpečení jsou umístěni. Ve středním zabezpečení mohou na nestřežená pracoviště mimo věznici a ti ve vysokém zabezpečení pracují uvnitř věznice nebo na střežených pracovištích mimo věznici (někteří mohou i na nestřežená místa mimo věznici). V roce 2023 bylo zaměstnáno celkem 57,06 % vězňů.

Zaměstnání se dělí podle toho, kde je vykonáváno. Jedna se o modely zaměstnání „vnějšího“, „vnitřního“ a zaměstnání napomáhající chodu věznice.

Vnější: vězeň dojíždí za prací (každý den dojíždí, nebo je vozen do partnerské firmy), pracovní doba je cca 8 hodin a za práci je finančně ohodnocen

Vnitřní: uvnitř věznice je vytvořeno dostatečné zázemí splňující požadavky, aby vězeň mohl vykonávat zaměstnání zde (vytvoření dílen)

Zaměstnání napomáhající chodu věznice: např. vaření, pěstování potravin, úklid, údržba, práce v kotelně,... (tento model ovšem v ČR není častý)

Formy zaměstnání mohou být například také:

Zámečnické práce, stavební činnost, montážní práce, komplementační práce, vlastní výroba (dřevovýroba, kovovýroba, šití), likvidace odpadů, kompletace propagačních materiálů, kompletace elektro výrobků, balení výrobků, sklářská a bižuterní výroba, výroba palet, výroba nábytku, stavební práce, zámečnické práce, úklid veřejného prostranství, montážní práce a další.

Oddíly a vnitřní diferenciacce

Vyhláška č. 345/1999 Sb. vyhláška, kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody určuje, jaké oddíly se ve vězení nachází.

Jedná se o:
přijímací oddíl,
nástupní oddíl,
výstupní oddíl,
uzavřený oddíl,
krizový oddíl se zvláštní celou

Dále:
Klasické oddělení,
Specializované oddělení,
Pracovní prostory,
Sportovní prostory,
Vzdělávací a terapeutické prostory

Objekt věznice se dá provozně rozdělit na několik oddělení:
ubytovací,
administrativní,
provozní,
sportovní,
pracovní, vzdělávací a terapeutické

Přijímací oddíl

- Odsouzený se zde podroví vstupní lékařské prohlídce, poté je na základě další skutečností rozhodnuto o umístění do konkrétní věznice.
- pobyt maximálně dva týdny

Uzavřený oddíl/oddělení

- Při udělení kázeňského trestu.
- Oddělen od ostatních odsouzených. Nastupuje zde každý den po pracovní době.

Klasické oddělení

- Ubytovací část s celami. Počet lůžek v ložnicích se pohybuje od 2 do 18. (Cela s jedním lůžkem - zejména odsouzení s doživotní trestem.)
- Doba není omezena.

Sportovní prostory

- Mohou být venkovní i vnitřní. Časté v ČR je např. jedno hřiště venku a posilovna uvnitř. Většinou závisí na prostorových možnostech věznice.

Nástupní oddíl

- Při nástupu do výkonu trestu, odsouzený separován od ostatních vězňů.
- Seznámí se se zákonem o výkonu trestu, vnitřním řádem věznice, pokyny o bezpečnosti apod.
- pobyt několik dnů až dva týdny

Krizový oddíl/oddělení

- Pro odsouzené, u kterých hrozí nebo se již projevují masivní symptomy krizového stavu (akutní tenze, psychická krize), jenž nejsou schopni sami zvládnout a nepomáhají běžné mechanismy.
- Délka dle stavu odsouzeného, zpravidla ne delší než jeden měsíc

Specializované oddělení

- Oddělení specializované pro různé výkony trestu (např. pro odsouzené s mentální retardací, pro matky nezletilých dětí, pro sexuologicky léčené,...)
- oddělení bezdrogové zóny
- krizové oddělení
- výstupní oddělení

Vzdělávací, terapeutické, kulturní prostory

- Každá věznice je povinna poskytnout vězňům možnost účastnit se vzdělávacích akcí. Proto je nutné, aby věznice měla společenskou místnost.
- Podobně je to s duchovními potřebami - nutnost kaple.

Výstupní oddíl

- Slouží k zajištění plynulého přechodu zpět do společnosti.
- Pro vězně, jejichž výkon trestu je více než tři roky.
- Ubytování internátního typu (televize, přístup ke kuchyňce, společenské místnosti), vězni si mohou sami připravovat jídlo, prát prádlo,...

Pracovní prostory

- V prostorách věznice mohou být zřízeny dílny pro výkon práce vězňů. (Např. Pankrác - vlastní tiskárna ofsetového tisku)

JUSTICE A NORMY

Zde jsou vypsány důležité zákony, vyhlášky a pravidla, dle kterých se následný návrh bude řídit a o které se bude opírat. Jelikož jsou tyto dokumenty zcela zásadní v návrhu věznice a v pochopení toho, jak tento komplexní systém funguje, rozhodla jsem se je zmínit již zde a nepsat je pouze jako zdroj do kapitoly na konci.

Návrh se řídí dle evropských norem:

European Prison Rules (Evropské vězeňská pravidla) vydané Evropskou radou v roce 2006

Následná aktualizovaná verze z roku 2020:

Recommendation Rec(2006)2-rev of the Committee of Ministers to member States on the European Prison Rules

Standardy dle CPT (Evropský výbor pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání)

Důležité české zákony a vyhlášky týkající se návrhu:

Vyhláška č. 345/1999 Sb. Vyhláška Ministerstva spravedlnosti, kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody

Zákon č. 169/1999 Sb. Zákon o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů

Zákon č. 293/1993 Sb. Zákon o výkonu vazby

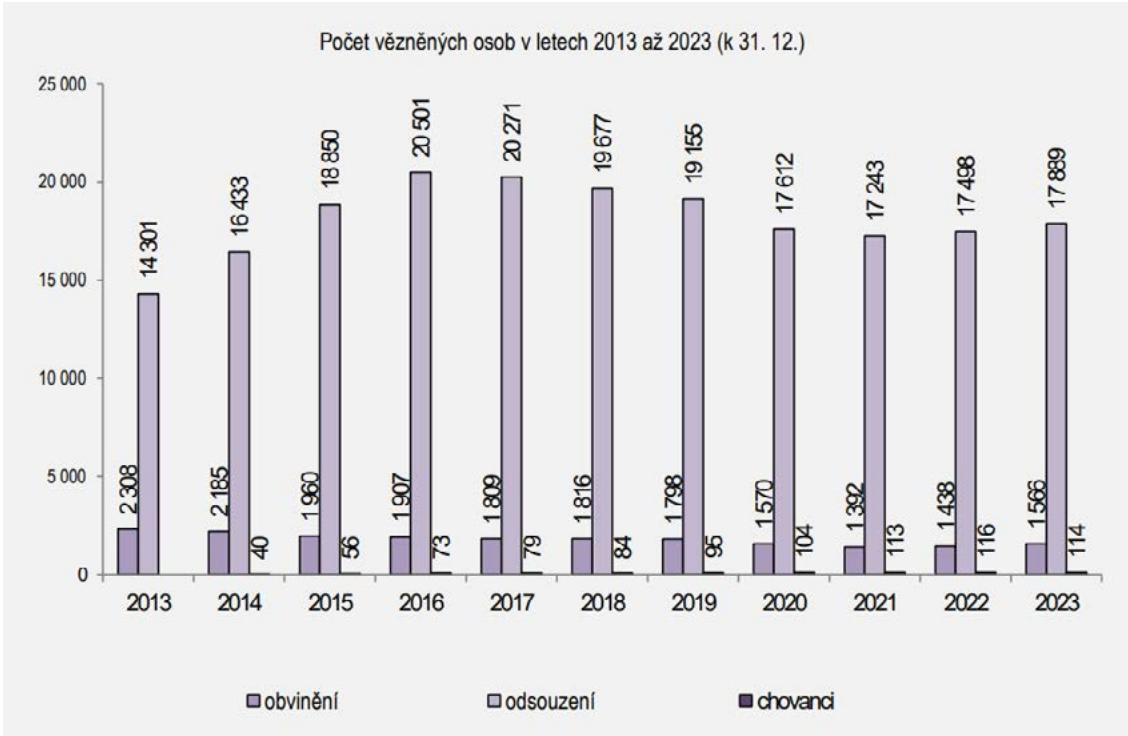
Zákon č. 58/2017 Sb. Zákon, kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

- V roce 2017 se ze 4 typů věznic staly 2 typy dle zabezpečení

Následující kapitola ukazuje ve formě statistik a grafů významné skutečnosti pro pochopení souvislostí a pro přiblížení vězeňství v České republice a toho, jak a proč funguje.

V listopadu roku 2024 bylo v ČR ve vězení **celkem 19 600 vězňů**.
Z toho 1 635 obvinění, 17 851 odsouzení, 114 chovanci detenčních ústavů.

Graf 1: Počet vězňů v průběhu let v ČR

Zdroj: Statistická ročenka Vězeňské služby České republiky 2023

Nejvíce vězněných osob si odpykává trest ve věznici s vysokým stupněm zabezpečení, druhá nejpočetnější skupina jsou osoby se středním stupněm zabezpečení.

Tyhle hodnoty byly stěžejní pro rozhodování toho, jakým směrem by se měl návrh věznice ubírat. Myslím si, že jelikož jsou věznice v České republice dlouhodobě přeplněné, je důležité zaměřit se v první řadě na nejpočetnější skupinu tj. věznice s vysokým zabezpečením.

Tabulka 1: Počty vězněných osob v jednotlivých organizačních jednotkách k 30. 11. 2024

Organizační jednotky	OBVINĚNÍ										ODSOUZENÍ												CHOV/ANCI		Vězni celkem											
	Dospělí		Mladiství				Úhrnem				Celkem obvinění		Ostraha nízký			Ostraha střední			Ostraha vysoký			Ostraha neumístěno				Zvýšená ostraha			Mladiství		Úhrnem		Celkem odsouzení		Detenční ústav	
	Žena	Muž	Žena	Muž	Žena	Muž	Žena	Muž	Žena	Muž	Žena	Muž	Žena	Muž	Žena	Muž	Žena	Muž	Žena	Muž	Žena	Muž	Žena	Muž		Žena	Muž	Žena	Muž	Žena	Muž	Žena	Muž	Žena		
	137	12		3			140	12	152	4	6	94	1	60	2	23	3																			
Bělušice	11						11	0	11	1		2	1	13		1		2																		
Brno - nemoc/dětenze	28						28	0	28	91		95		72		2																				
Břeclav	42	3		3			45	3	48	2	1	60		36	6	9	3																			
České Budějovice							0	0	0			97		676																						
Heřmanice							0	0	0			33		660				2																		
Horní Slavkov							0	0	0			33		660																						
Hradec Králové	93	7	1				94	7	101	105	3	34	1	2	11	21	8	1																		
Jihlava							0	0	0	28		172		627																						
Karviná							0	0	0			47		29				98																		
Kuřim							0	0	0			146		388																						
Kynšperk nad Ohří							0	0	0			129		610																						
Liberec	56	3	1				57	3	60	9	3	75	2	118	4	9	1	5																		
Litoměřice	108	6	1				109	6	115	7	3	47	5	66	2	47	3	1																		
Mírov							0	0	0			22		82				337																		
Nové Sídlo							0	0	0	17		180	65	209	116																					
Obřev							0	0	0	102		184																								
Olomouc	90	15	1				91	15	106	5	6	75	2	9	9	2																				
Opava							0	0	0		1	25	92		68																					
Orávkov							0	0	0			30		538																						
Ostava	203	18	3				206	18	224	3	3	58	19	63	7	14	3																			
Ostrov	44	2					44	2	46	1	2	275	1	666	1	15	2																			
Paroubice							0	0	0	13		192		456																						
Píseň	102	8					102	8	110	5	4	157	3	894	2	14	2	37																		
Praha Pankrác	286	33	1	2			287	35	322	17	3	189	6	416	4	43	3	1																		
Praha Pankrác - nemoc/dětenze							0	0	0	1		2		10	2	3																				
Praha Ruzyně	162	15					162	15	177	13	18	147	139	151	31	2																				
Příbram							0	0	0	22		89		488																						
Rapoltice							0	0	0	77		338	330	397																						
Rýnovice							0	0	0			90		397																						
Stráž pod Ralskem							0	0	0			211		518																						
Světlá nad Sázavou							0	0	0																											
Teplice	54						54	0	54		1	34	5	9	7	8	3																			
Valdčice							0	0	0			11		394				590																		
Váňovice							0	0	0			109		862																						
Vělnice							0	0	0			170		209																						
Všehrdy							0	0	0	82		37		97																						
Znojmo	10						10	0	10			37																								
Úhrnem	1 426	124	14	2	1 440	126	1 440	126	1 566	789	605	184	3 765	609	10 584	701	215	31	1 074	47	68	6	16 311	1 578	17 889	103	11	19 569	103	11	19 569	103	11			
Celkem	1 550		16			1 566						4 374		11 285			246		1 121		74		17 889													

Zdroj: Statistické údaje Vězeňské služby České republiky za listopad 2024

Recidiva

V ČR je velmi častá recidiva vězňů. Jeden z důvodů může být nedostatečná příprava na “život venku” a tzv. “šok z propuštění”. Zásadní je vytvořit prostory vězení, které vězněné osoby na propuštění připraví. Důležitá je možnost bezpečného posilování fyzické stránky, sociální interakce odsouzených s mimovězeňským prostředím, posilování individuální a skupinové odpovědnosti a rozvíjení samostatnosti odsouzených. O to se snaží tzv Otevřené věznice, které mají sloužit jako “trenažéry svobody”.
(Otevřené věznice)

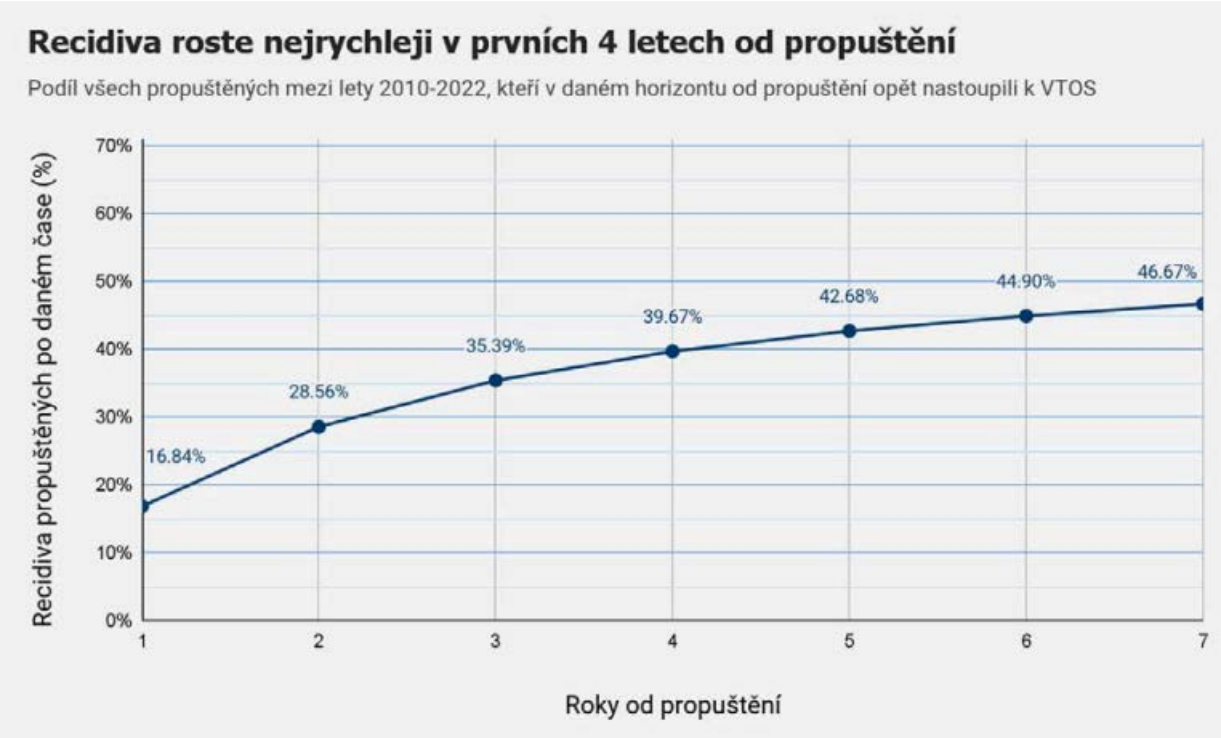
Nejvíce vězňů se vrací do vězení do 4 let od propuštění.
Poté se tempo růstu stabilizuje.
Do 7 let se vrací do vězení 46,67 % propuštěných (údaj počítaný z dat pro roky 2010 - 2022).
- To znamená že necelá polovina propuštěných osob se vrátí do sedmi let výkonu trestu odnětí svobody.

V porovnání s ostatními státy EU má Česká republika vysokou recidivu, údajně až 70 %. V realu tomu tak zcela není, jelikož Česká republika vykazuje recidivu v absolutních číslech tzn. Každý v České republice, kdo se někdy vrátil do vězení (i když mezi tím uplyne jakákoliv doba) je považován za recidivistu. Zatímco v ostatních zemích EU je metodika jiná: sledují návratnost do vězení jen v určitém časovém pásmu. Proto také v grafech, kde se srovnává recidiva ČR s jinými státy, vychází recidiva u nás proti ostatním tak vysoká.
(Redakce, Pláteník, 2024)

To ovšem neznamená, že bychom neměli proti ostatním státům hodně vězňů. Jak lze vidět v tabulce 2, Česká republika se drží na příčkách grafu přepočtu vězňů na obyvatele velmi vysoko. Důvod nelze ovšem tedy hledat pouze v recidivě, ale také v dalších okolnostech. Například se Česká republika také vyznačuje ve velmi malém používání alternativních trestů (například domácí vězení). I tohle poté přispívá k přeplněnosti našich věznic.

Stejně jako zbytek států Evropské unie i Česká republika dlouhodobě bojuje s přeplněností věznic, což lze vyčíst z tabulky 3, která ukazuje procentuální plnost ubytovacích kapacit v jednotlivých zařízeních. K 30. listopadu 2024 byly tedy ubytovací kapacity naplněny na 96,14 %.

Graf 2: Růst recidivy

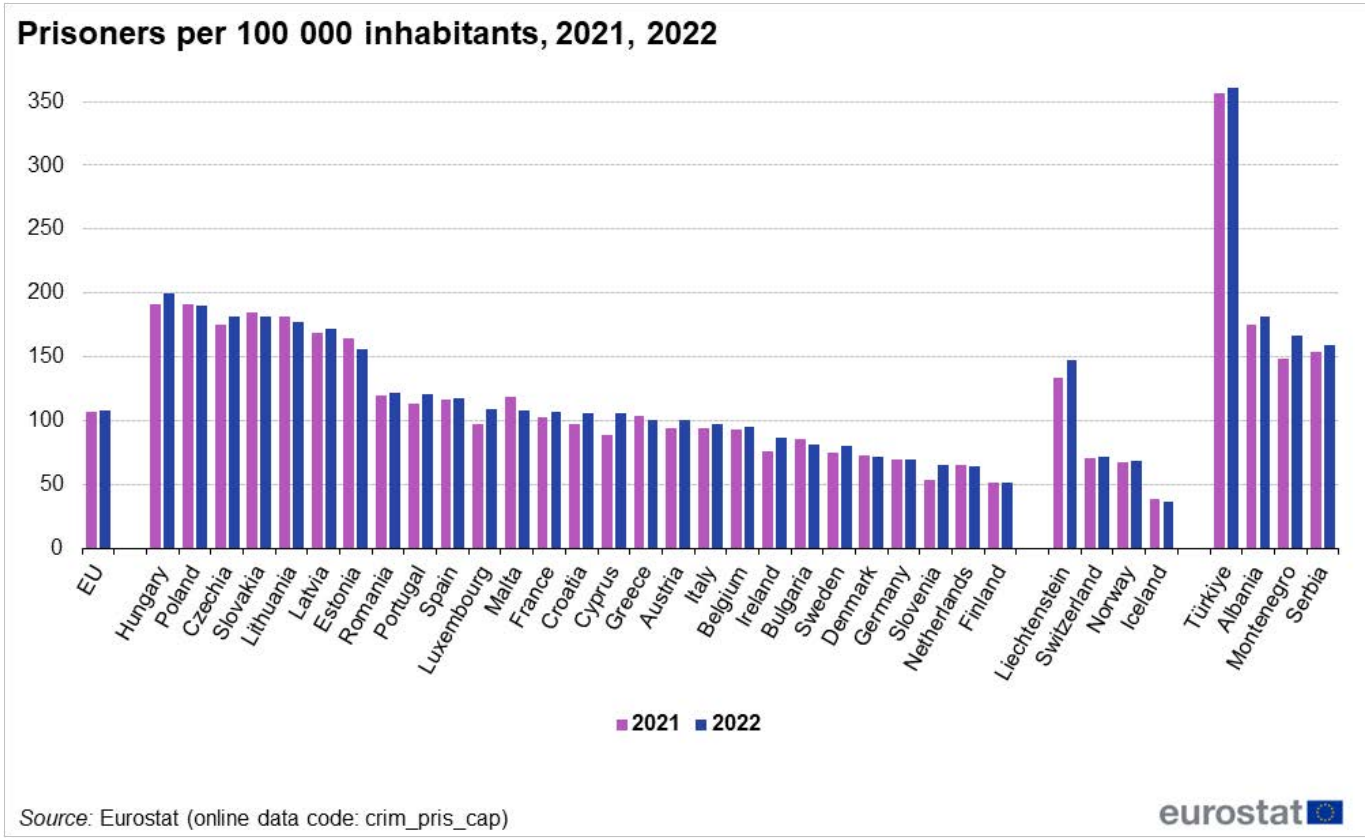
Zdroj: Penologická recidiva, gender a další kriminologická data pro ČR

Graf 3: Růst recidivy

Zdroj: Penologická recidiva, gender a další kriminologická data pro ČR

Tabulka 2: Množství vězňů na sto tisíc obyvatel u jednotlivých států Evropské unie za roky 2021 a 2022

Zdroj: www.ec.europa.eu/eurostat/

Tabulka 3: Stav využití kapacit věznic v České republice k 30. 11. 2024

Organizační jednotky	UBYTOVACÍ KAPACITA			STAV			VYUŽITELNOST v %		
	4 m ² /osobu								
	pro VV	pro VTOS	celkem	obviněných	odsouzených	celkem	pro VV	pro VTOS	celkem
Bělušice		568	568	0	554	554	-	97,54%	97,54%
Brno	167	246	413	153	209	362	91,62%	84,96%	87,65%
Břeclav	23	300	323	19	284	303	82,61%	94,67%	93,81%
České Budějovice	81	172	253	67	132	199	82,72%	76,74%	78,66%
Heřmanice	-	675	675	0	746	746	-	110,52%	110,52%
Horní Slavkov	-	697	697	0	762	762	-	109,33%	109,33%
Hradec Králové	131	216	347	114	197	311	87,02%	91,20%	89,63%
Jiřice	-	759	759	0	758	758	-	99,87%	99,87%
Karviná	-	191	191	0	176	176	-	92,15%	92,15%
Kuřim	-	490	490	0	514	514	-	104,90%	104,90%
Kynšperk nad Ohří	-	809	809	0	834	834	-	103,09%	103,09%
Liberec	87	225	312	64	220	284	73,56%	97,78%	91,03%
Litoměřice	128	214	342	118	168	286	92,19%	78,50%	83,63%
Mírov	-	401	401	0	419	419	-	104,49%	104,49%
Nové Sedlo	-	582	582	0	580	580	-	99,66%	99,66%
Odolov	-	331	331	0	283	283	-	85,50%	85,50%
Olomouc	120	144	264	117	122	239	97,50%	84,72%	90,53%
Opava	-	243	243	0	226	226	-	93,00%	93,00%
Oráčov	-	464	464	0	557	557	-	120,04%	120,04%
Ostrava	254	219	473	219	217	436	86,22%	99,09%	92,18%
Ostrov	49	1 041	1 090	42	938	980	85,71%	90,11%	89,91%
Pardubice	-	660	660	0	713	713	-	108,03%	108,03%
Plzeň	150	1 072	1 222	106	1 078	1 184	70,67%	100,56%	96,89%
Praha Pankrác	372	746	1 118	348	715	1 063	93,55%	95,84%	95,08%
Praha Ruzyně	192	540	732	187	525	712	97,40%	97,22%	97,27%
Příbram	-	868	868	0	608	608	-	70,05%	70,05%
Rapotice	-	724	724	0	740	740	-	102,21%	102,21%
Rýnovice	-	408	408	0	473	473	-	115,93%	115,93%
Stráž pod Ralskem	-	635	635	0	710	710	-	111,81%	111,81%
Světlá nad Sázavou	2	936	938	1	794	795	50,00%	84,83%	84,75%
Teplice	65	69	134	55	89	144	84,62%	128,99%	107,46%
Valdice	-	1 021	1 021	0	835	835	-	81,78%	81,78%
Vinařice	-	831	831	0	929	929	-	111,79%	111,79%
Všehrdy	-	552	552	0	507	507	-	91,85%	91,85%
Znojmo	10	146	156	8	179	187	80,00%	122,60%	119,87%
Věznice úhrnem	1 831	18 195	20 026	1 618	17 791	19 409	88,37%	97,78%	96,92%
Brno nemocnice	-	113	113	13	25	38	-	22,12%	33,63%
Praha Pankrác nem.	-	97	97	4	35	39	-	36,08%	40,21%
Brno detenční ústav	-	58	58	-	54	54	-	93,10%	93,10%
Opava detenční ústav	-	65	65	-	60	60	-	92,31%	92,31%
Praha Pankrác detenční ústav	-	28	28	-	0	0	-	0,00%	0,00%
Celkem	1 831	18 556	20 387	1 635	17 965	19 600	89,30%	96,82%	96,14%

Zdroj: Statistické údaje Vězeňské služby České republiky za listopad 2024

Velkým problémem v českém vězeňství je vysoká recidiva. Ta je ovlivněna mnohými faktory. Jedním z nich je například tzv. šok z propuštění, kdy se vězni dostanou na svobodu, ale svět je zcela jiný než na který byli zvyklí ve vězení. Nedokáží se pak začlenit do společnosti a to neblaze ovlivní jejich další chování. Proto je velmi důležité připravovat vězně na propuštění a na „svět venku“ již během pobytu ve vězení. Z toho důvodu je nutné, aby vězně bylo možno ve vězení diferenciovat do jednotlivých skupin a oddílů. Hmotné prostředí věznice není jediný aspekt, který vliv na úspěšné začlenění vězně do společnosti může ovlivnit. Velmi důležité je dostatečná opora samotného systému, řádu věznice a práce terapeutů a ostatních zaměstnanců ve vězení. Již jsme se mohli poučit z věznic dříve postavených, jaké budovy mají a nemají dobrý vliv na mentalitu vězně. Například panoptika, kdy nebyla dobrá možnost diferenciací a docházelo zde ke ztrátě soukromí vězně, měla nedbalý vliv na jeho psychiku. S tím související Auburnský systém, kdy se v panoptikální věznici v Auburnu ve státě New York (1816-1824) používal provozní systém zvaný „Solitary system“. Vězni nesměli mluvit a vsázelo se na co největší samotu jedince. Také to bylo právě v tomto vězení, kde se začaly nosit ony známé pruhované vězeňské uniformy. Byl to nástroj, jak vězně mentálně zlomit. Tento systém ovšem na věznicích zanechal častokrát trvalé fyzické a psychické následky. Vězni byli v celách o velikosti 4 m², bez přímého osvětlení a větrání. Nejznámější

věznicí tohoto typu je věznice Sing-Sing (1826 ve státě New York). Na druhou stranu se v historii objevují i případy, kdy dobře navržená věznice podpořila velmi nízkou recidivu vězňů. Ovšem vězeňský systém je velmi komplexní záležitost, takže nízká recidiva nebyla jen díky samotné budově, kde se vězni nacházeli, ale díky komplexně promyšlenému systému zacházení s odsouzenými, dobře vymyšlenému provoznímu a bezpečnostnímu konceptu a v návaznosti na to vytvořenému stavebnímu programu funkčních celků. V této věznici byli vězni ubytováni po jednom, což bylo pro výsledný pozitivní výsledek také velmi důležité.

Významné také bylo popsání tzv. funkčního psychosyndromu vídeňskými psychiatry Willibaldem Slugem a Josefem Grünbergem v roce 1969. Jedná se o soupis klinických psychologických změn na základě odnětí svobody. Jsou to například: poruchy citové oblasti, poruchy myšlení, lpění na představách ve smyslu hypochondrie a paranoidních myšlenkách, poruchy v oblasti kontaktů s jinými osobami (nejistota v kontaktu s nimi), změny preferencí libida a zvýšení izolace introverzí. (Drápal et al., 2021)

Rychlá opatření proti tomuto psychosyndromu bylo například navýšení času mimo celu, zajištění smysluplné práce vězňů, navýšení volnočasových aktivit a sportu a rozšíření psychologické a terapeutické nabídky. Také mělo pozitivní vliv i umístění televizí na cely.

Jednoduše řečeno, když se vězni v budově cítí dobře, pozitivně to ovlivňuje jejich psychiku. Ovšem vězni nejsou jediná skupina osob, která se v prostředí věznice každodenně vyskytuje. Druhou skupinou jsou zaměstnanci, kteří, na rozdíl od vězňů, tráví svůj čas ve vězení dobrovolně. Je tedy velmi důležité při návrhu věznice myslet i na ně. Stejně jako u jiných povolání může totiž dojít k syndromu profesního vyhoření tzv. „burn out“. Předcházet tomuto jevu lze mimo jiné například vytvořením příjemného pracovního prostředí.

Ve vězení se potkávají dvě skupiny lidí. Ti, co chtějí ven a čas jim utíká pomaleji. A ti, kteří mají pořád plno práce a nestíhají. Když se vezme například chodba, po které tyto dvě skupiny chodí, každá ocení něco jiného. Vězni by spíše ocenili delší chodbu, zatímco zaměstnanci, kteří musí po dané

chodbě rychle projít každý den opakovaně, ocení, kdyby v návrhu věznice byly předem vymyšlené kratší cesty, kterými se mohou pohybovat. Při návrhu budovy tudíž musíme myslet na tento dvojí pohled na prostory uvnitř.

V návrhu budu vycházet z toho, že je potřeba:

- 1) možnost diferenciací vězňů
- 2) bydlení po co nejmenších skupinách – nejlépe po jednom
- 3) zamezení totální sociální segregace od ostatních vězňů – vytvoření míst pro sociální interakci
- 4) dostatečné velikosti a dimenzování prostorů
- 5) vytvořit prostory pro volnočasové aktivity, sporty, kulturu
- 6) brát v úvahu pocity vězňů, ale i zaměstnanců
- 7) dbát na příjemné prostředí zaměstnanců

Rule 2. The present rules shall be applied impartially. There shall be no discrimination on the grounds of race, colour, sex, language, religion, political or other opinion, national or social origin, property, birth or any other status. The religious beliefs and moral precepts of prisoners shall be respected.

2 REFERENCE

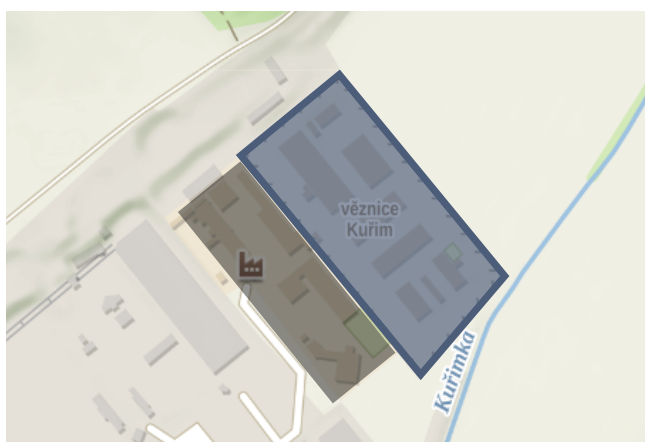
Okolí věznice

Areál věznice

Interiér

Vyznačení areálu věznice:
modře - oplocená část za zdí
černě - část s parkovištěm, hřištěm

ČESKÁ REPUBLIKA

Věznice Kuřim

Ostraha - střední a vysoký stupeň zabezpečení

Kapacita: 490 vězňů

Specializované oddělení pro sexuální delikventy

257 zaměstnanců

148 z toho ve služebním poměru

Lokalita: Jihomoravský kraj

Na okraji průmyslové zóny města Kuřim

Založení 1957

Současná podoba areálu je z roku 1979

Ubytování na ložnicích

Průměrná kapacita 10 lůžek na pokoji

(Pokoje pro 2 i 13 osob)

Prostory pro:

sport (venkovní hřiště), hudbu,

výtvarnou tvorbu, modelování

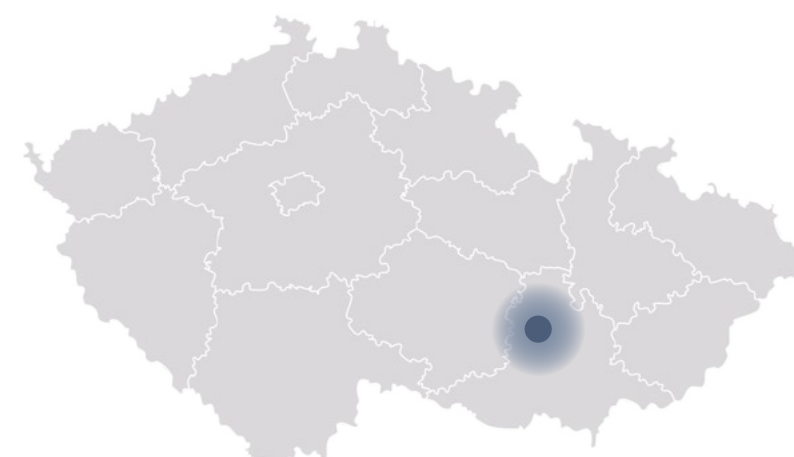
knihovna

Zaměstnání:

ve svém vlastním provozu

u soukromých firem

ve středisku hospodářské činnosti

Okolí věznice

Areál věznice

Interiér

Vyznačení areálu věznice:
modře - oplocená část za zdí
modré budovy - jiné než ubytovací objekty (administrativní budovy, nemocnice)
černě - část s halami, výrobní objekty, budovy pro zaměstnance

Věznice Plzeň (Bory)

Ostraha - střední a vysoký stupeň zabezpečení

Kapacita: 1182 vězňů

556 zaměstnanců

Lokalita: Plzeňský kraj

Jižní část města Plzeň

Založení 1878

Největší věznice v ČR

Objekt má tvar osmicípé hvězdy,
centrální hala ve středu,
osm křídel o dvou patrech (každé křídlo více než 85
m dlouhé, 18 m široké)
Ohradní zeď má výšku 7 m
Pět strážních věží

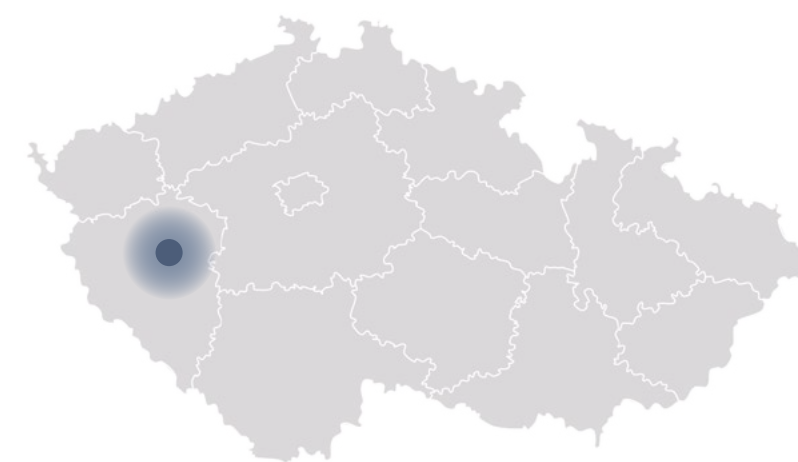
Dále:

Obytné budovy pro zaměstnance

Nemocnice

Kaple (vysvěcena 2016)

- Oddíl specializovaný pro výkon trestu odsouzených s poruchou osobnosti a chování způsobenou užíváním návykových látek
- Oddíl specializovaný pro výkon trestu odsouzených trvale pracovně nezařaditelných

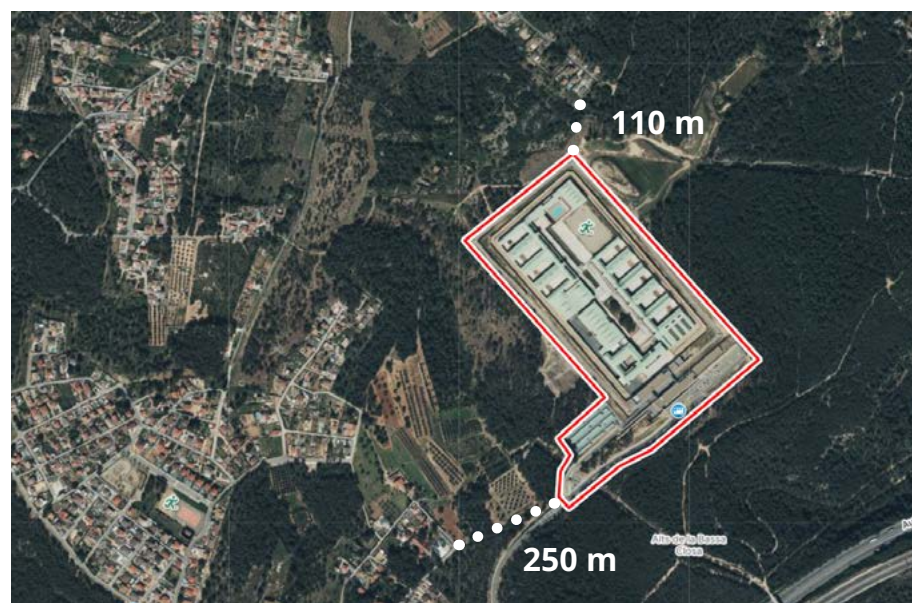

Lokalita

Situace

100 m Vzdálenost věznice od nejbližších obydlí

ZAHRANIČÍ

Vězení Mas d'Enric

AiB estudi d'arquitectes + Estudi PSP Arquitectura

Terragona, Španělsko (2012)

Stupeň zabezpečení: kategorie 2

(zhruba ekvivalent středního stupně zabezpečení v ČR)

Kapacita: 1020 vězňů

Lokalita:

Terragona (cca 136 150 obyvatel)

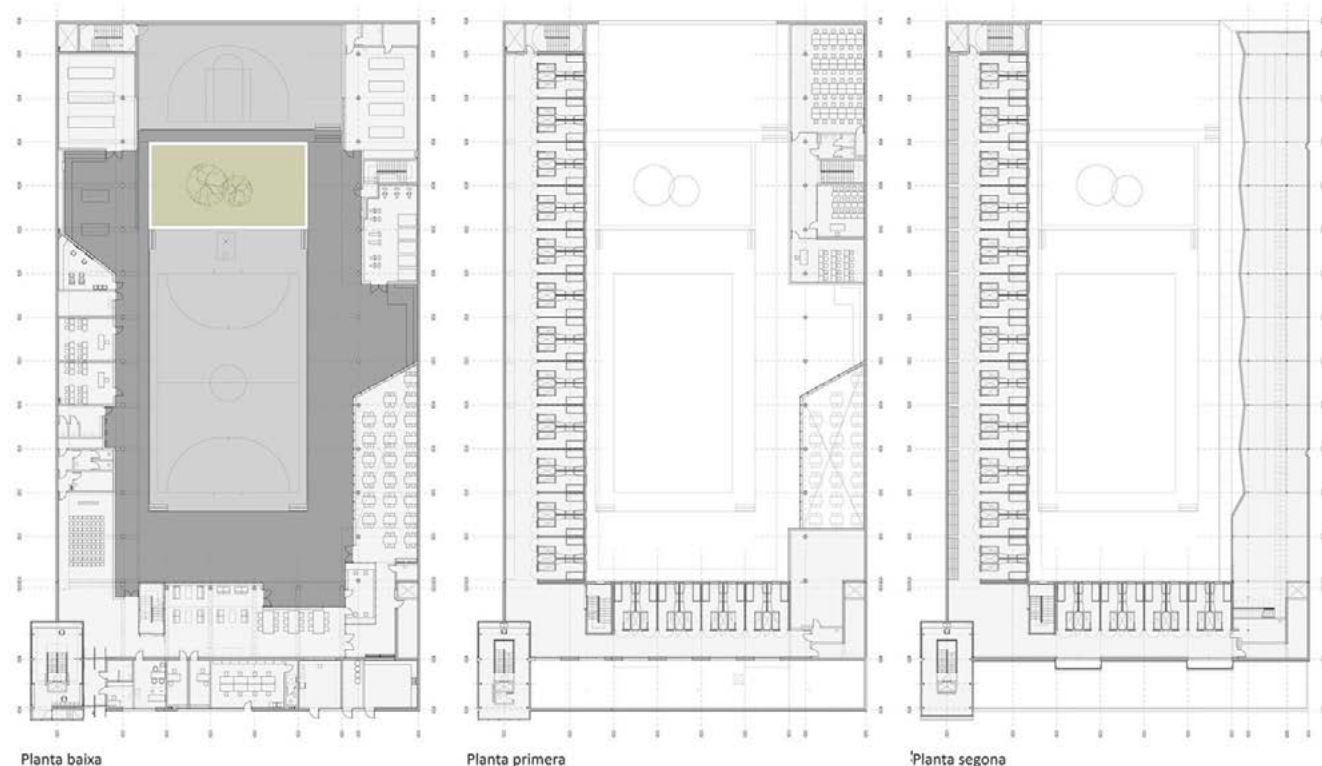
část El Catllar (4 344 obyvatel)

Zastavěná plocha: 74 130 m²

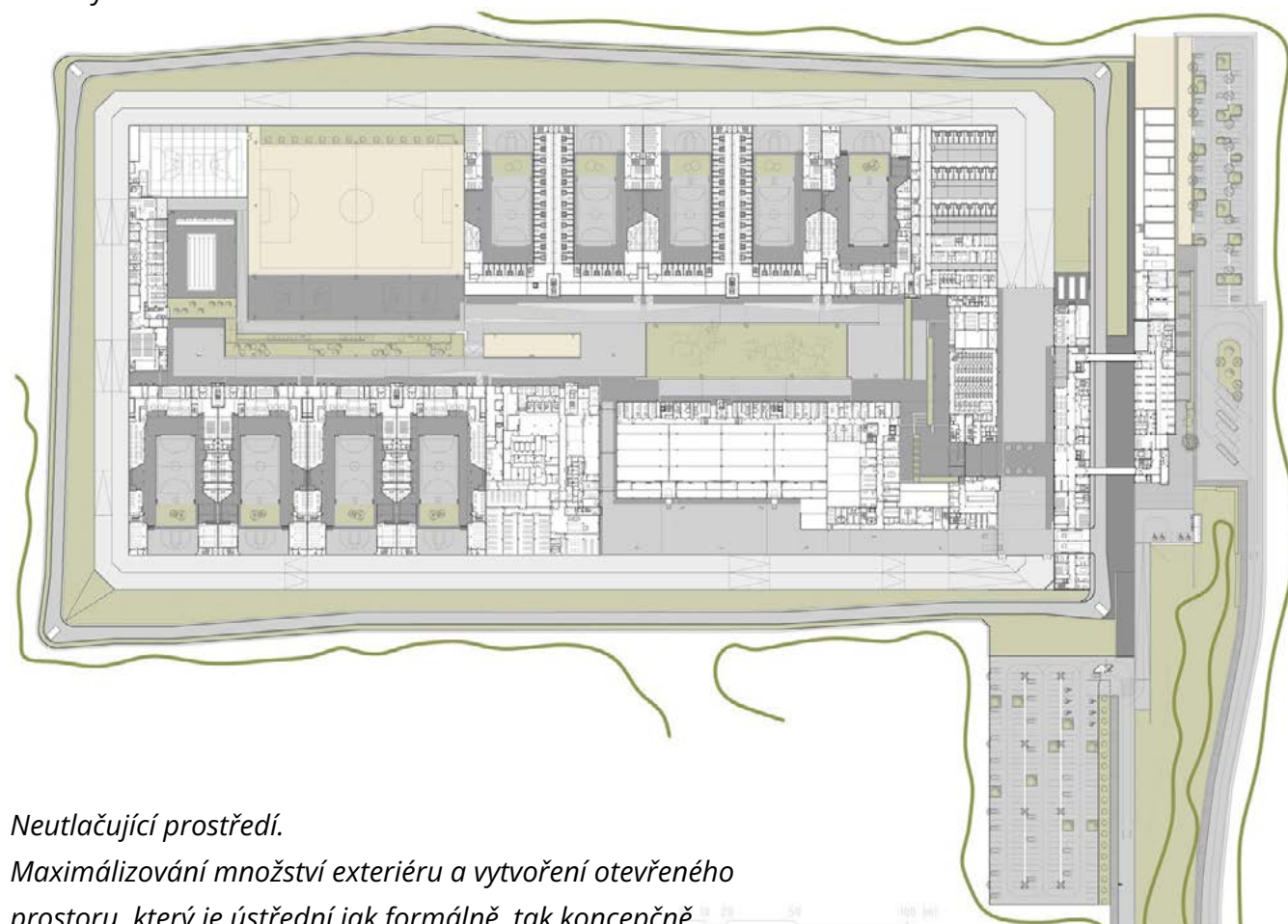
Plocha pozemku: cca 140 000 m²

Půdorys jednoho bloku

Půdorys celého areálu

Neutlačující prostředí.

Maximalizování množství exteriéru a vytvoření otevřeného prostoru, který je ústřední jak formálně, tak koncepčně.

(zdroj obrázků: www.archdaily.com)

Věznice se nachází na katastrálním území města Terragona navazující na obydlenu oblast. Území je obklopeno lesy.

Celkově je stavba orientována horizontálně, kdy centrální je otevřený prostor uprostřed. Věznice je rozdělena do devíti ubytovacích bloků (tvaru písmene U), které na sebe přiléhají. Uprostřed každého bloku je venkovní hřiště. Každý blok má celkem tři nadzemní podlaží. Na prvním podlaží jsou umístěny společenské prostory (jídelna, výukové prostory,...). V druhém a třetím podlaží se nachází jednotlivé cely. Cely jsou jednolůžkové, každá má vlastní koupelnu.

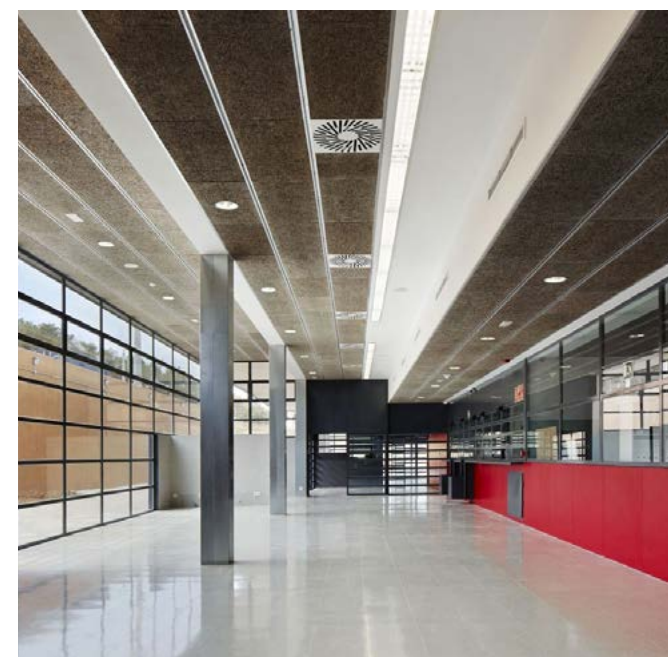
Koncept věznice se opírá o kontrast v uvěznění a zároveň otevření. Vězni jsou zavřeni, ovšem budova nabízí spoustu otevřených prostorů. Velká část přízemí je prosklená a exteriér bloků nacházejících se v areálu je zelený. Zelené jsou také střechy a areál tak komunikuje a navazuje na lokalitu, kde se nachází a to i svoji topologií.

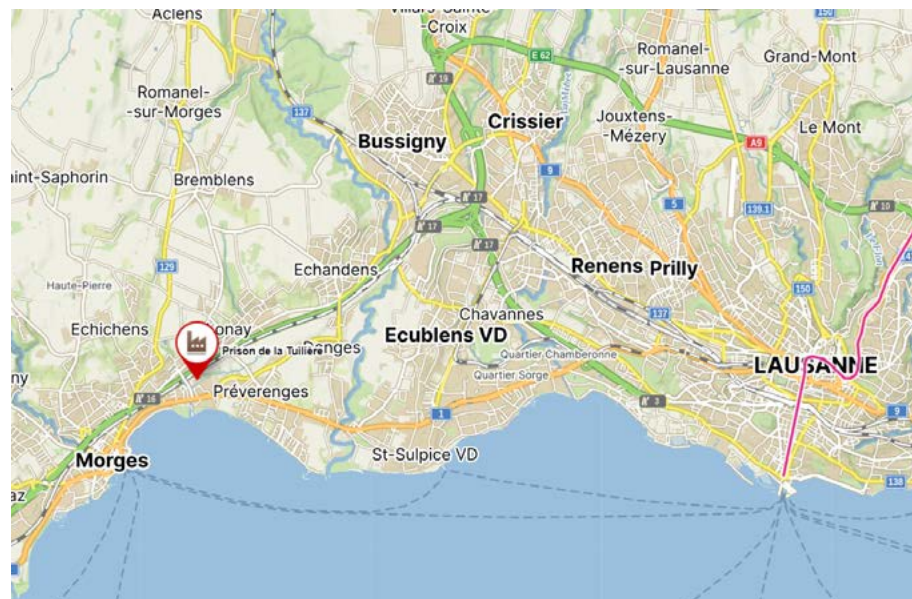
„A prison must respond to the demand for confinement (discipline) and reinsertion (freedom) at the same time. Within this complex framework, architecture can make use of its ability to synthetically articulate problems that seem contradictory to become an active agent in resolving the paradox of the contemporary penitentiary.“

(Paez, 2014)

„Věznice musí reagovat na požadavek uvěznění (kázeň) a znovuzařazení (svoboda) současně. V tomto komplexním rámci může architektura využít své schopnosti synteticky artikulovat problémy, které se zdají rozporuplné, a stát se aktivním činitelem při řešení paradoxu současného vězeňství.“

(Paez, 2014)

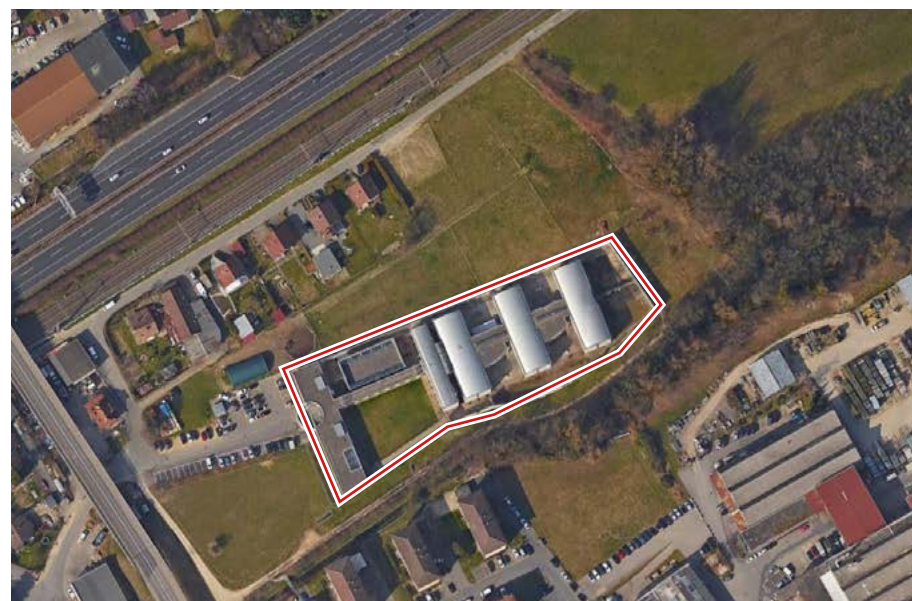

Lokalita

Situace

Bližší situace

50 m

(zrdoj obrázků: Vrstvy/ Stratigraphie - Koleček, 2010)
(zdroje map: www.mapy.cz, www.maps.google.com)

Vězení de la Tuilière

Ivan Koleček, Fonso Boschetti

Lonay, Švýcarsko (1986-1992)

„Zmenšený svět“

Kapacita: 85 vezňů

Rozdělená část pro muže a část pro ženy

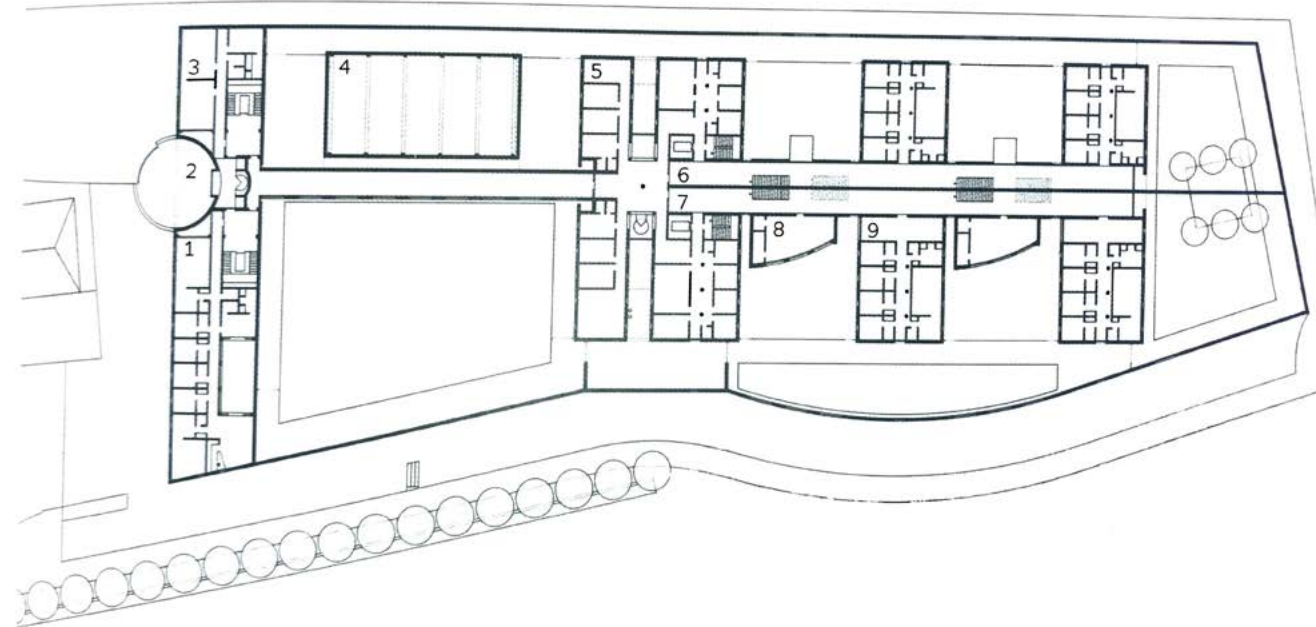
Lokalita:

Lonay (cca 2 592 obyvatel)

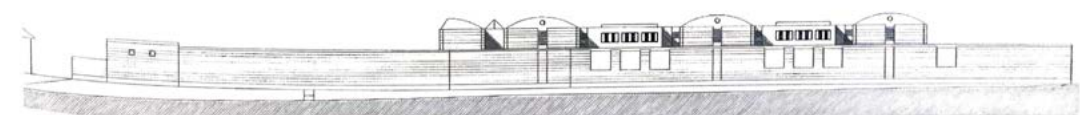
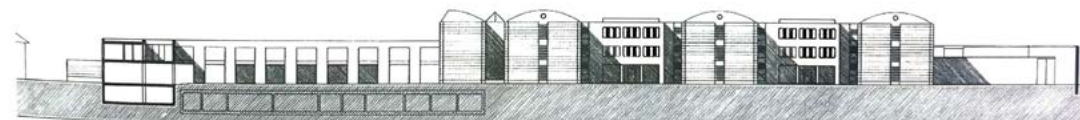
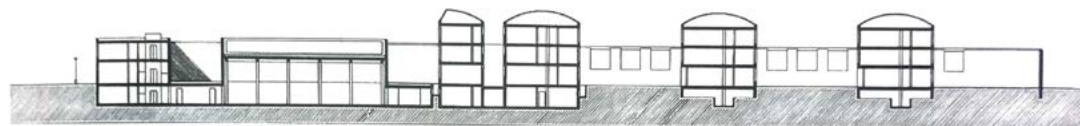
Zóna řemeslné a průmyslové výroby

Plocha: cca 6 800 m²

1 věznice s dohledem, 2 vstupní dvůr, 3 administrativa, 4 víceúčelový sál, 5 služby, 6 mužská část, 7 ženská část, 8 ateliér, 9 cely

(zdroj obrázků: Vrstvy/ Stratigraphie - Koleček, 2010)

Konceptem je skládání a vrstvení běžných prostředí městského života.

- sled a střídání prostorů: vstupní dvůr, náměstí, ulice (komunikace), vnitřní dvory

- soustava formálních typologických prvků: ohrazení, vstupní brána, společenské budovy, obytný dům, byt, pokoj

Druh prostorové organizace je inspirován v historických městech a kláštrech.

„Celý projekt je založen na třímetrovém modulu a každý modul má stejné okno, jak kancelář ředitele, tak pokoj - cela. Jednoduchý princip, který by měl mít odpovědi na další situace.“

(Koleček, 2010)

Základní funkce vězení je vyjádřena kontrolou spojení mezi těmito prvky, bezpečnostními prahy.

Centrální osa (zeď) dělí část pro muže a ženy. Na tuto zeď jsou naroubovány jednotlivé hmoty staveb. Základem jsou dvě skupiny vězňů (muži a ženy) a dále se vězení dělí na podskupiny (jednotlivé sedmičlenné jednotky).

Tento princip by měl umožnit provozní pružnost a schopnost vývoje v čase.

„Odpověď na problémy uvěznění nemůže být architektonická. Zůstává humanitní, jejím prvním článkem je přístup ředitele věznice k tomuto problému.“ (Koleček, 2010)

Srovnání velikosti referenčních věznic

Vězení Storstrøm

C.F. Møller

Norre Alslev, Dánsko (2017)

Stupeň zabezpečení: vysoký

Kapacita: 290 vězňů

Plocha: 32 000 m²

Věznice si dává za cíl být „nejhumánnější uzavřenou věznicí na světě“. Důraz klade na resocializaci vězňů a architekturou se snaží podpořit dobré mentální a fyzické rozpoložení vězňů. Zároveň chce docílit bezpečného a přívětivého prostředí pro zaměstnance.

Návrh věznice se chce měřítkově ale i formou přiblížit ulicím a náměstím. Tím chce docílit pocitu povědomosti a také různorodosti prostředí, aby celkově věznice působila co nejméně institucionalizovaně. Areál má celkově připomínat obce a města v okolí a proto také je zde velmi významný prvek přírody. Ze stejných důvodů jsou jednotlivé budovy svou formou různorodé: mají různé fasády, střechy, materiály a tvarosloví.

Cely jsou rozděleny do jednotlivých oddílů. V každém oddílu jsou čtyři až sedm cel, které jsou rozmístěny kolem společného prostoru. Oddíly mají přístup k společnému obytnému prostoru a společné kuchyni, kde si vězni připravují svoje vlastní jídla.

Důležité je také denní světlo, které přispívá k dobrému rozpoložení vězňů. Proto má každá celda jedno velké a druhé menší okno, odkud vězni mohou pozorovat okolní prostředí a oblohu. Důležité jsou také prostory pro možné fyzické aktivity vězňů, které jsou jak uvnitř, tak venku.

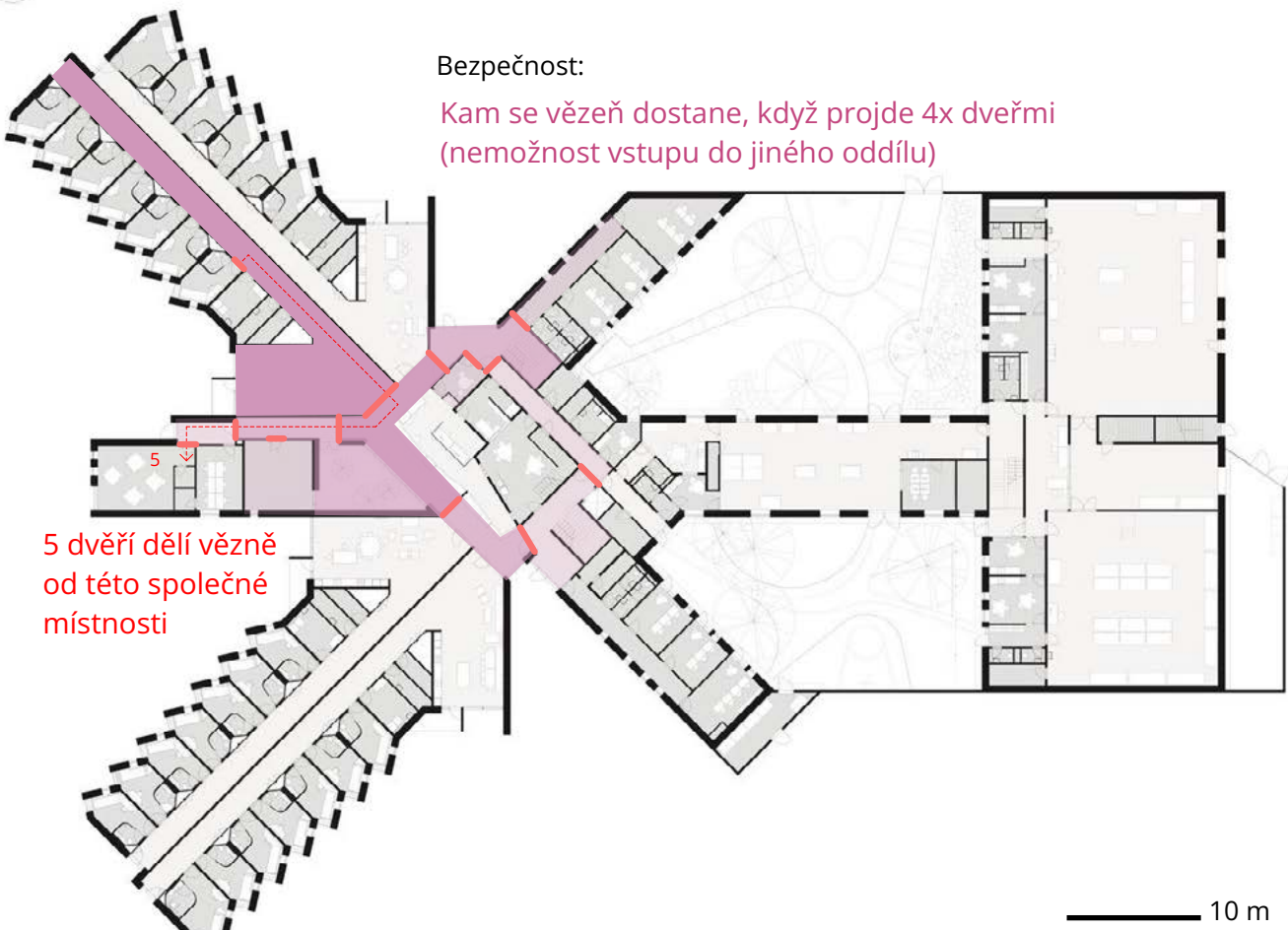
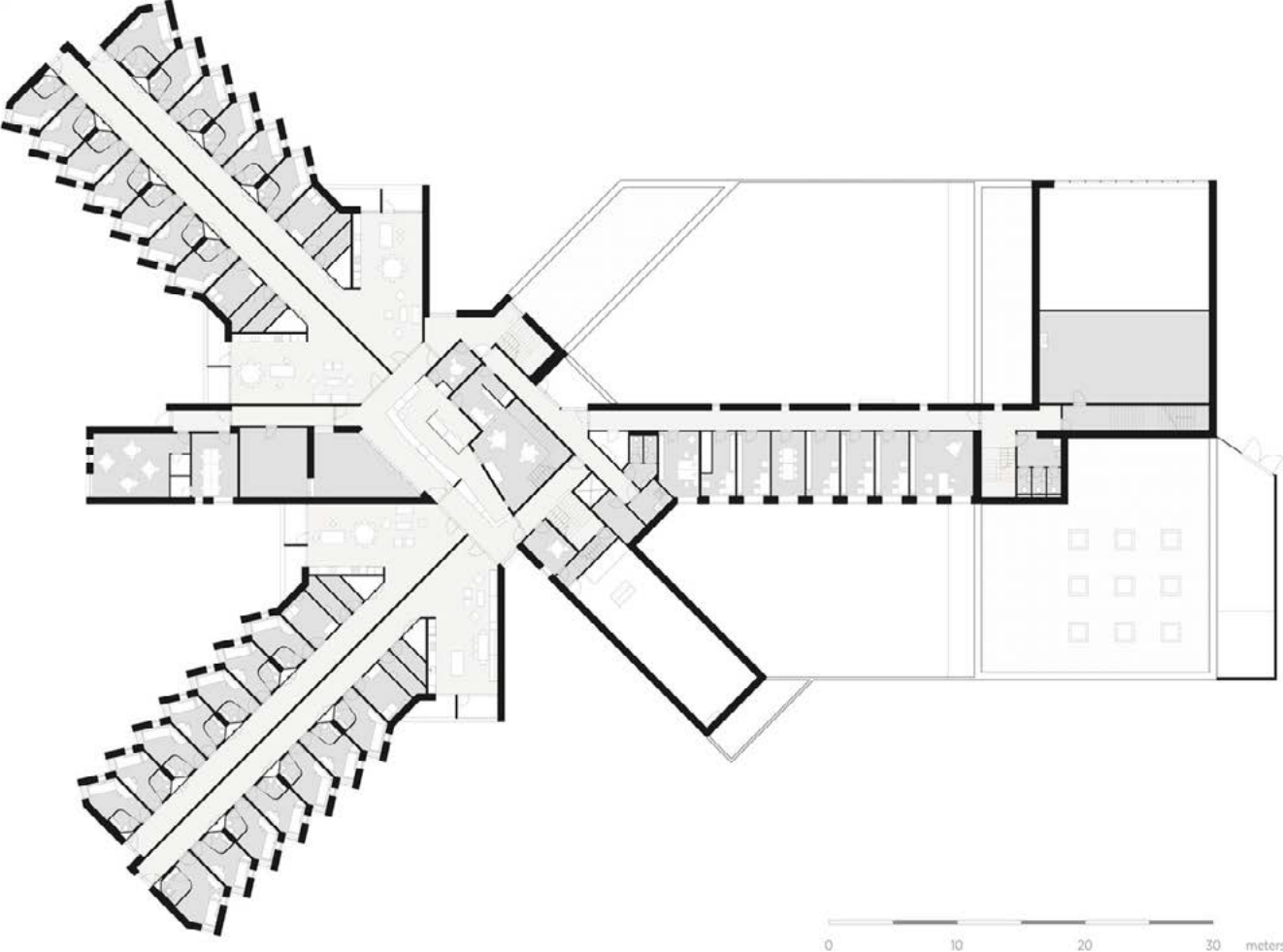
(zdroj obrázků: www.archdaily.com)

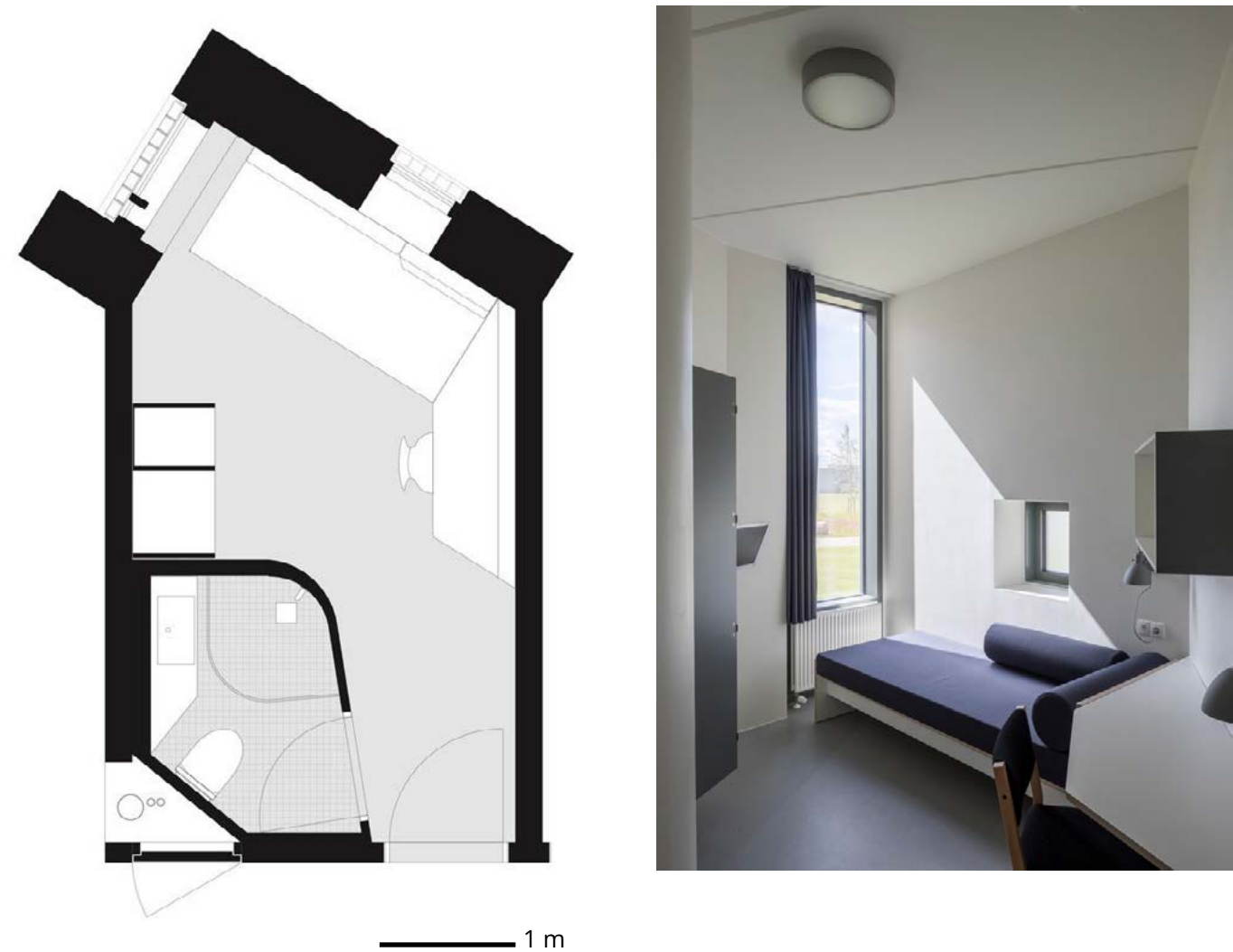
PŮDORYS 1.NP budovy s celami + schématicky znázorněné sledované aspekty

PŮDORYS 2.NP

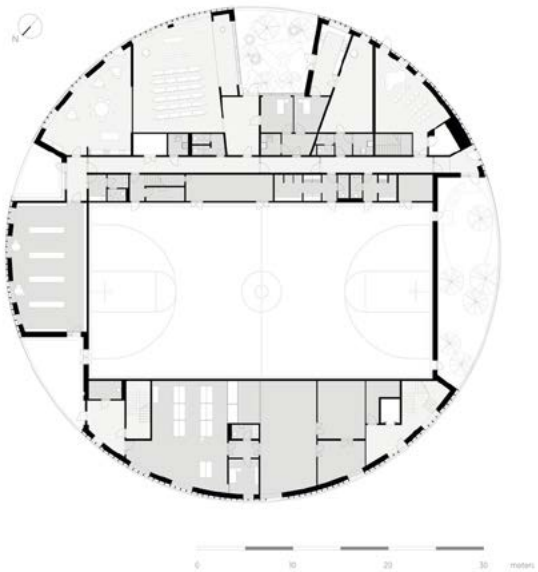

(zrdoj obrázků: www.archdaily.com)

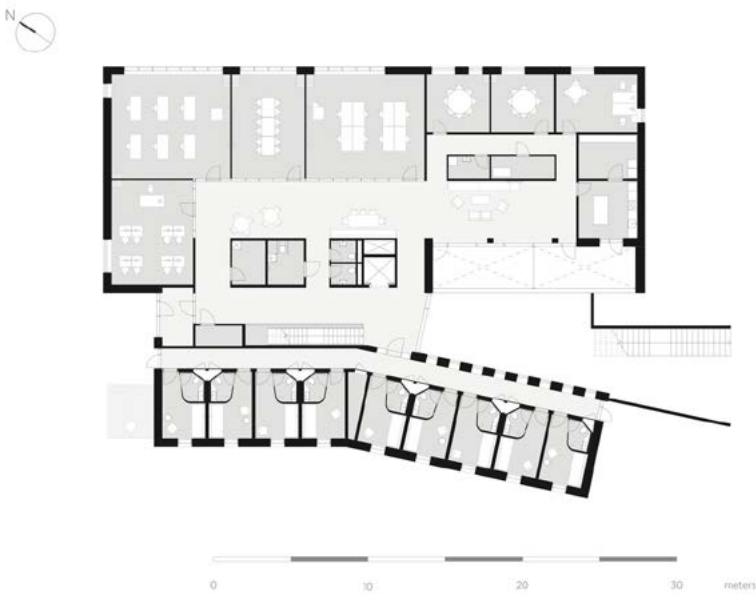

(zrdoj obrázků: www.archdaily.com)

Budova se sportovišti

Budova zaměstnanců

Budova s dílnami

Rule 3. Imprisonment and other measures that result in cutting off persons from the outside world are afflictive by the very fact of taking from these persons the right of self-determination by depriving them of their liberty. Therefore the prison system shall not, except as incidental to justifiable separation or the maintenance of discipline, aggravate the suffering inherent in such a situation.

3 LOKALITA

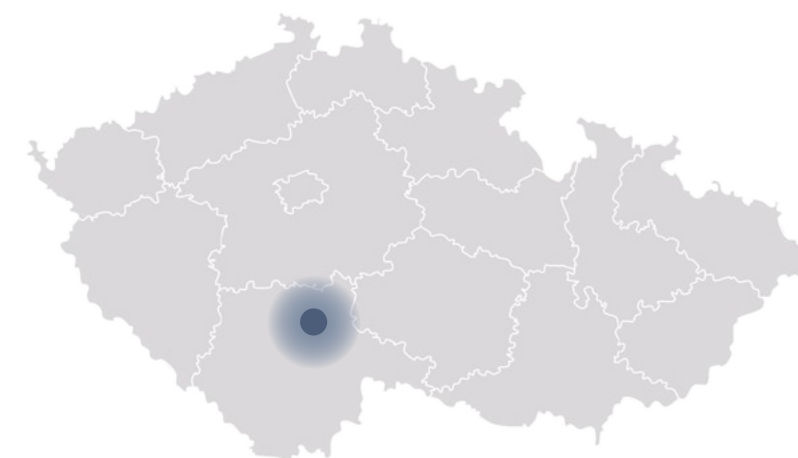
Letiště Tábor-Všechnov

Při výběru lokality je nutné brát v potaz očekávanou nevoli obyvatel daného místa. Jelikož věznice je pro většinu obyvatel brána jako místo s negativní konotací, bývá zpravidla její umístění problematické. I když všichni lidé ví, že je nutné, aby věznice někde stáli, nechtějí, aby to bylo zrovna v blízkosti jejich obydlí. Věznice jsou dostatečně zabezpečené, takže útěku vězňů nehrozí, ale lidé se i tak jejich stavění brání. Sama jsem se bavila s lidmi, kteří v blízkosti věznic bydlí a rozhodně nikdy nezaznamenali žádný negativní vliv plynoucí z existence dané věznice.

Vybraná lokalita letiště Všechnov již jako místo pro umístění věznice byla zvažována. Od roku 2017 byla ministerstvem spravedlnosti vyvíjena snaha, aby tato lokalita byla zanesena do Zásad územního rozvoje. Ovšem proti tomu se zvedla nevole obyvatel, kteří začali sepisovat petice a zastupitelé města Tábor se také vyjádřili nesouhlasně. Nakonec roku 2023 bylo hejtmánem Jihočeského kraje oznámeno, že se věznice nu Tábora stavět nebude.

Já si ovšem myslím, že tato lokalita je pro stavbu vězení ideální. Lokalita se totiž nachází v blízkosti města, ovšem ne v jeho obydlené oblasti. Ne, že by mělo být problematické stavět věznice v takových místech, v zahraničí se v těchto lokalitách nové věznice staví, ale z důvodu právě nevole obyvatel. Blízkost města je důležitá zejména kvůli pracovním možnostem pro odsouzeného. Dále musíme myslet na budoucnost. Kdyby se měla v budoucnu například postavit otevřená věznice, je doporučováno, aby byla v dostupné vzdálenosti od uzavřené věznice, ale také maximálně 20 km od většího města. Také si myslím, že poloha v blízkosti města je důležitá z psychologického hlediska. Snažíme se totiž postupně začlenit vězně do společnosti, aby po výkonu trestu byli co nejlépe integrováni a nepřispívalo to k jejich recidivě. Myslím si proto, že zvolit úplně izolované, odlehlé místo není dobré řešení.

V Jihočeském kraji v tuto chvíli žádná věznice pro výkon trestu nestojí.

1000 m

(zdroje map: www.mapy.cz, www.maps.google.com)

Bližší situace

1000 m

(zdroje map: www.mapy.cz, www.maps.google.com)

Vzdálenost od sídel při zasazení referenční věznice (Kuřim) do lokality

500 m

Fotodokumentace místa

(zdroj obrázků: vlastní fotodokumentace)

Atmosféra sídel v okolí

Svrabov

Hejlov (pohled směrem k letišti)

Svrabov

Cesta mezi obcemi

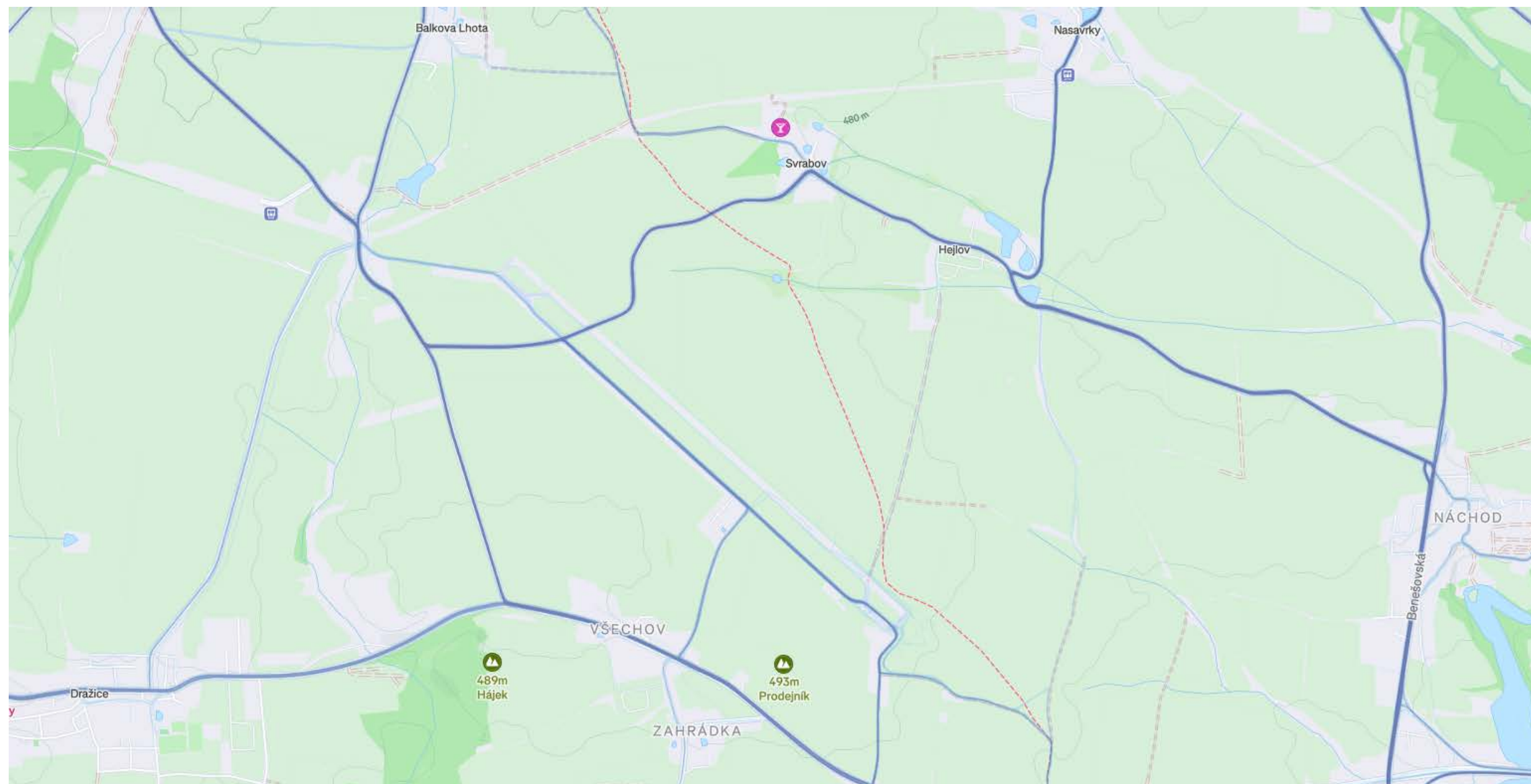
Všechov

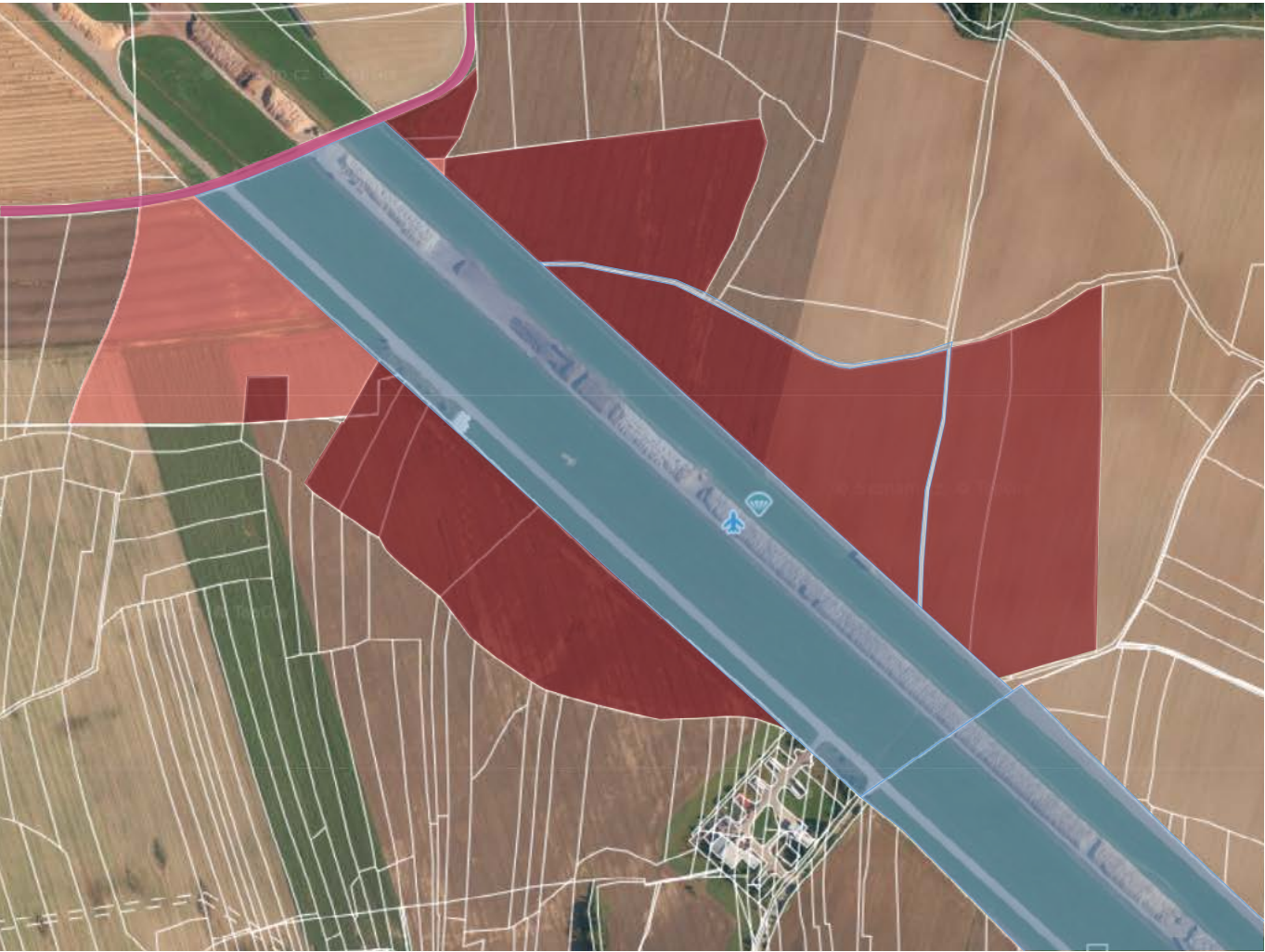
Pohled směrem k letišti ze Všechova

(zdroje obrázků: www.maps.google.com)

Heatmapa pohyb běžců a cyklistů skrz okolí a lokalitu letiště

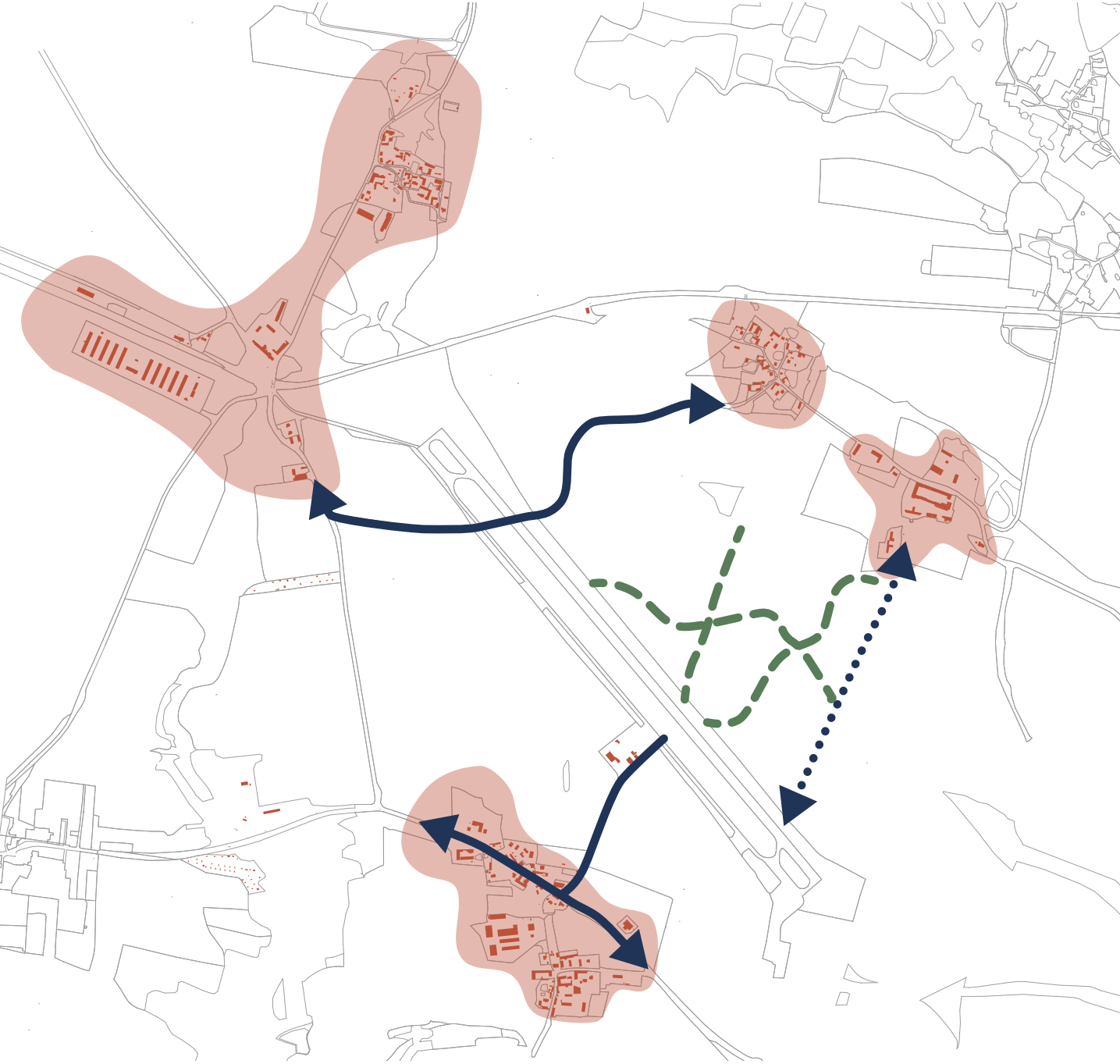
Majetkoprávní mapa

- ČESKÁ REPUBLIKA
(příslušnost hospodařit s majetkem: Vězeňská služba ČR)
- SOUKROMÝ VLASTNÍK
typ: orná půda
limity: ochrana zemědělského půdního fondu
- MĚSTO TÁBOR
typ: orná půda
limity: ochrana zemědělského půdního fondu
- JIHOČESKÝ KRAJ
typ: silnice

500 m

Návaznosti lokality a okolí

- stávající zástavba
- oblast sídel
- silnice mezi obcemi
- polní cesta
- vyznačení možných cest/remízků podle parcelace z katastrální mapy

1000 m

ÚZEMNÍ PLÁNOVÁNÍ

Plocha letiště leží z větší části v území obce Svrabov (v menší části v území Klokoty).

Příslušnou obcí s rozšířenou působností je okresní město Tábor.

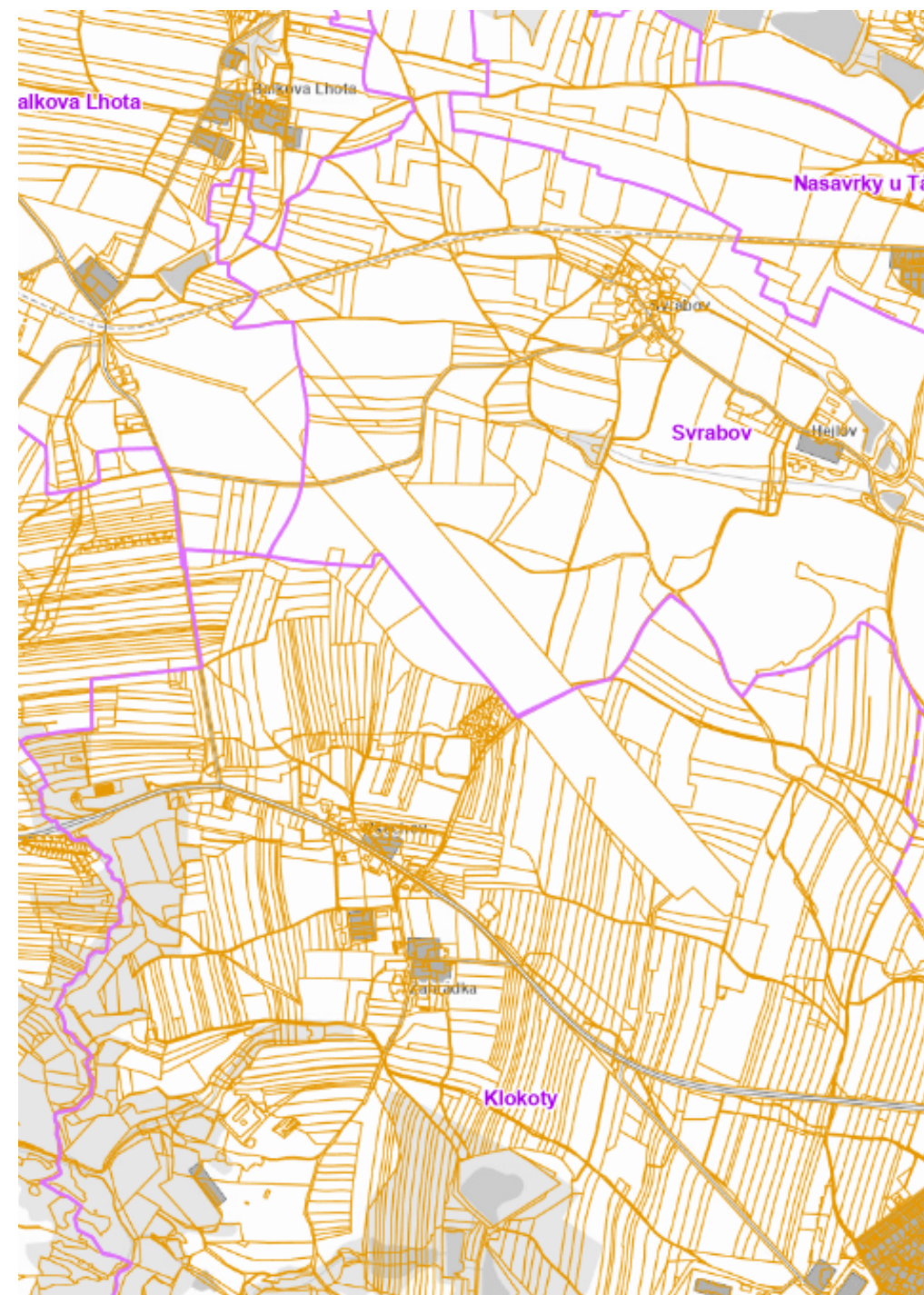
Svrabov má pouze vymezené zastavěné území. V tomto území není zpracován územní plán, územní studie ani regulační plán.

V zájmovém území se nevyskytují biokoridory ani biocentra ÚSES nenachází se zde ani Natura2000.

Území se nenachází v záplavové oblasti.

Nevyskytuje se v žádném ochranném pásmu - území není nijak chráněno.

ADMINISTRATIVNÍ ČLENĚNÍ

- parcelace
- hranice obcí

1000 m

zdroj: Zásady územního rozvoje JČK

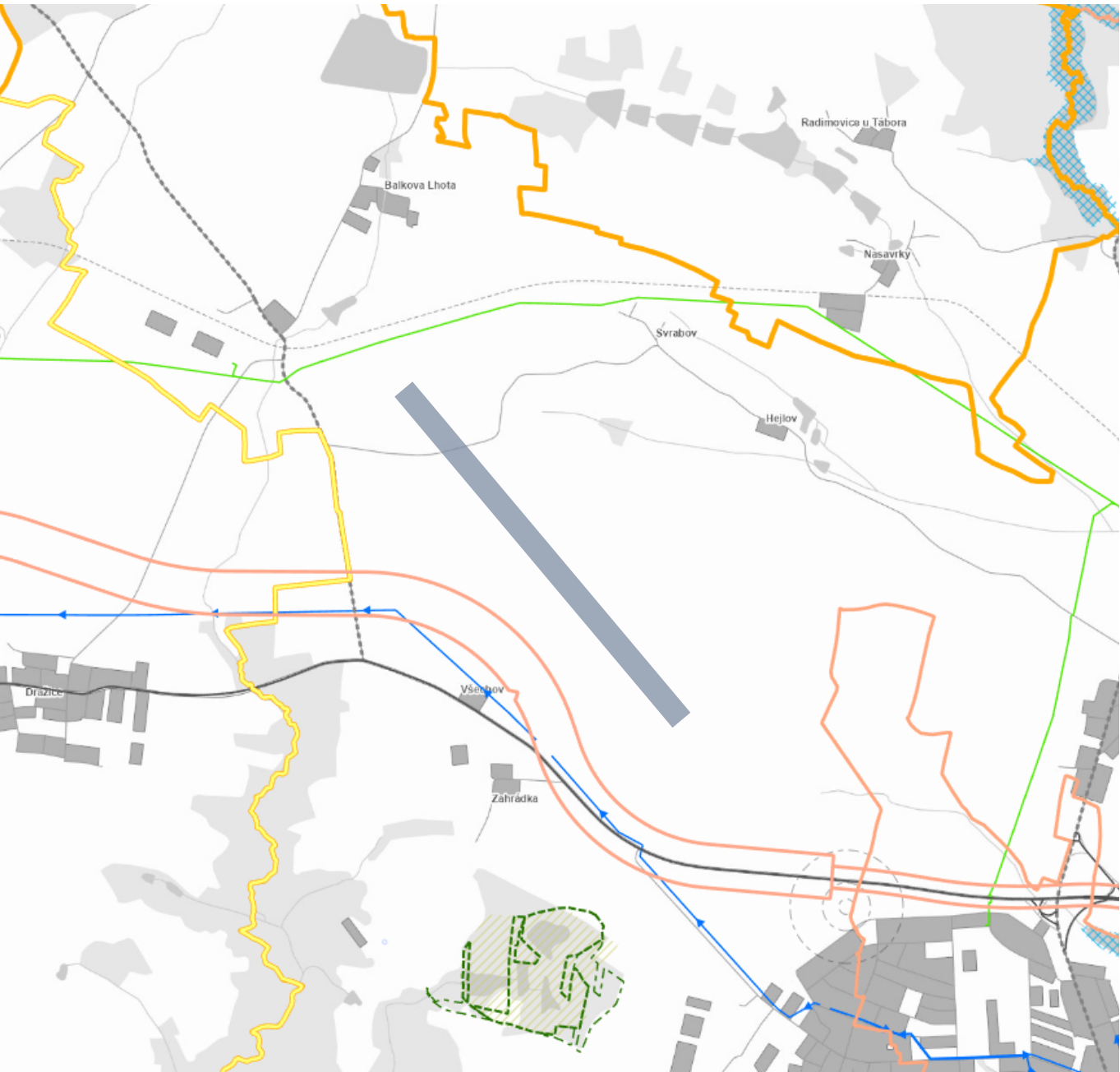
ZÁSADY ÚZEMNÍHO ROZVOJE JIHOČESKÉHO KRAJE

Krajinný typ: Předpokládaná vyšší míra urbanizace

Nachází se v území rozvojové oblasti nadmístního významu

Nachází se ve specifické oblasti, ve které se projevuje aktuální problém ohrožení území suchem

- žádné další náležitosti do sledovaného území letiště nezasahují

vyznačení polohy letiště pro orientaci

Jevy schválené:

- oblast nadmístního významu
- silniční doprava

Jevy informativní:

- vedení plynovodu
- hlavní vodovodní řád

1000 m

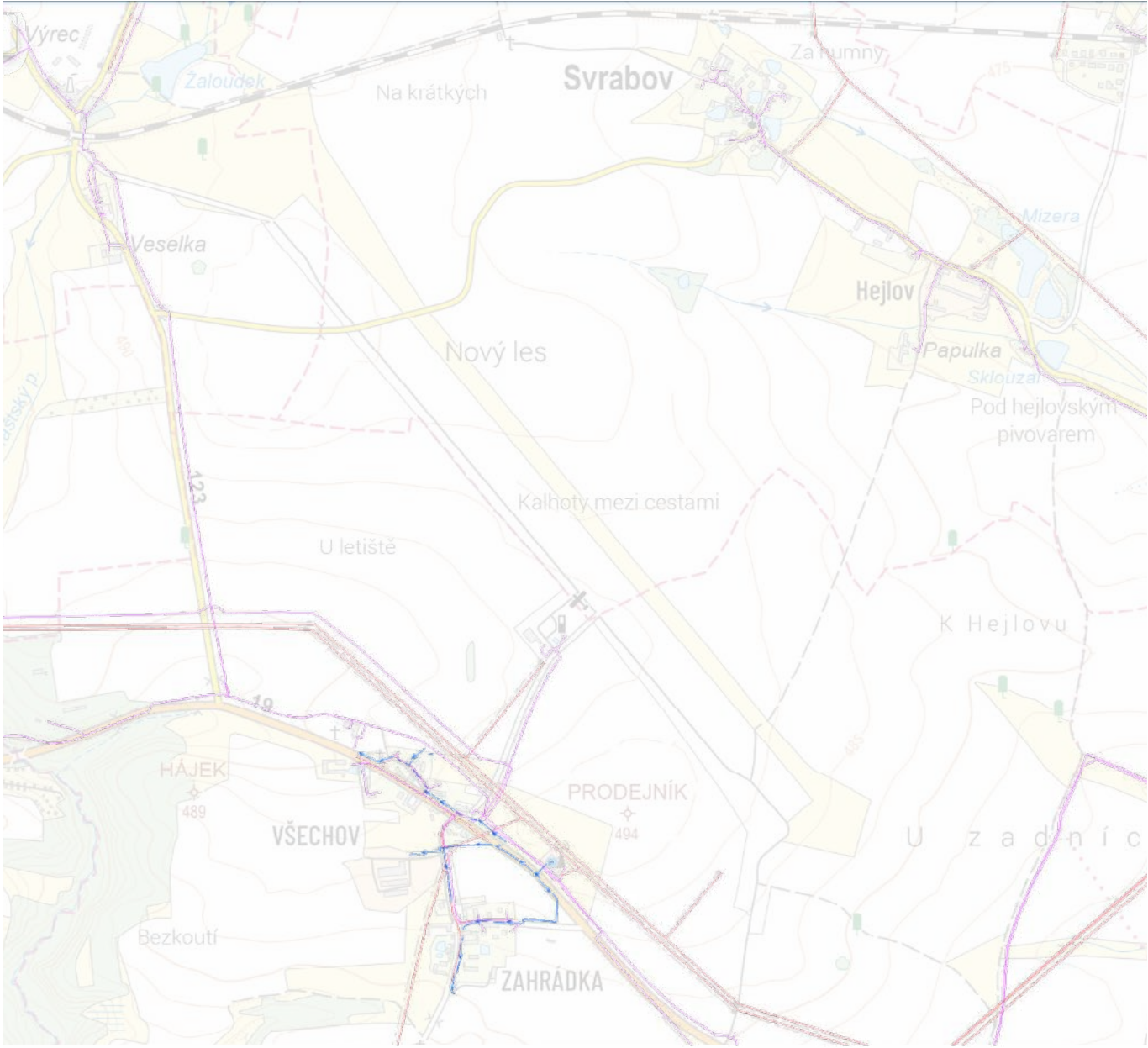
Výňatek ze ZÚR pro území rozvojové oblasti nadmístního významu

Rozvojová oblast Tábořsko	
N-OB2	Dotčené obce (katastrální území): Košín (Košín), Balkova Lhota (Balkova Lhota), Chotoviny (Broučková Lhota, Červené Záhoří, Chotoviny, Jeníčková Lhota, Liderovice, Moraveč u Chotovin, Sedlečko u Chotovin, Vrážná), Chýnov (Chýnov u Tábora, Dobronice u Chýnova, Kloužovice, Záhostice), Nová Ves u Chýnova (Nová Ves u Chýnova), Planá nad Lužnicí (Planá nad Lužnicí), Sezimovo Ústí (Sezimovo Ústí), Svratov (Svratov), Tábor (Čekanice u Tábora, Čelkovice, Hlinice, Horky u Tábora, Klokoty, Měšice u Tábora, Náchod u Tábora, Stoklasná Lhota, Tábor, Zárybnická Lhota), Turovec (Turovec). Zásady pro územně plánovací činnost a rozhodování v území N-OB2: • podporovat kapacitní dopravní napojení oblasti na významné mezinárodní a vnitrostátní silniční a železniční tahy s vazbou na Středočeský kraj, dálnici D3, IV. tranzitní železniční koridor a na silnici I/19 směrem na Pelhřimov a řešit jejich územní souvislosti, • podporovat řešení dopravního systému v rámci aglomerace Tábor – Sezimovo Ústí – Planá nad Lužnicí vylučující v maximální možné míře tranzitní dopravu z jádrového území této aglomerace, • podporovat rozvoj hospodářských aktivit zejména ve vazbě na významné dopravní tahy, a to v prostoru Chotovin u dálnice D3, dále potom v oblasti Tábora, Plané nad Lužnicí a Sezimova Ústí, • podporovat rozvoj obytných, sportovních rekreačních a sociálních funkcí nejen v oblasti Chotovin, Tábora, Plané nad Lužnicí a Sezimova Ústí, které jsou hlavními centry rozvojové oblasti, a ve vazbě na spolupůsobící vedlejší centra, ale i v ostatních částech rozvojové oblasti, přednostně v návaznosti na stávající sídla, • v přírodně a krajinnásky cenném území nivy řeky Lužnice a krajinnásky cenném území u sídla Chotoviny věnovat zvláštní pozornost navrhovaným řešením s ohledem na ochranu přírodních a krajinných hodnot území.

Výňatek ze ZÚR pro specifické oblasti, ve kterých se projevují aktuální problém ohrožení území suchem

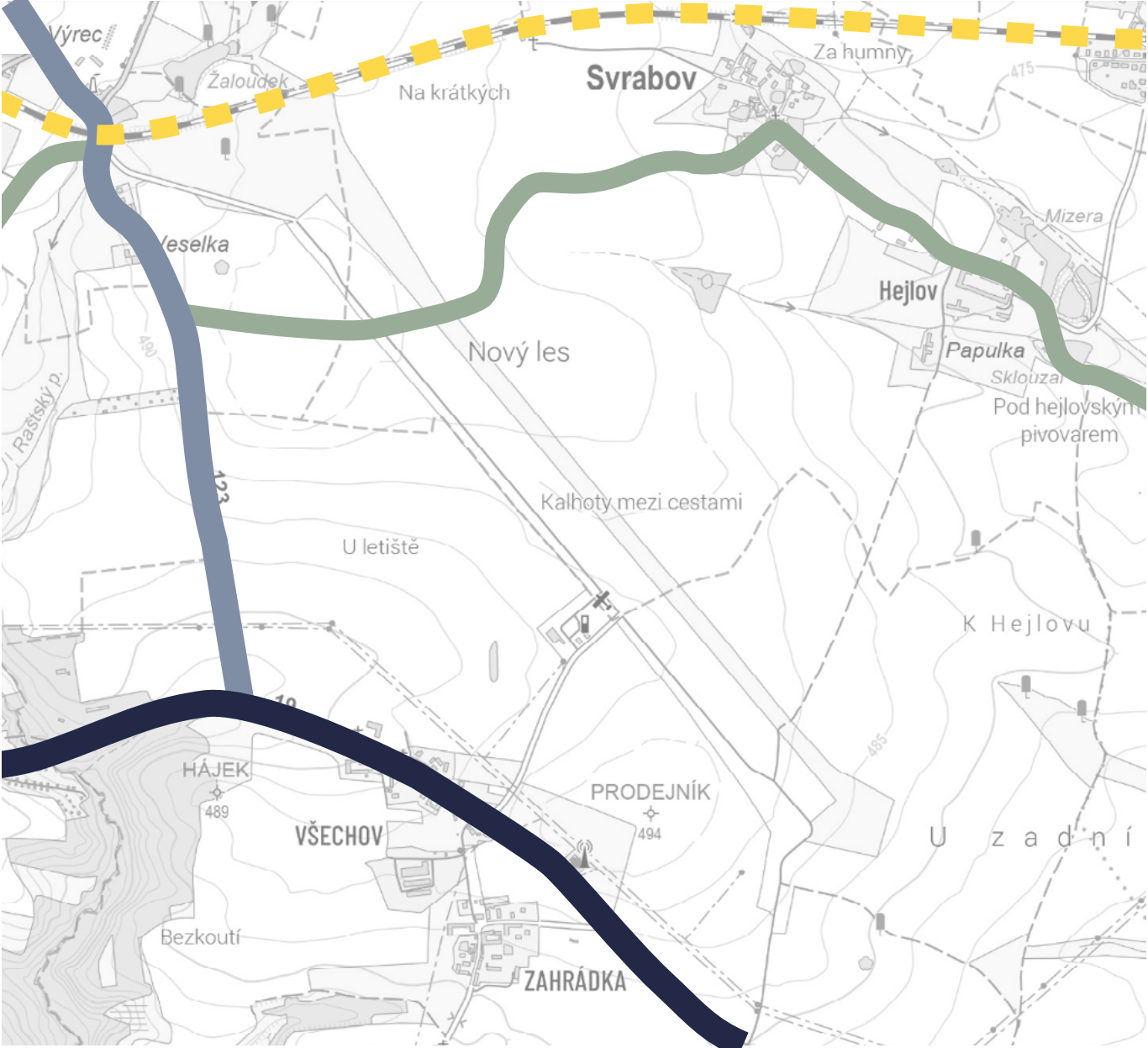
Upřesnění specifických oblastí republikového významu	
Specifická oblast, ve které se projevuje aktuální problém ohrožení území suchem (10a) Na území Jihočeského kraje je upřesněna specifická oblast republikového významu, ve které se projevuje aktuální problém ohrožení území suchem, která zahrnuje do svého území oblasti, v nichž je potřeba řešit problém sucha způsobený nízkými úhrny srážek a vysokým výparem v kombinaci s malou zásobou povrchové a podzemní vody a v nichž je vyšší riziko stavu nedostatku vody ve srovnání s ostatním územím ČR. Zásady územního rozvoje Jihočeského kraje její vymezení upřesňují takto:	
	Zásady pro územně plánovací činnost a rozhodování v území SOB9: • podporovat řešení směřující ke zvýšení retenční a infiltrační schopnosti krajiny, a to opatřeními v krajině podporujícími zpomalení, zadržení, ale také infiltraci povrchového odtoku (např. členění větších zemědělsky využívaných bloků, zachování či vytváření mozaiky orné půdy, trvalých travních porostů a lesů, využívání biotechnických opatření - meze, travnaté pásy, biopásy, polní cesty s doprovodnými stromofadímí, remízy, apod.), • podporovat řešení směřující k revitalizaci a renaturaci koryt vodních toků a niv, ve vhodných oblastech k obnově prameniště (např. obnova říčního ekosystému, mokřady, tůň, boční vodní nádrže a poldry, terénní deprese, vymezování ochranných vegetačních pásů pro trvalé travní porosty, liniové porosty a rozptýlenou zeleň podél vodních toků a vodních ploch), • podporovat, zejména při zpracování územních plánů, řešení vedoucí k využívání srážkových vod a hospodaření s nimi a k rozšiřování ploch sídelní zeleně v urbanizovaných územích sídel, • podporovat řešení směřující ke zvýšení odolnosti půdy vůči větrné a vodní erozi, a to opatřeními v krajině podporujícími snížení rychlosti větru a jeho škodlivých účinků, zpomalení povrchového odtoku, zajišťujícími neškodné odvedení vod (např. větrolamy, biotechnická opatření - meze, travnaté pásy, biopásy, polní cesty s doprovodnými stromofadímí, remízy, příkopy, průlehy, terasy, protierozní nádrže apod.), • při navrhování opatření respektovat nutnost zachování funkčnosti a celistvosti lokalit soustavy Natura 2000.

TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

- elektrické vedení
- trasa elektronické komunikace
- vodovod

DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA

- drážní doprava
- silnice III. třídy
- silnice II. třídy
- silnice I. třídy

Historické mapy

CÍSAŘSKÉ POVINNÉ OTISKY STABILNÍHO KATASTRU (1830)

Poloha letiště Všeň

STÁTNÍ MAPA ODVOZENÁ 1:5000 (okolo 1950)

TOPOGRAFICKÁ SEKCE 3. VOJENSKÉHO MAPOVÁNÍ (1872 - 1953)

AKTUÁLNÍ ORTOFOTO

SÍŤ CEST A REMÍZKŮ NA MAPĚ STABILNÍHO KATASTRU

SÍŤ CEST NA AKTUÁLNÍ ORTOFOTO MAPĚ

- cesty současné
- cesty dle stabilního katastru

Vhodné umístění věznice
vyplývající z předešlé analýzy lokality

 100 m

*Rule 4. The purposes of a sentence of imprisonment or similar measures
deprivative of a person's liberty are primarily to protect society against
crime and to reduce recidivism. Those purposes can be achieved only if the
period of imprisonment is used to ensure, so far as possible, the reintegration
of such persons into society upon release so that they can lead a law-abiding
and self-supporting life.*

4 PROGRAM

Program se odvíjí od systému jakým nápravná zařízení fungují.

Základním prvek jsou oddíly (přijímací oddíl, nástupní oddíl, výstupní oddíl, uzavřený oddíl a také krizový oddíl se zvláštní celou).

Je žádoucí, aby bylo možno vězně diferenciovat do menších skupin. Celkově je lepší, když je vězňů ve skupinách méně (v oddílech, ložnicích,...).

Dále je velmi důležitým aspektem také sebezvoje vězňů a místa, kde se mohou vězni sebezvdělávat (knihovna) a nebo se věnovat duševnímu, duchovnímu a fyzickému rozvoji a uspokojit své kulturní potřeby.

Proto je potřeba navrhnout knihovnu, místnosti pro workshopy a školení, společenské místnosti pro setkávání, posilovnu, ale i například venkovní prostory, jelikož vězni mají vycházky. Je také potřeba počítat s návrhem kaple.

Kromě prostor pro vězně je nutné počítat s návrhem části vězení pro zaměstnance. Je potřeba navrhnout vhodně místnosti pro terapie, administrativní prostory, ale například je vhodné do návrhu zahrnout možnou ubytovnu pro dozorce, jelikož to by mohlo být bráno jako výhoda při hledání zaměstnanců.

Časový rozvrh dne

Vězeň

6:00	Budíček Fyzická početní prověrka stavu Osobní hygiena Snídaně, úklid
7:30	ODCHOD DO PRÁCE
8:00	Dopolední program – aktivity dle programu zacházení Terapie Výuka Vycházky Osobní volno (možnost aktivit sebezvoje, kulturních aktivit,...) Návštěvy
11:00	Oběd
13:00	Odpolední program – aktivity dle programu zacházení Terapie Výuka Vycházky Osobní volno (možnost aktivit sebezvoje, kulturních aktivit,...) Návštěvy
17:00	PŘÍCHOD Z PRÁCE
17:00	Večeře Fyzická početní prověrka stavu
19:00	Večerní program – aktivity dle programu zacházení Osobní volno (možnost aktivit sebezvoje, kulturních aktivit, nákup ve vězeňském kiosku...) Úklid Osobní hygiena
22:00	Večerka

Zaměstnanec

*Odlišné dle typu pracovní pozice pro např. dozorce vykonávající dvanácti hodinovou směnu a jiné pro terapeuta, lékaře, holiče, administrativního pracovníka,...

Příchod do práce

Kontrola při vstupu

Příchod do kanceláře

Dopolední program

Příchod na místo činnosti práce (místnost terapie, oddíl, ordinace,...)

Terapeut: prostor pro 2 – 3 terapeutická sezení

Oběd

Odděleně od vězňů v jídelnách

V případě dozorců nutnost předání dozorčí služby jinému dozorci

Odpolední program

Večer

Odchod domů

X

Večeře pro ty, co zůstávají

Pozn.: možnost osobního volna a využití posilovny, kantýny,...

Příjem vězňů

Vjezd přes bránu

Kontrola

Bezpečnostní a příjmová místnost

Lékařská prohlídka

Pohovory

Odebrání a příjem osobních věcí

Odchod do nástupního oddílu

Průběh návštěv

Příchod

Uložení osobních věcí

Příjmová místnost

Průchod kontrolní místností/rámem

Přesun do dané návštěvní místnosti

Program místností

Vězni

1) Ubytování

Nástupní oddělení:

- Cely
- Sprcha, toaleta, umyvadlo
- Strážní stanoviště

Klasické oddělení:

- Cely
- Sprcha, toaleta, umyvadlo
- Strážní stanoviště

Výstupní oddělení:

- Cely
- Sprcha, toaleta, umyvadlo
- Strážní stanoviště

Uzavřené oddělení:

- Cely
- Sprcha, toaleta, umyvadlo
- Strážní stanoviště

Krizové oddělení:

- Cely
- Sprcha, toaleta, umyvadlo
- Strážní stanoviště

2) Prostory pro návyky každodenního života

- Kuchyňka s jídelnou (1x na oddíl – nástupní, klasické, výstupní oddělení)
- Prádelna, sušárna (1x na oddíl)
- Úklidová místnost (1x na oddíl)

3) Péče o duševní hygienu, seberozvoj

- Učebna, místnost pro konání workshopů
- Počítačová místnost
- Knihovna
- Výtvarná místnost
- Keramika
- Hudební místnost
- Společenská/kulturní místnost + supervize
- Terapeutická místnost skupinová

Terapeutická místnost jednotlivci

- Kaple
- Vycházkové dvory
- Venkovní altán, místo pro venkovní terapie/intimní rozhovory/akce

4) Zaměstnání

- Dílny
- Výrobní prostory
- Zahrady, skleníky

5) Sportovní aktivity

- Tělocvična vnitřní
- Venkovní hřiště
- Místo pro běh
- Posilovna (pro kalisteniku)

6) Zdravotní služby

- Ordinace praktický lékař
- Ordinace zubař
- Zdravotní izolace
- Čekárny pro odsouzené před a po vyšetření
- Zázemí a šatny pro lékaře

7) Návštěvní prostory

- Místnost s přepážkami za sklem
- Místnost se stoly
- Místnost pro setkávání s dětmi
- Místnost bez sluchové a zrakové kontroly

Program místností

Zaměstnanci

1) Administrativní místnosti

Ředitelna
Zástupce ředitele
Bezpečnostní referent
Referent společné státní správy a samosprávy (právník)
Sekretariát
Personální oddělení
Oddělení prevence a stížností
Oddělení správní
Ekonomické oddělení
Oddělení zaměstnávání vězněných osob
Oddělení informatiky
Oddělení logistiky
Kaplan
Zasedací místnost
Kanceláře odborných pracovníků (terapeuti a psychologové, sociální pracovníci, pedagogové)
Místnost pro předání služeb
Sapurvize

2) Zázemí

Denní místnost
Kuchyňka
Jídelna
kavárna
Sprchy (ženy X muži)
Toalety (ženy X muži)
Šatny (ženy X muži)
Prádelna, sušárna
Posilovna

3) Ubytování

Vně areálu

4) Kuchyně

Kuchyně HACCP
Sklady

Zázemí pro kuchaře

Zázemí pro vězně pracující v kuchyni

5) Kontrolní místa

Centrální místnost kamerového systému (+ zázemí pro zaměstnance)
Centrum bezpečnostního systému - vysílačky
Strážní místnosti

Program místností

Ostatní

1) Vstup

- Návštěvy
 - Vrátnice
 - Skříňky
 - Čekací místnost
 - Kontrolní rám + kontrolní místnost
- Personál
- Odsouzení
 - Kontrolní rám
 - Bezpečnostní a příjmová místnost
- Vjezd pro vozidla s odsouzenými
 - Brána/vjezd (koš pro autobus)

- Vybavení, úklidu
- Sklad prádla

6) Další vybavení

- Střelnice
- Ochranná zeď - min 6 m (Perimetr fyzický + technologický - např. viakom)

*Alespoň jeden vjezd dimenzován na možnost vjezdu hasičského auta a zásahové služby

2) Parkoviště

- Parkoviště zaměstnanci
- Parkoviště návštěvy
- Parkoviště vozů vězeňské služby uvnitř areálu

3) Služby

- Kantýna/ kiosek/ kavárna /obchod + sklad
- Kadeřník, holič

4) Technické zázemí

- Technické místnosti
- Dílna, údržba
- Zázemí požární ochrany
- Garáž (autobus, auto, minivan)
- Třídění odpadu

5) Sklady

- Jídla
- Potřeb vězňů
- Hygienických potřeb
- Výrobků vytvořených vězni

Rule 5. The prison regime should seek to minimize any differences between prison life and life at liberty that tend to lessen the responsibility of the prisoners or the respect due to their dignity as human beings.

5 SMĚŘOVÁNÍ NÁVRHU

Jak bylo nastíněno v první kapitole, vězeňství prošlo mnohými změnami a v některých obdobích tomu tak bylo skokově v rámci pouze desítek let. Ovšem český vězeňský systém v této době zaostává a skýtá spoustu problémů. Proto jsem se také rozhodla spíše než českými vyhláškami řídit se evropskými normami a inspirovat se referencemi věznic ze zahraničí, které v této době udávají směr, kterým se stavby věznic vyvíjí. Vězení v České republice jsou přeplněná a jejich dimenzování je nedostatečné. Reforma vězeňského systému se dělá pouze těžko, když vězni pobývají ve stále stejných prostorech, které byly navrženy před více než sto lety nebo pro funkci jiných provozů. Proto si myslím, že nová věznice by mohla být oním hnacím motorem, díky kterému by české vězeňství vstoupilo do 21. století a vydalo se směrem moderních vězeňských systémů.

Během analýz a zkoumání referencí jsem přišla na množství aspektů, kterými bych chtěla, aby se můj návrh řídil.

I přesto, že jsou okna z bezpečnostního hlediska problematická záležitost, chci docílit toho, aby prostory měli výhled skrz okna ven a tím vězňům ukazovali, co je venku. Chci, aby architektura budovy vězně co nejvíce pozitivně motivovala k tomu, že život je tam venku a oni mají důvod se snažit napravit a poté venku (na svobodě) zůstat. Myslím si, že vnitřní motivace je něco, co napomůže tomu, aby se vězeň do vězení již nevrátil. A naopak si myslím, že cestou není uzavření vězňů do ložnic po vícero lidech bez výhledu ven. Myslím si, že takové prostředí naopak bude morálku vězně zhoršovat a rozhodně to nepomůže jeho napravení. Tím se dostávám k tomu, že v mém návrhu nebudu

navrhovat hromadné ložnice pro větší množství osob. Naopak bych chtěla docílit toho, aby vězni bydleli nejlépe po jednom, jak je tomu i u věznic v zahraničí. S tím souvisí, že rozhodně budu vycházet z většího minimálního prostoru na vězně, než jsou pouhé 4 m². Dále budu dbát na četnost místností a prostorů pro seberozvoj vězně.

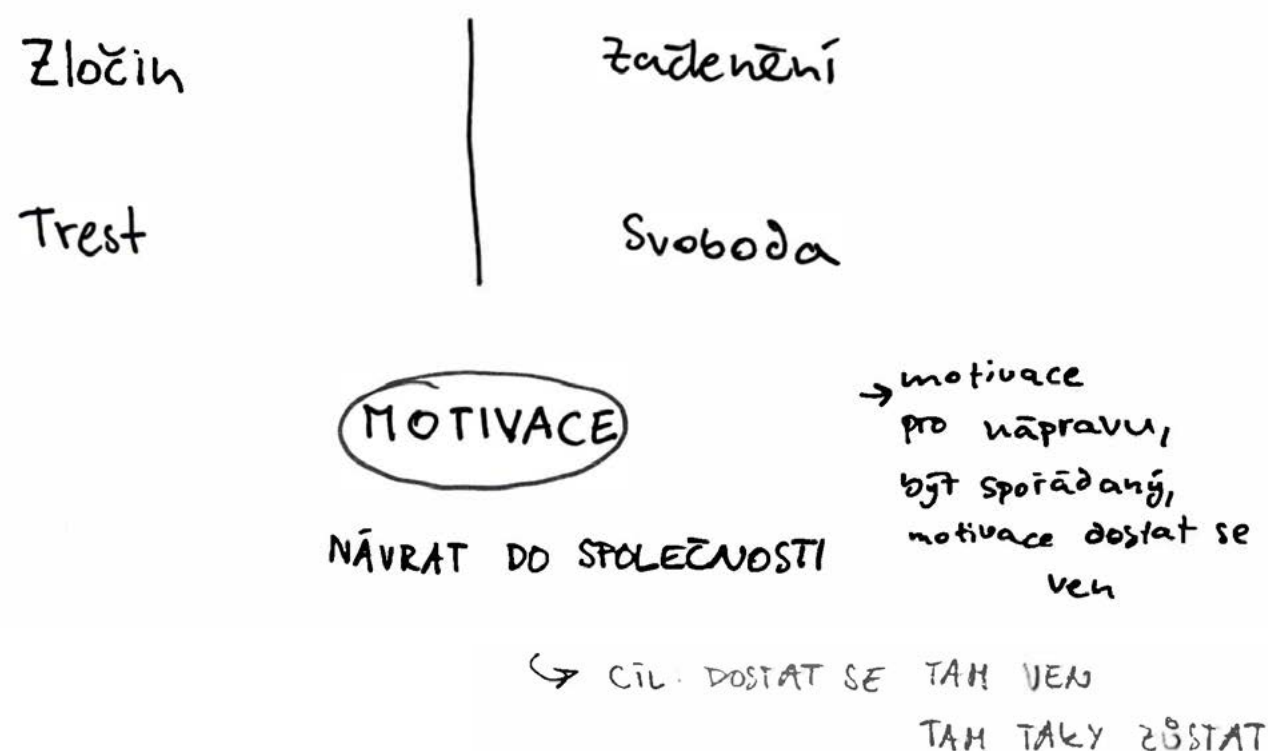
Pro samotný návrh je také velmi důležité dodržení bezpečnosti (například klást důraz na pohledové osy a dobrou přehlednost jednotlivých prostorů). Chci aby urbanismus, který se ve zmenšeném měřítku bude nacházet uvnitř areálu/budovy věznice, dobře fungoval. Aby věznice fungovala jako zmenšený svět a díky tomu vězni zcela nevypadli z našeho světa. To by také mělo vést k jejich lehčímu začlenění do společnosti po propuštění. Když se zaměříme poté na detail, věznice nebude pouze množství betonových zdí a podlah postavených k sobě. Materiály použité v návrhu budou pozitivně působit na vězeňskou psychiku.

Stejně tak, jak je důležité, aby například byty byly schopny měnit se v závislosti na potřebách obyvatel, je i v návrhu věznice důležité, aby byly prostory schopny flexibility a změny v závislosti na čase a na vývoji vězeňského systému.

Velmi podstatná část celého návrhu jsou prostory sloužící zaměstnancům. Důležité je podpořit jejich dobré mentální rozpoložení a usnadnit jim práci. Samozřejmě je dbát na vytvoření prostorů, které pro ně budou bezpečné a příjemné.

Na konec bych chtěla poznamenat věc, která je možná nabíledni, ale občas si to

člověk neuvědomí. Vězení je odraz dané společnosti. To, jak se člověk staví k osobám, jejichž svoboda byla odebrána, je ukázkou toho, jak humánní společnost daného státu je. Při návrhu ubytování, kdy každý vězeň bydlí ve své vlastní cele, která vypadá nově, spousta lidí překvapivě reaguje poměrně negativně. Často to vypadá, že vězňům nepřejí příjemné prostory a někdy dokonce prohodí něco ve smyslu, že „se nechají taky zavřít a aspoň nebudou muset platit nájem“. Chápu, že je doba bytové krize těžká, ale vězení není škola v přírodě. Odsouzený člověk je trestaný a to tím, že mu byla odejmuta svoboda. Myslím si, že pokud nám jde o to, aby byli vězni opravdu napraveni, nejde toho docílit tím, že je zavřeme do kobek bez oken. Proto si myslím, že návrh nové věznice je zcela zásadní a je to jeden z aspektů, kterým lze docílit celkovému zlepšení systému vězeňství.

Pravidla, jež se vyskytují na začátku jednotlivých kapitol, jsou Pravidla OSN o minimálních standardech zacházení s vězněnými osobami - neboli také The Nelson Mandela Rules .

Celkem jich je 122 a poprvé byla vydána v roce 1955.

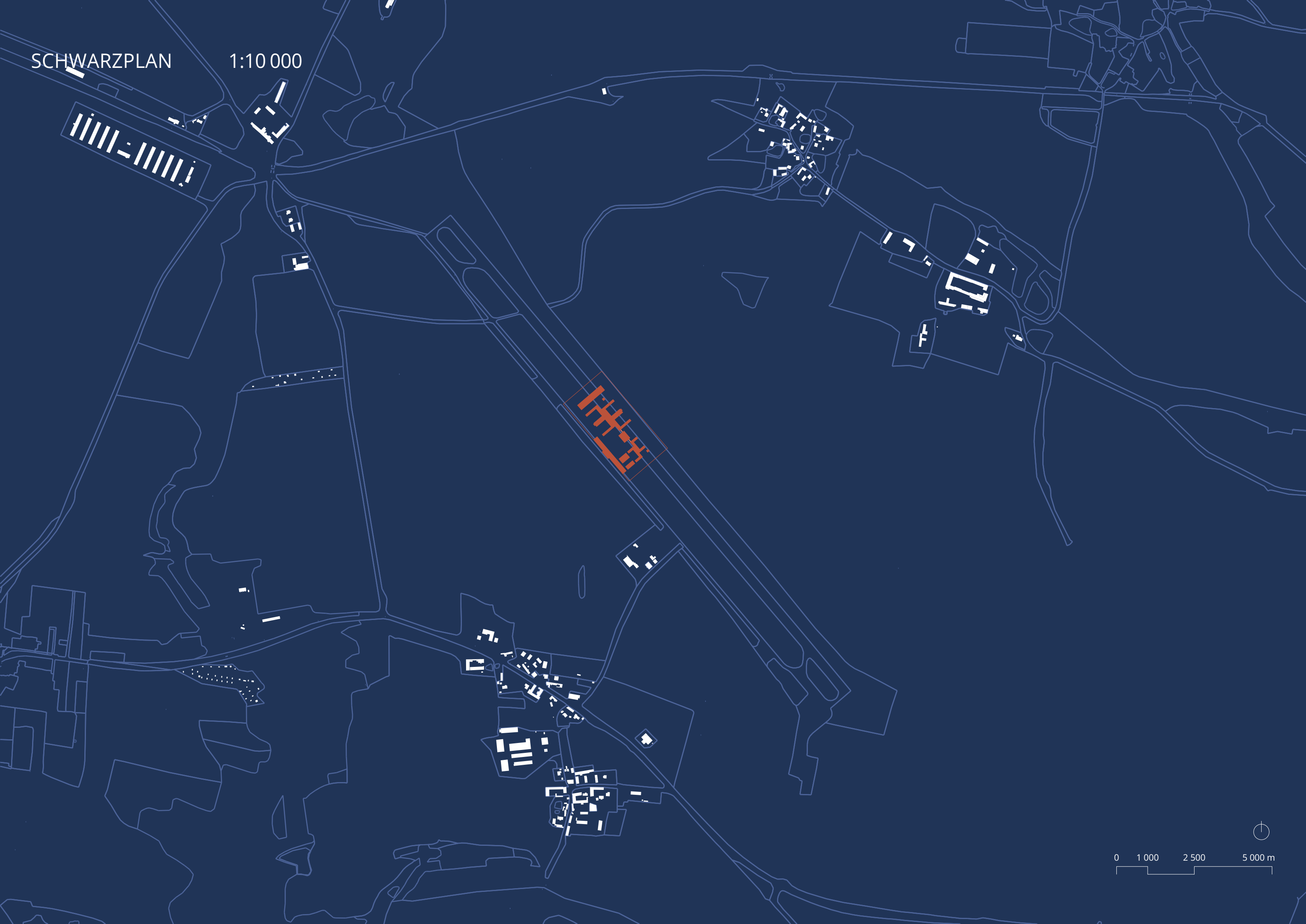
Pravidla Nelsona Mandely představují všeobecně uznávaný plán pro řízení věznic v 21. století. Nastiňují minimální vězeňské podmínky, poskytují pokyny a stanovují jasná kritéria pro vězeňský personál, jak zajistit bezpečnost, ochranu a lidskou důstojnost.

NÁVRHOVÁ ČÁST

1 ŠIRŠÍ VZTAHY

SCHWARZPLAN

1:10 000

0 1 000 2 500 5 000 m

SITUACE

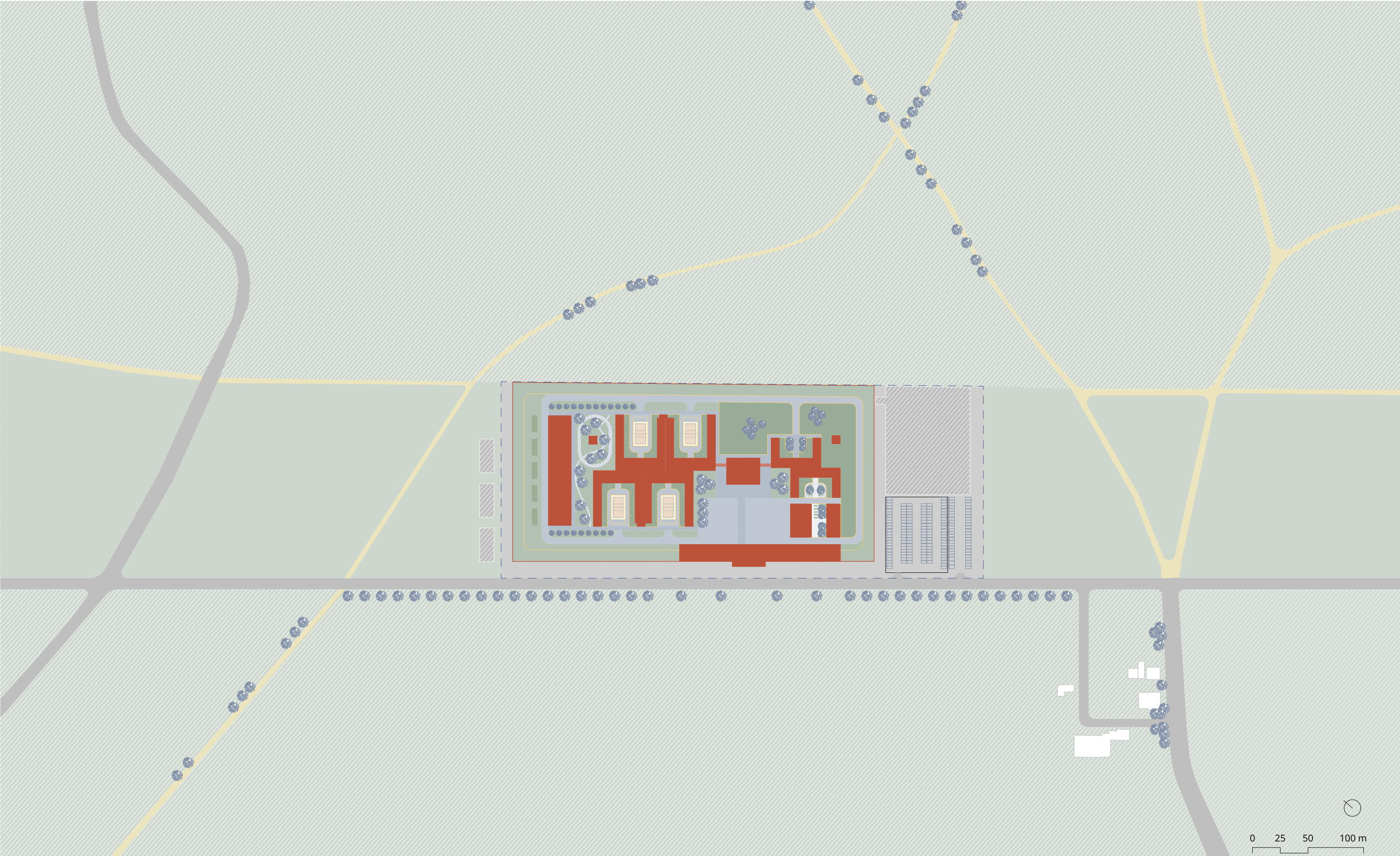
Umístění věznice vyplývá z předchozích analýz. Parcela areálu je majetkem státu. Návrh počítá s možností znovu vytvoření remízků a dalších prvků podporujících zkvalitnění biodiverzity a celkového krajiného rázu.

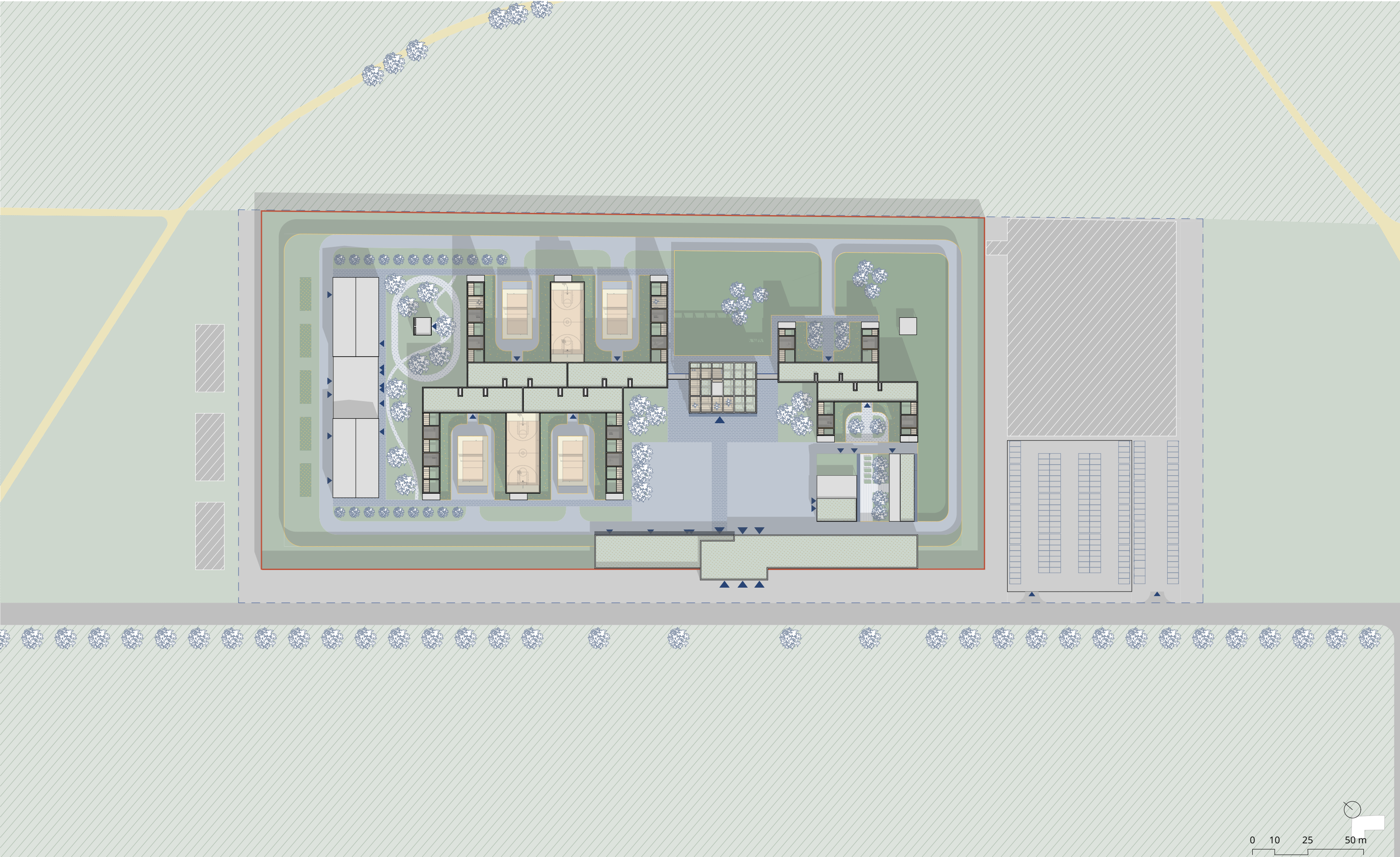
Podél věznice je zachována cesta, kterou využívají místní obyvatelé při rekreaci. Tato cesta je lemována stromořadím z jedné strany a vězeňskou zdí ze strany druhé.

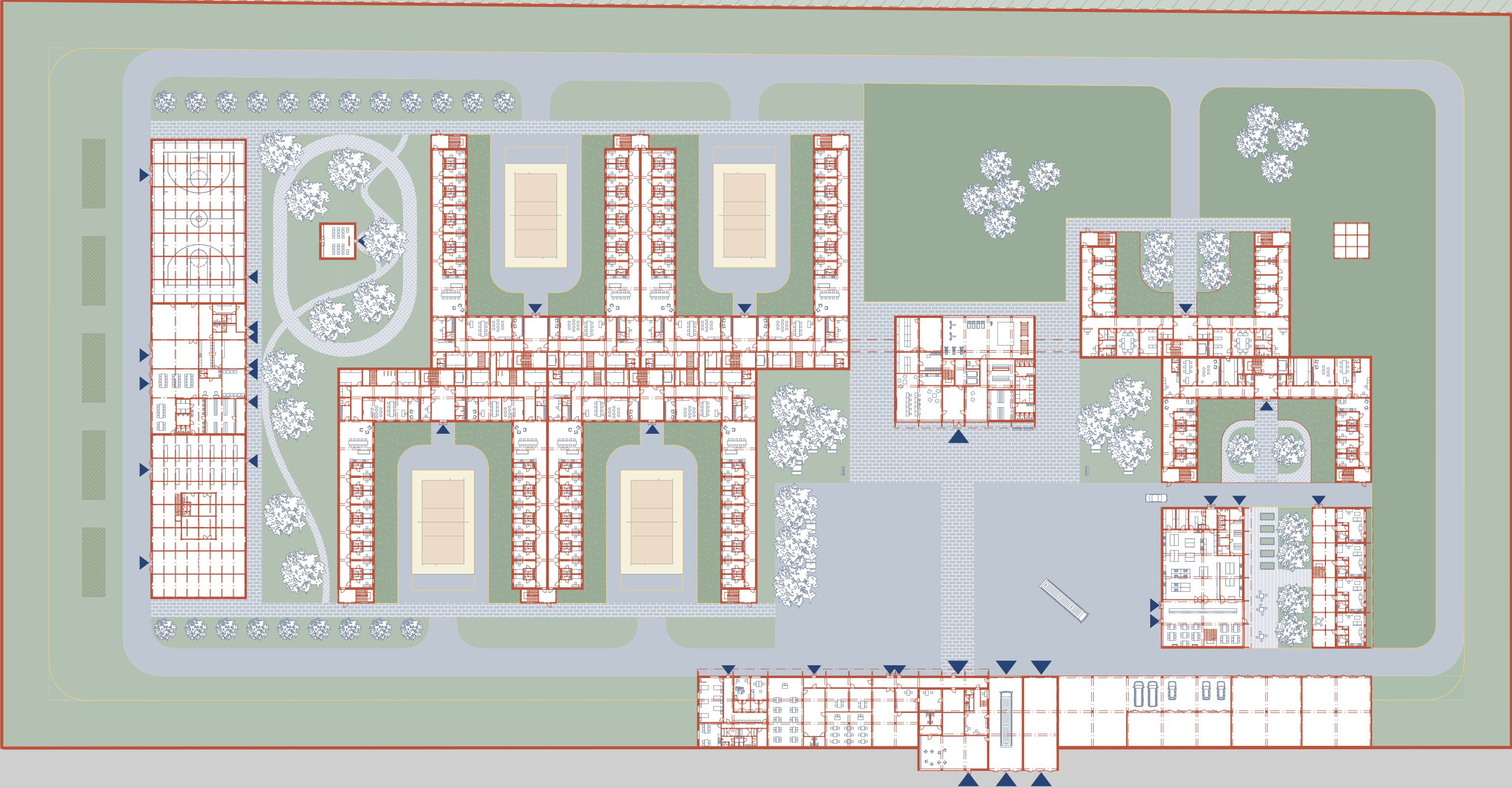
U věznice je prostor vymezený pro možnou budoucí stavbu haly, která by také nabízela další pracovní možnosti pro vězně. V blízkosti areálu je také prostor pro stavbu obytných budov s byty pro zaměstnance, což je velký benefit při jejich budoucím hledání.

Parkoviště je z jihovýchodní strany areálu a je rozděleno na parkování pro zaměstnance a pro návštěvy.

2 KONCEPT

Modulárnost a flexibilita

Hlavní nosnou konstrukcí budov je železobetonový skelet, který umožňuje flexibilitu budov při možných budoucích změnách vězenských systémů a umožňuje přizpůsobení se věznice dle budoucích potřeb.

Dalším důležitým prvkem modulárnosti je samostatné hmotové řešení budov oddílů. Budovy do tvaru písmene U mají okna cel orientovaná do vnitrobloku a díky tomu je možné stavět budovy hned vedle sebe díky čemuž vzniká kompaktní hmota. Jednotlivé budovy/moduly lze v návrhu použít dle prostorových možností a dle kapacitních cílů věznice v libovolném počtu. Věznice tudíž není koncipována pouze jako návrh na danou lokalitu, ale obdobný návrh lze použít i v jiných místech v České republice.

Diferenciace

Pro efektivní nápravu je důležitá možná vnitřní diference vězňů. V návrhu je toho docíleno pomocí přizpůsobení jednotlivých oddělení, oddílů a cel pro danou skupinu vězňů. Kromě klasického oddílu se zde vyskytují i s možností propojení cel, oddíl krizový, uzavřený, výstupní a nástupní. Díky tomu je možno vězně rozdělovat podle jejich chování a individuálních potřeb vycházejících z jejich individuálního programu výkonu trestu.

Terapie a motivace

Návrh klade vysoký důraz na terapii vězňů a na vytvoření prostředí, které bude podporovat jejich vnitřní motivaci k nápravě.

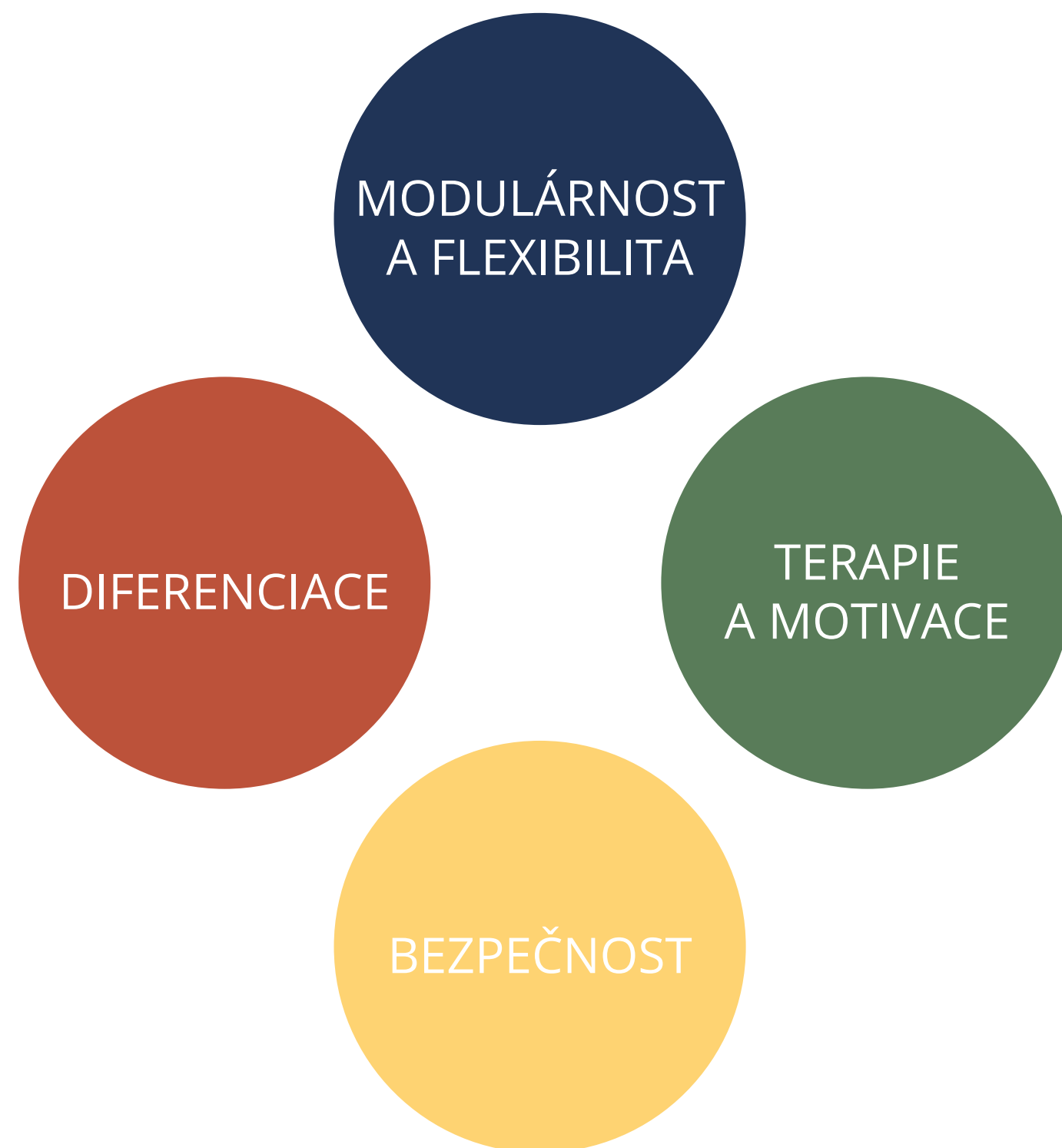
Místnosti terapií se nacházejí na samostatném patře, které je vyzvednuto do posledního (čtvrtého) nadzemního podlaží. Celé patro je určeno pouze jako motivační patro terapií, které má na vězně působit blahodárným vlivem. V tomto patře lze z místností vidět přes věžeňskou zeď do krajiny a také lze vystoupit na střešní terasy, kde se nachází jednak posezení (umožňující venkovní terapie), ale i venkovní hřiště.

Bezpečnost

Bezpečnost je velmi důležitým aspektem návrhu. Dráží se právě i v rozhodnutí umístit místnosti terapií na vlastní podlaží. Díky tomu se terapie odehrávají v neutrálním prostředí. Díky tomu nemusí terapeuté a další pracovníci chodit do pater jednotlivých oddílů, ale ani vězni se nikdy nedostanou ke kancelářím pracovníků. Terapie tak probíhají v místnostech, které jsou na tato setkání přizpůsobena svým vybavením.

Celkově jsou i kvůli bezpečnosti rozděleny oddíly vězňů a kanceláře zaměstnanců do samostatných budov. Jednotlivé budovy jsou ovšem spojeny průchozím krčkem, díky čemu se zaměstnanci dostanou do budov s oddíly velmi rychle.

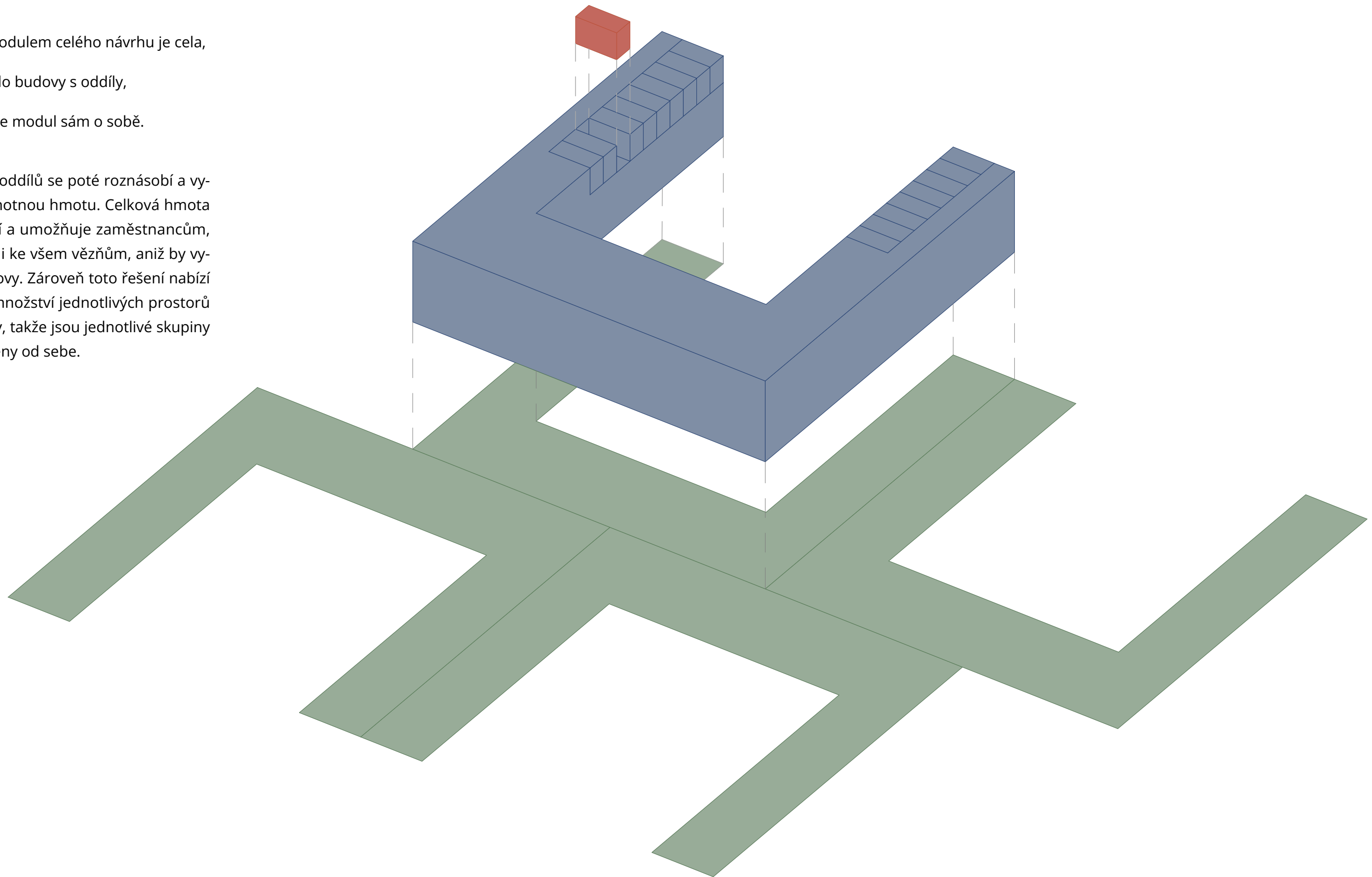
Na zaměstnanecké budově se také nachází střešní terasa, která je ale určena pouze pro zaměstnance. Díky rozdělení budov bylo možné vytvořit přívětivé prostředí pro zaměstnance, což pomáhá předcházet jejich vyhoření při výkonu tohoto povolání.

MODULÁRNOST A FLEXIBILITA

Základním modulem celého návrhu je cela,
ta se zasadí do budovy s oddíly,
tato budova je modul sám o sobě.

Velký modul oddílů se poté roznásobí a vytvoří tím jednotnou hmotu. Celková hmota je kompaktní a umožňuje zaměstnancům, aby se dostali ke všem vězňům, aniž by vyšli ven z budovy. Zároveň toto řešení nabízí dostatečné množství jednotlivých prostorů pro komunity, takže jsou jednotlivé skupiny vězňů odděleny od sebe.

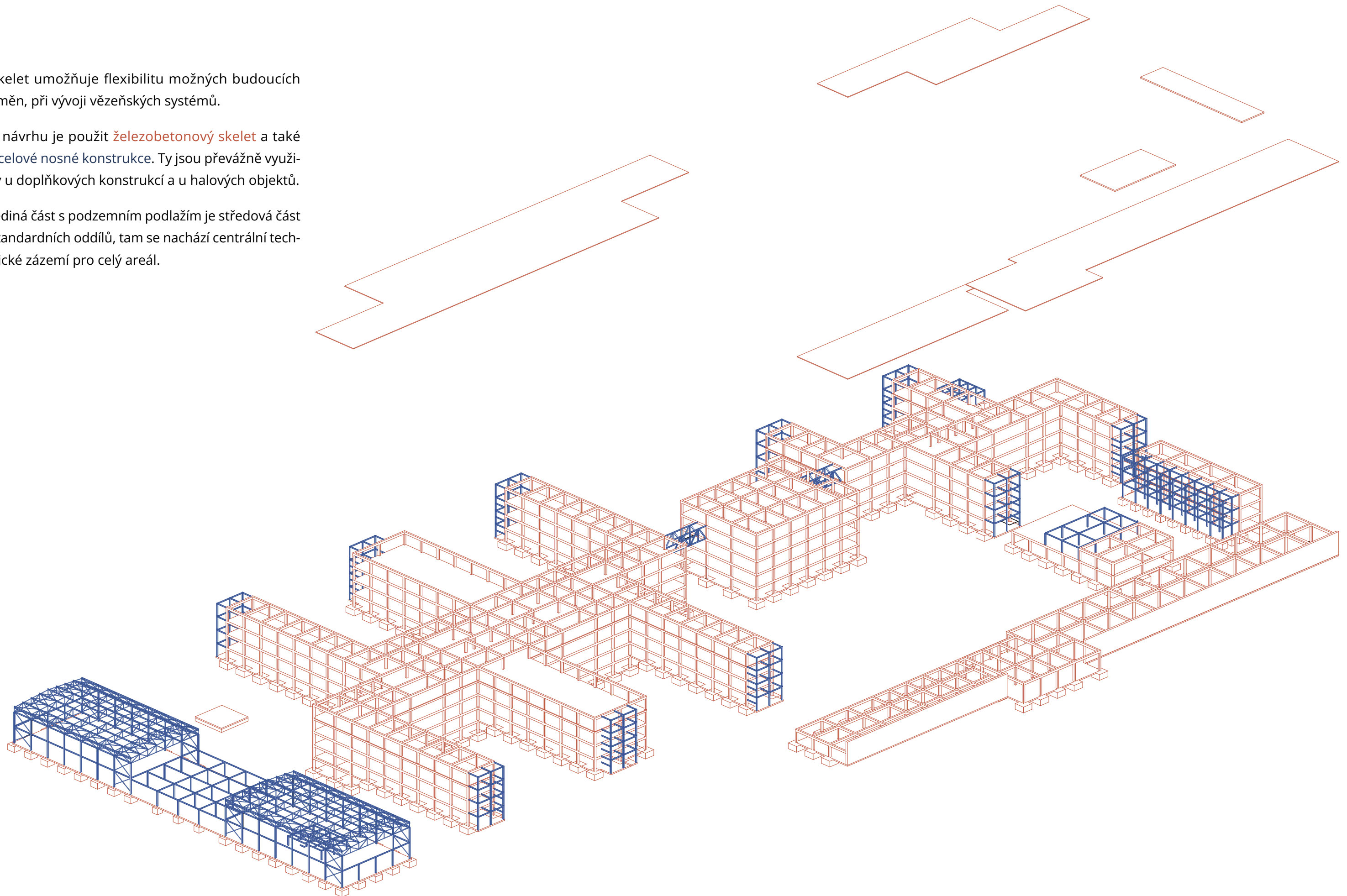

SKELET AREÁLU

Skelet umožňuje flexibilitu možných budoucích změn, při vývoji vězeňských systémů.

V návrhu je použit **železobetonový skelet** a také ocelové nosné konstrukce. Ty jsou převážně využity u doplňkových konstrukcí a u halových objektů.

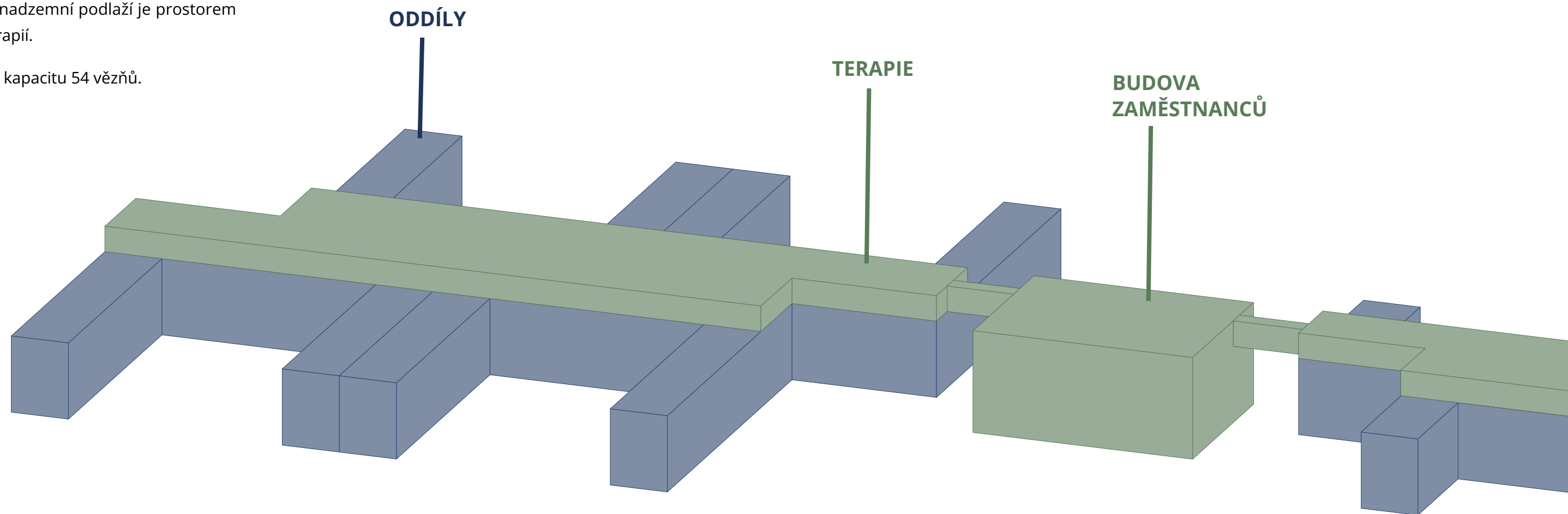
Jediná část s podzemním podlažím je středová část standardních oddílů, tam se nachází centrální technické zázemí pro celý areál.

PROPOJENÍ BUDOVY ZAMĚSTNANCŮ S PATREM TERAPIÍ

Každý modul je navržen jako hmota o čtyřech nadzemních podlažích, kdy na prvních třech podlažích se nachází jednotlivé oddíly/komunity s celami. Čtvrté nadzemní podlaží je prostorem pro místnosti terapií.

Jeden modul má kapacitu 54 vězňů.

Budova zaměstnanců je propjena s budovami oddílů a terapií krčkem, takže se terapeuté dostanou k místostem terapií rychle, aniž by museli vyjít ven. To je velmi důležité, jelikož musí tuhle cestu absolvovat několikrát denně.

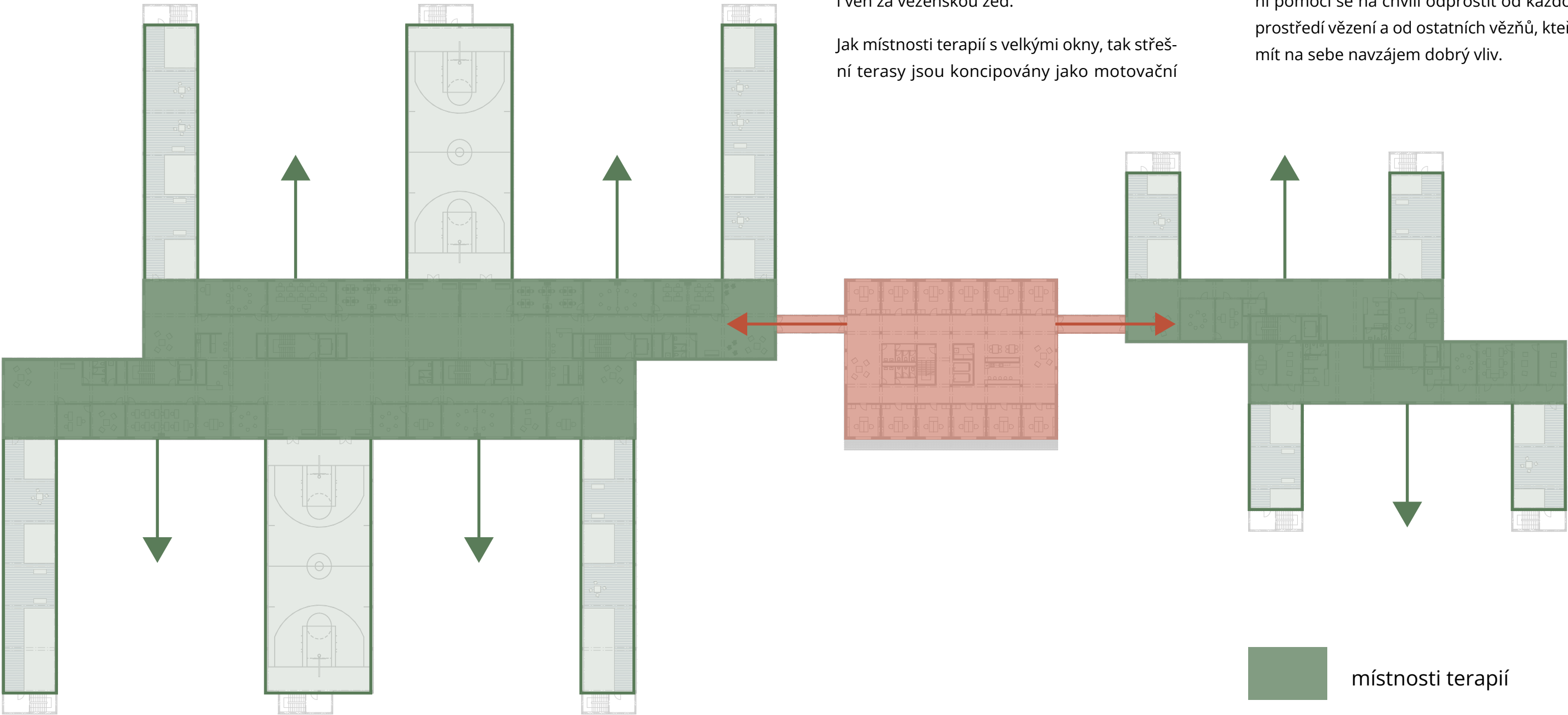
Vězni se do místností terapií dostanou ze svých oddílů chodbami a po schodech, takže jejich cesta je delší, než kdyby měli místností terapií hned ve svých oddílech. Toto prodloužení cesty je záměrné, jelikož vězňům je taková procházka jiným prostředím příjemná.

SCHÉMA PODLAŽÍ TERAPIÍ

Kromě terapeutických místností se ve čtvrtém nadzemním podlaží nachází také střešní terasy. Na dvou z nich jsou umístěny hřiště, na dalších jsou poklidné střešní terasy vhodné i pro venkovní terapie. Z těchto míst je rozhled i ven za vězeňskou zeď.

Jak místnosti terapií s velkými okny, tak střešní terasy jsou koncipovány jako motovační

místa a místa za odměnu. Mají vězně motivovat k pozitivnímu přístupu a podpořit ho v mentálnímu nastavení, že život venku za zdmi by měl být jeho cíl a ukázat mu, že je pro co se snažit napravit. Možnost pohledu ven z věznice by také mělo vězni pomoci se na chvíli odprostit od každodenního prostředí vězení a od ostatních vězňů, kteří nemusí mít na sebe navzájem dobrý vliv.

- místnosti terapií
- kanceláře terapeutů
- terasy u terapií
- příchod terapeutů
- výhled z místností terapií

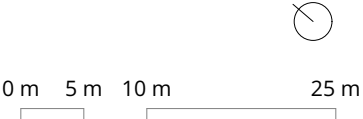
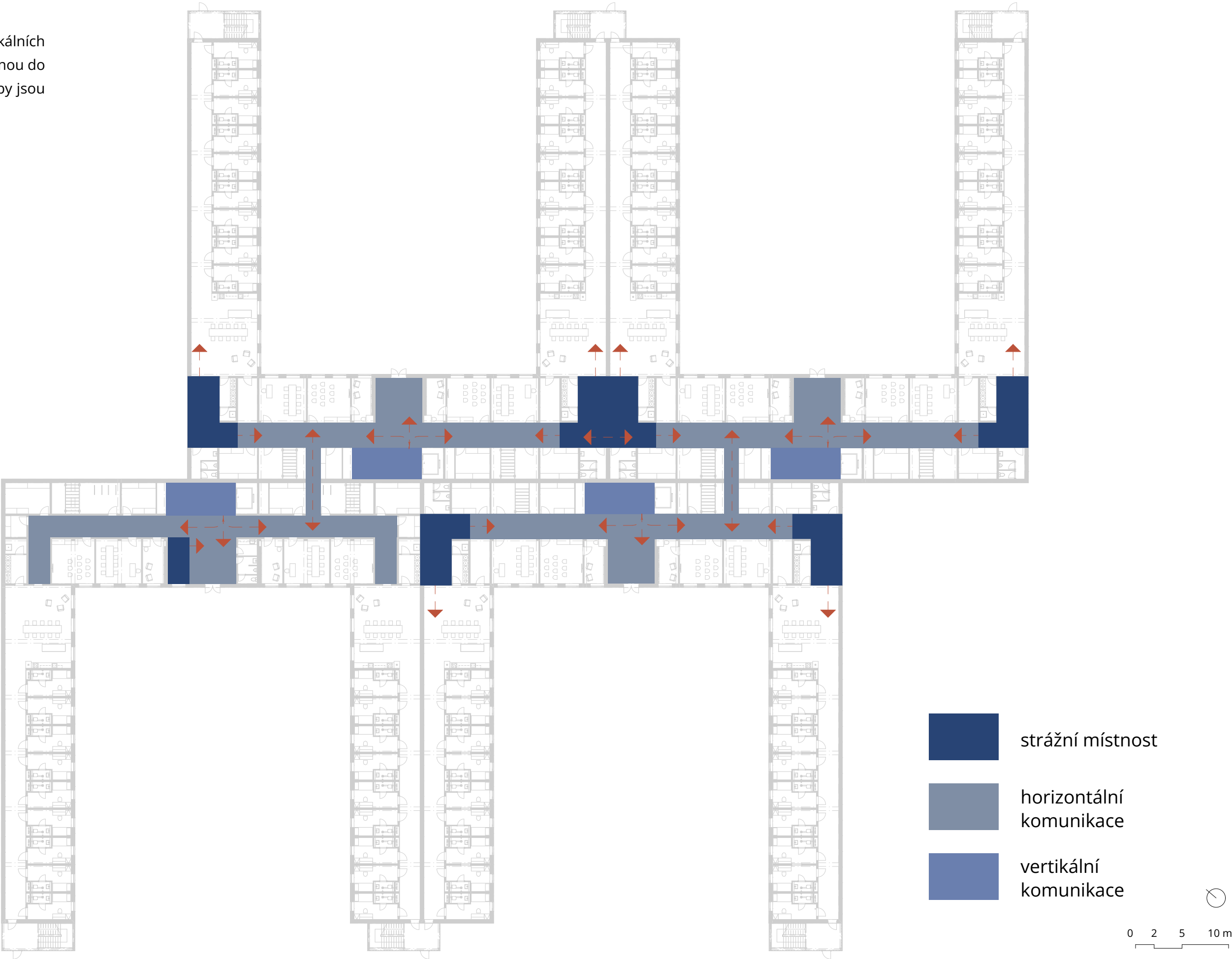

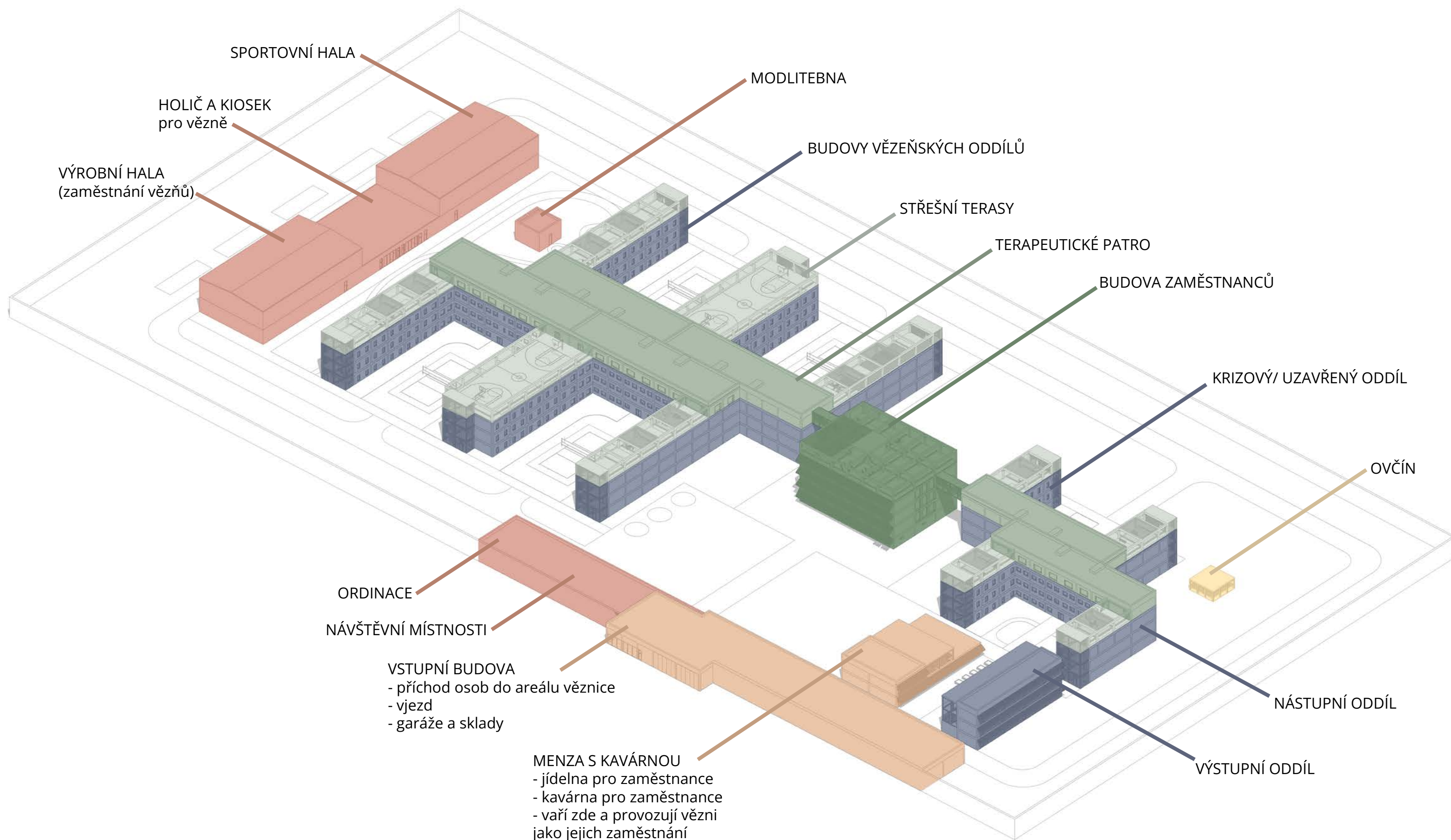

SCHÉMA POHYBU DOZORCŮ

Dozorci se pohybují zejména po vertikálních komunikačních jádrech, těmi se dostanou do jednotlivých oddílů. Pro případ potřeby jsou budovy propojeny průchody.

FUNKČNÍ SCHÉMA

FUNKČNÍ SCHÉMA

Srdcem areálu jsou budovy oddílů a administrativní budova.

Naseverozápadní straně areálu je část s výrobní halou, kam vězni dochází do zaměstnání. Mohou si vybrat, zda půjdou přímo nebo se projdou skrz klidnou část s parkem.

Na druhé straně areálu je část s výstupním oddílem. Tento oddíl již simuluje a navozuje náladu života poté, co se vězeň dostane na svobodu. Vězni bydlí v bytech, mají i svoji zahrádku o které se starají. K zahrádce náleží i menza pro zaměstnance. Nachází se zde i kavárna, ve které někteří vězni z výstupního oddílu pracují. Jelikož je zahrádka menzy orientována k výstupnímu oddílu, mohou se zde zaměstnanci odreagovat v příjemném prostředí oddělení od normálních vězňů.

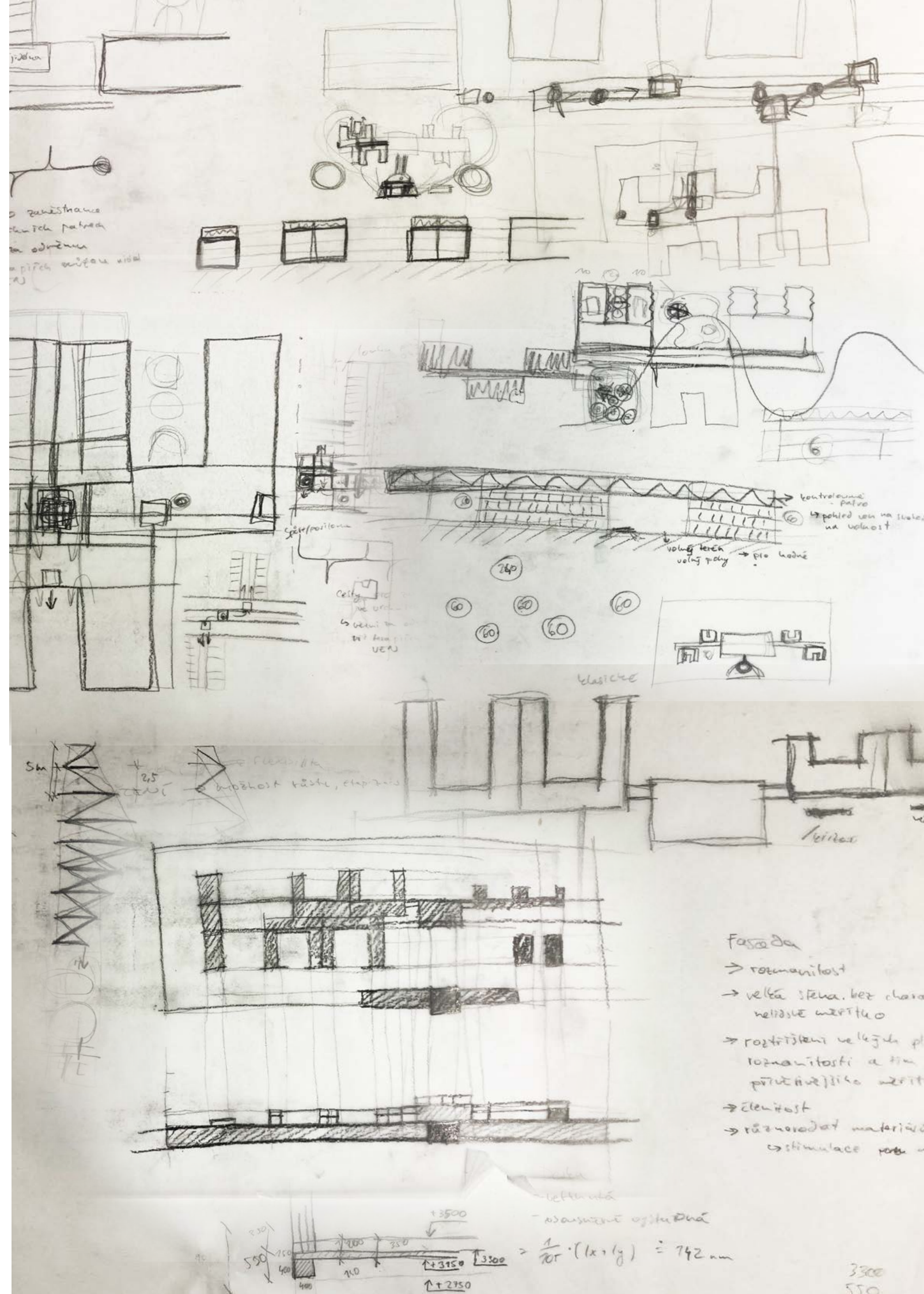
V jídelně se mohou občerstvovat pouze zaměstnanci a vězni z výstupního oddílu, ostatním vězňům je jídlo dováženo do jejich oddílů. Vězni ve standardních oddílech mají ovšem i kuchyňku

určenou pro danou komunitu, mohou si tedy vařit drobné pokrmy i zde.

Každý kdo chce do věznice musí projít vstupní budovou s vrátnicí. Jsou zde prostory pro návštěvy, které ovšem v ojedinělých případech mohou být puštěni a setkat se s vězněm v klidném venkovním prostředí na lavičkách u hlavního „náměstí“.

Součástí vstupu jsou i dva vjezdy/koše dostatečně velké pro průjezd autobusu.

Mezi vstupní budovou a budovou zaměstnanců (administrativní budovou) se nachází venkovní prostor „náměstí“, který je přehledný, lehce kontrolovatelný a tím pádem bezpečný. Je zde dostatek manipulačního prostoru pro otáčení autobusů, mytí vozidel a obdobných činností. Přes tento prostor prochází zaměstnanci při příchodu do jejich budovy, která je hned naproti vstupní budově, takže jsou pracovníci ve svých kancelářích rychle a nemusí chodit přes ostatní části areálu.

3 NÁVRH

BILANCE

261

kapacita vězňů celkem

216

míst v klasických
odděleních

45

míst v ostatních
odděleních

36

oddílů

24

komunit

9

cel v každé
komunitě

12 m²

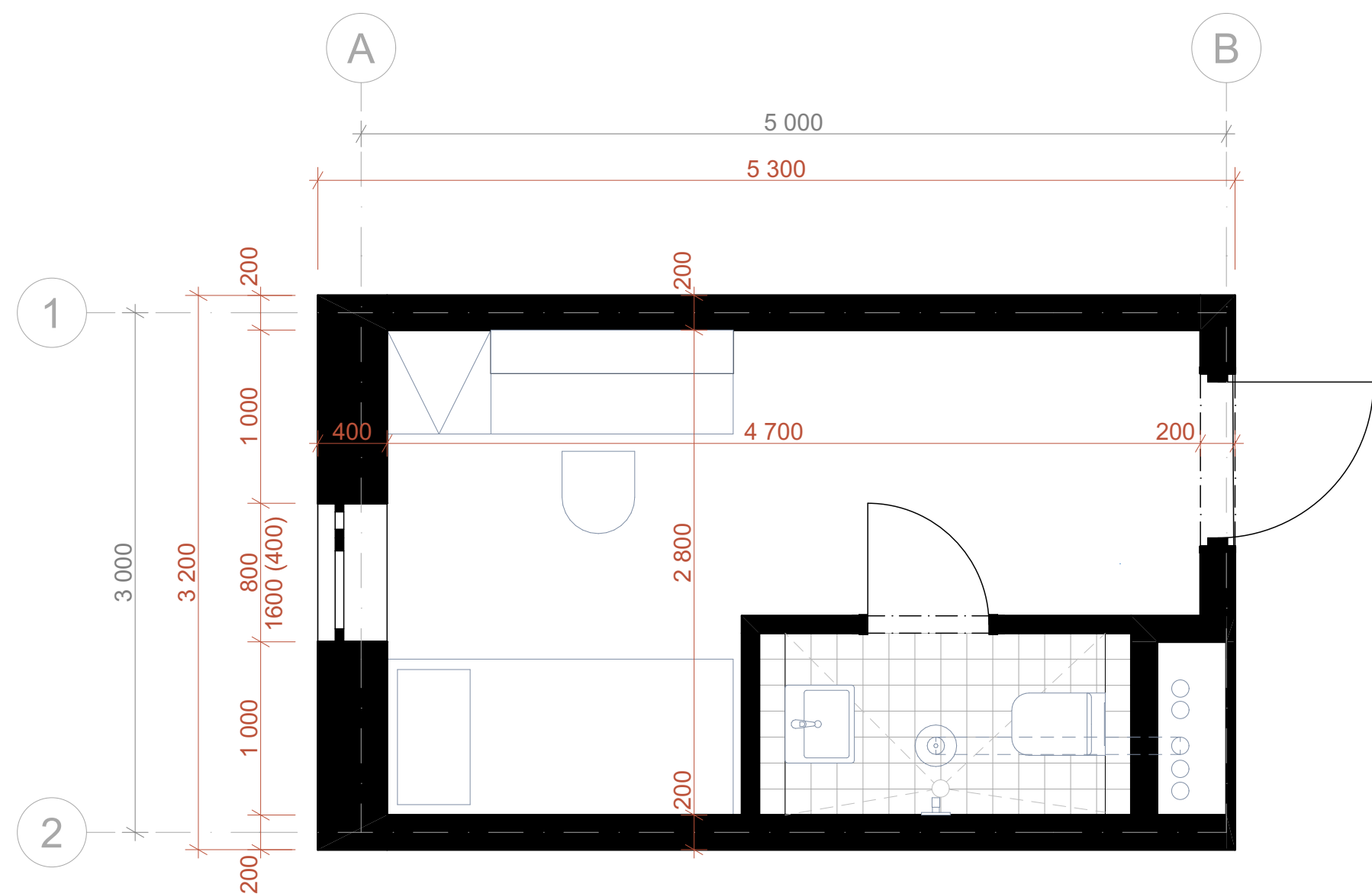
minimální
rozměr cely

1

vězeň na
celu

CELA

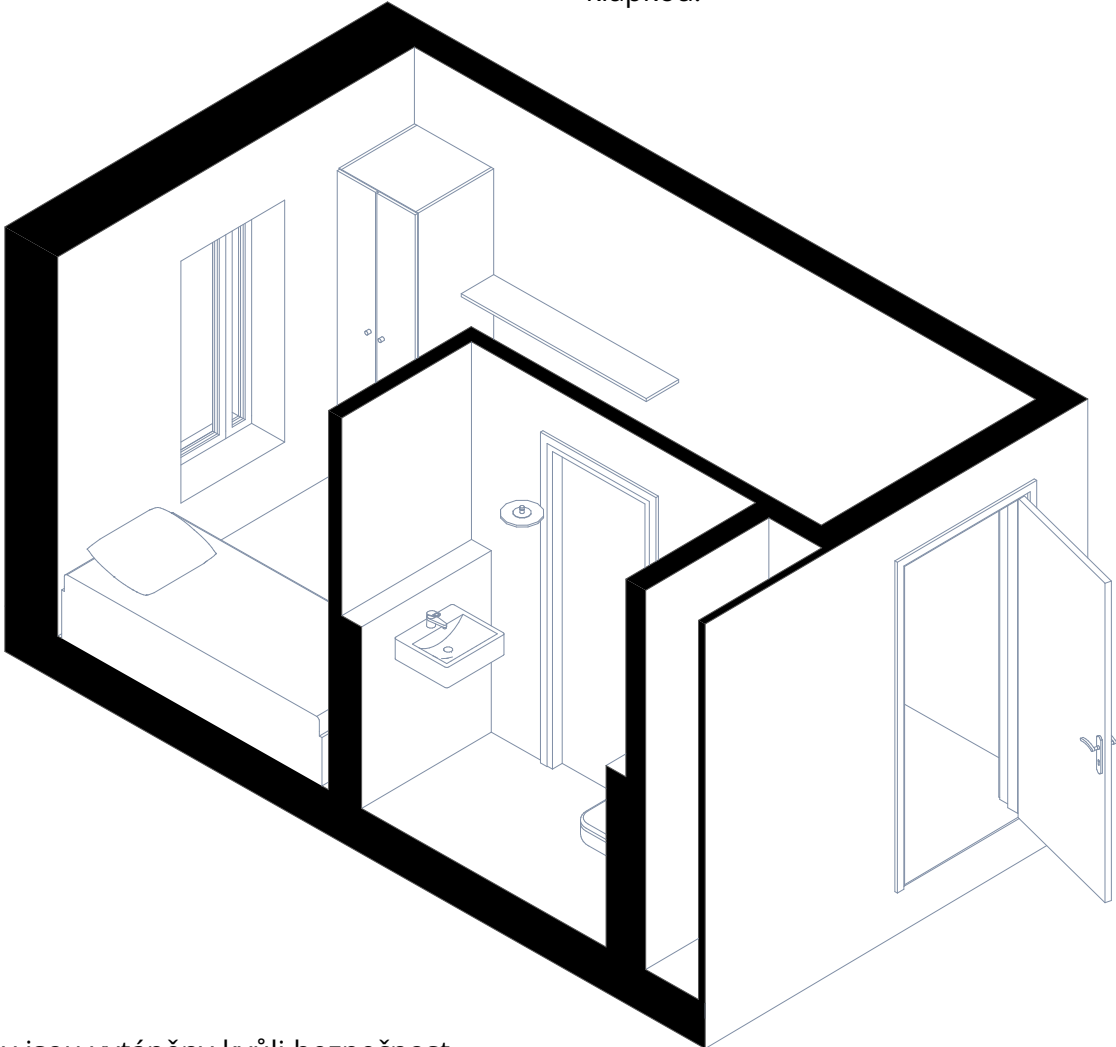
M 1:50

12,35 m²

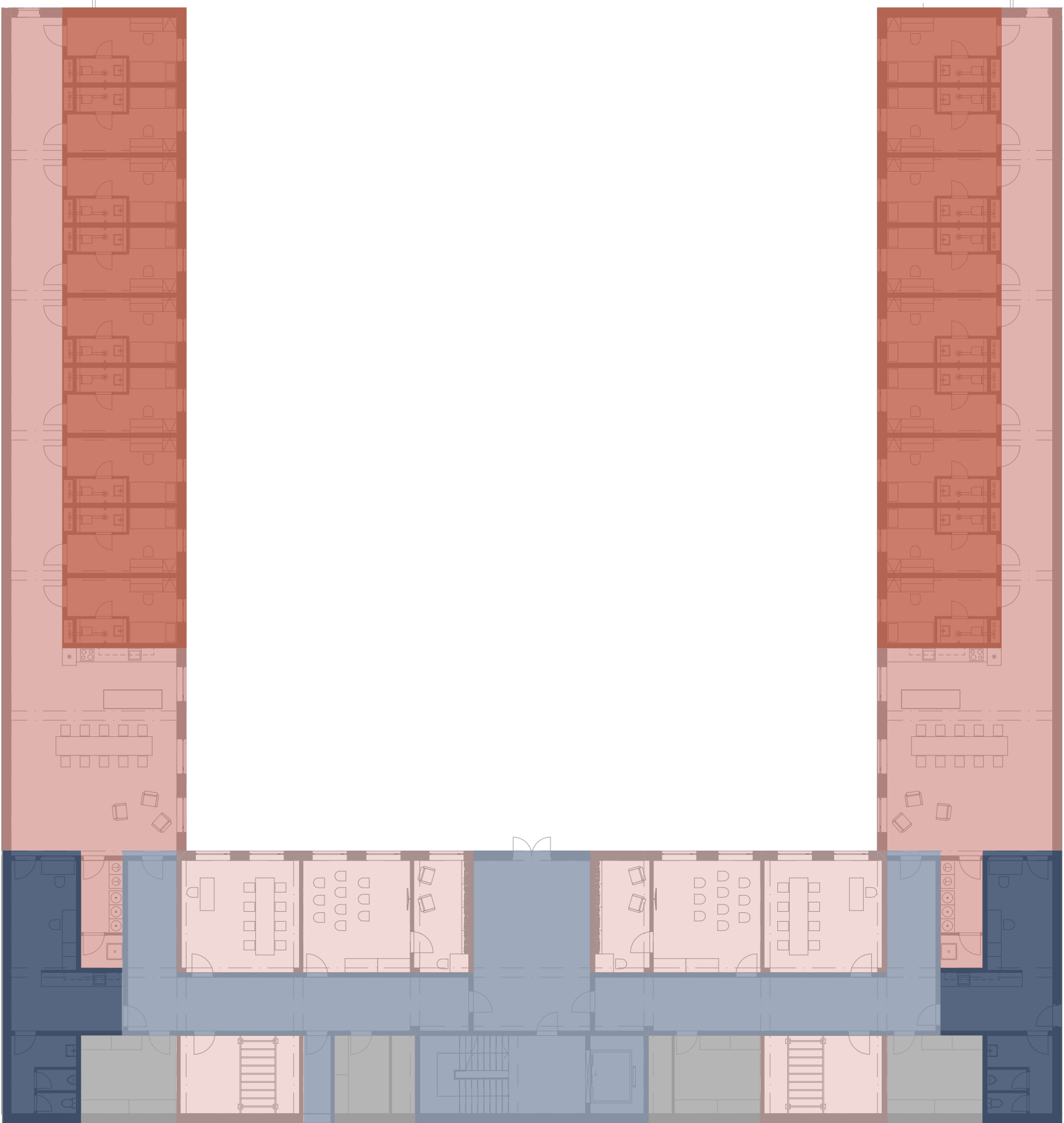
Cela odpovídá velikostí evropským normám, které určují jako minimální velikost cely pro jednoho 12 m². Cela je vybavena jednoduchým nábytkem, který při případném poničení lze bez problémů nahradit.

Vězni jsou na cele po jednom, každá cela (mimo ty v krizovém a uzavřeném oddílu) je vybavena sociálním zařízením. Cela je větraná oknem s větrací klapkou.

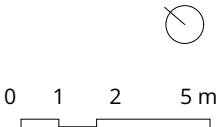

Cely jsou vytápěny kvůli bezpečnostnímu hledisku podlahovým topením.

SCHÉMA MÍSTNOSTÍ ODDÍLU DLE
PRIMÁRNÍCH UŽIVATELŮ

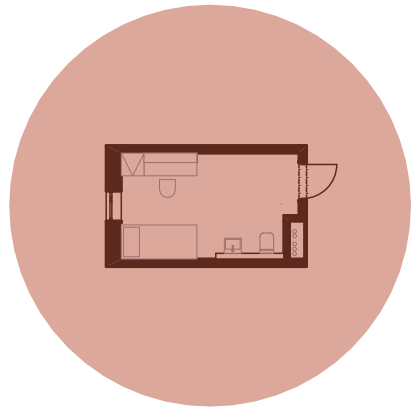
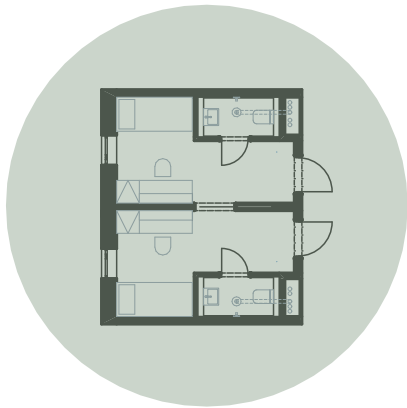
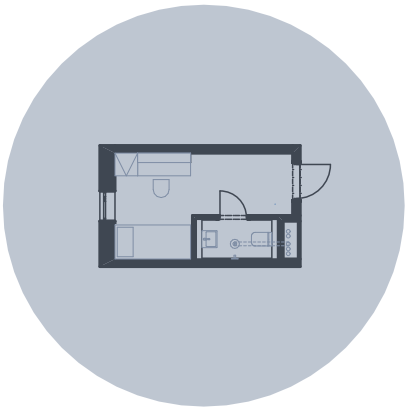

- dozorci
- chodba sdílená
- cely vězňů
- sdílené prostory komunity
- denní místnosti komunity
- sklady

ODDÍLY

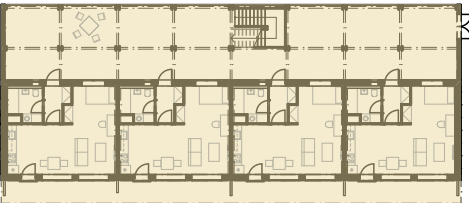
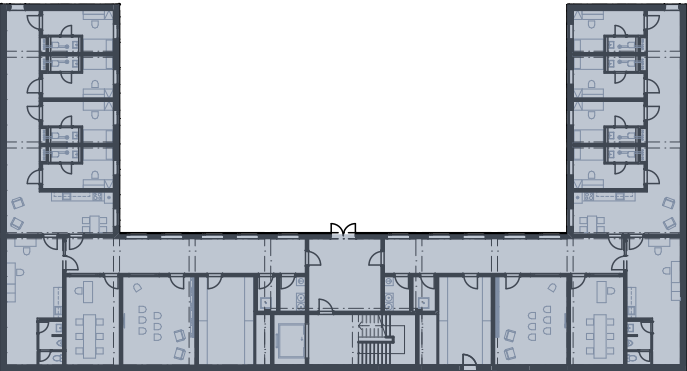
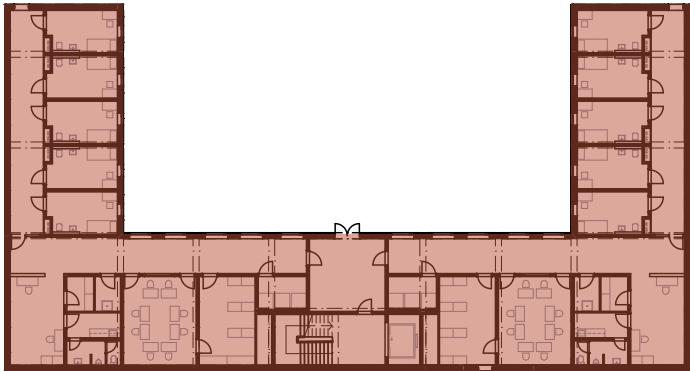
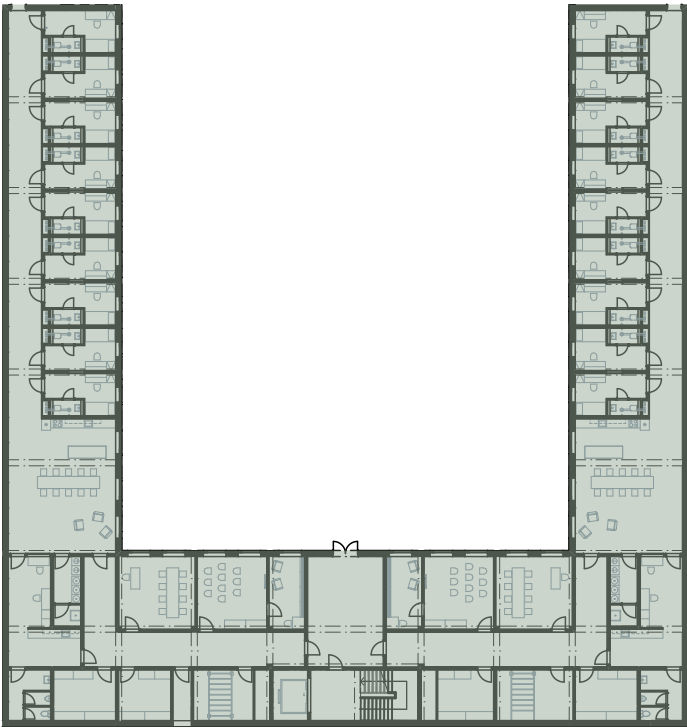
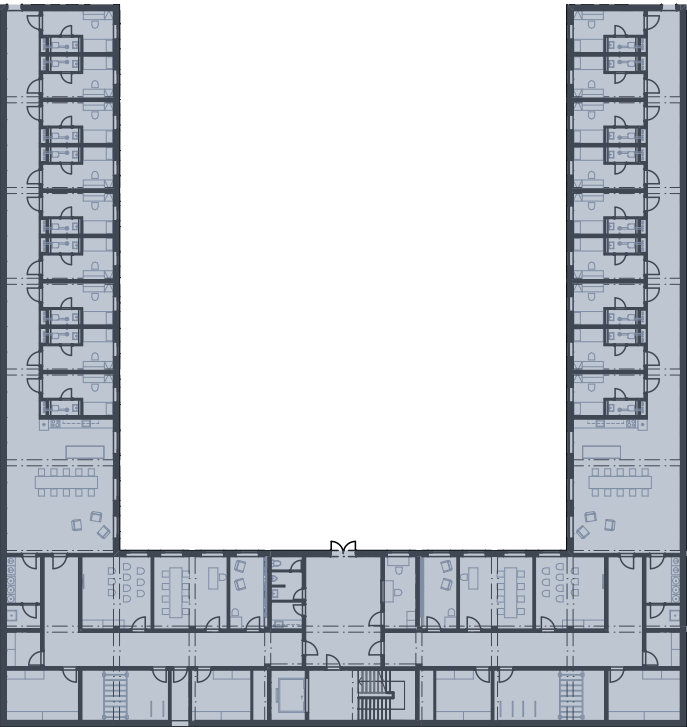
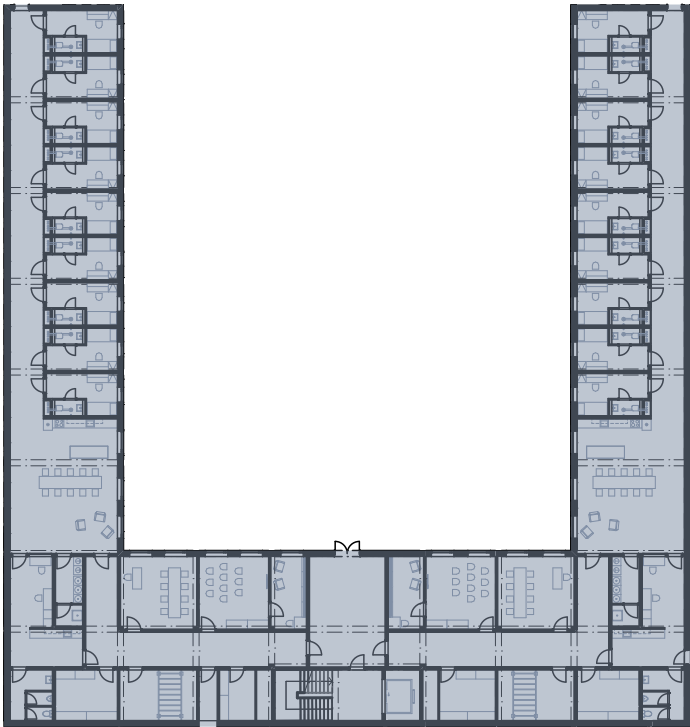
Základem pro jednotlivá oddělení jsou tři typy cel a šest typů oddílů, které umožňují diferenciaci vězňů.

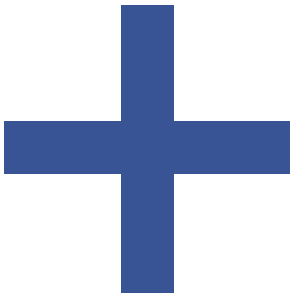
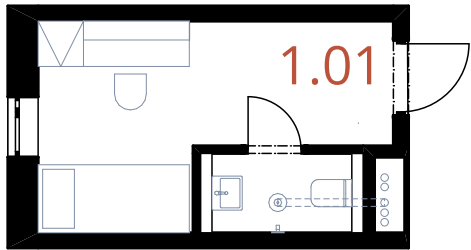
klasická cela

cela umožňující propojení dvou cel dvěřmi

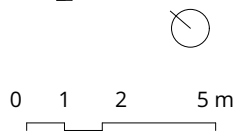
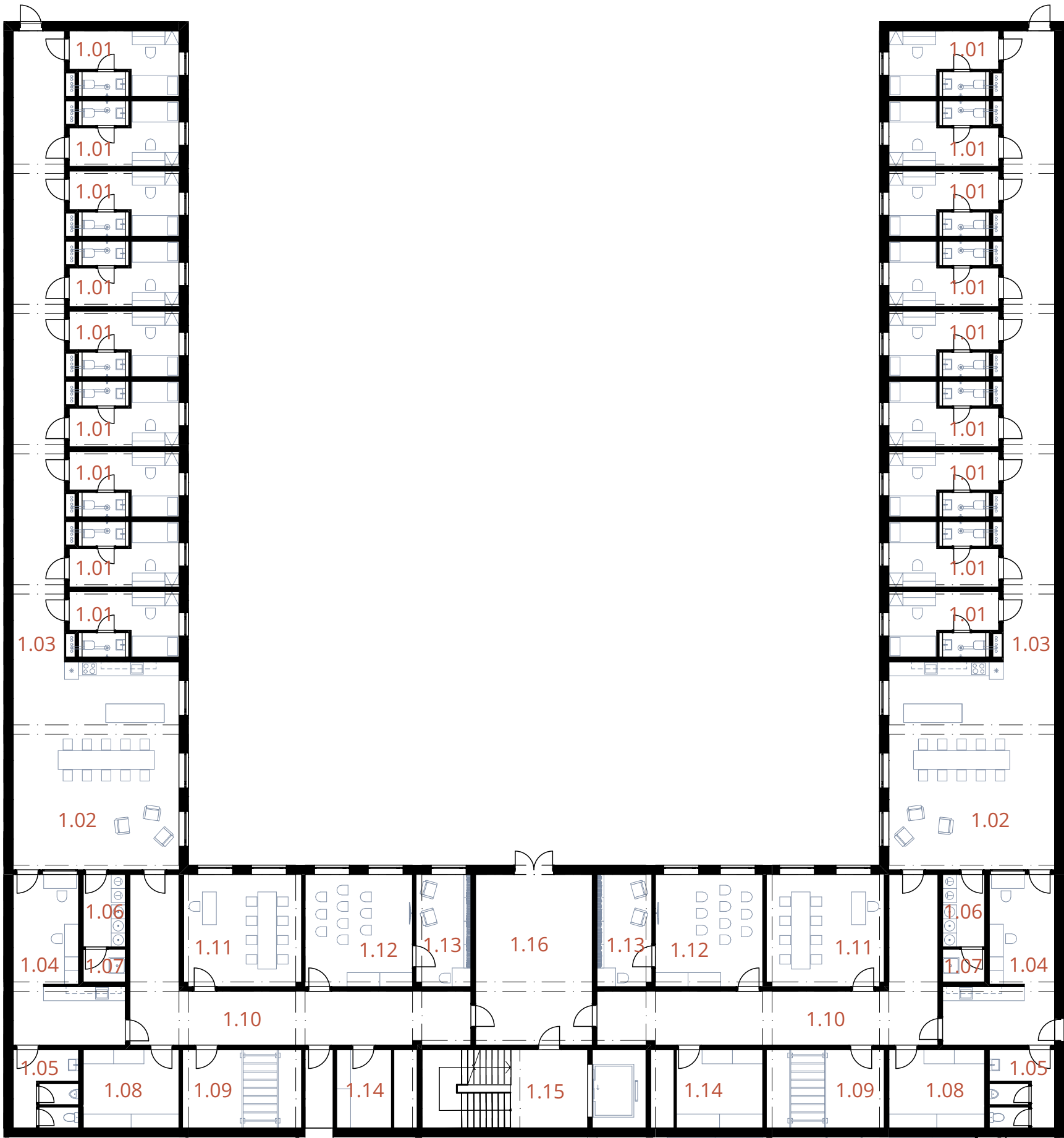
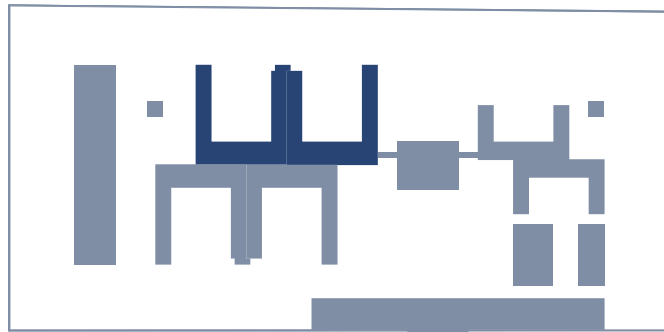
krizová cela přizpůsobena pro krizové případy

STANDARDNÍ ODDĚLENÍ
M 1:100, 1:200

1.01	Cela	12,4 m ²
1.02	Komunitní místnost s jídelnou a kuchyní	63,2 m ²
1.03	Chodba u cel	59,2 m ²
1.04	Strážní místnost	25,9 m ²
1.05	Zázemí zaměstnanci	9,4 m ²
1.06	Prádelna, sušárna	5,6 m ²
1.07	Úklidová místnost	2,5 m ²
1.08	Sklad	15,27 m ²
1.09	Posilovna	17,6 m ²
1.10	Chodba	44,1 m ²
1.11	Denní místnost	25,0 m ²
1.12	Kulturní místnost	22,1 m ²
1.13	Knihovna	11,5 m ²
1.14	Sklad s odpadem	8,2 m ²
1.15	Komunikační jádro	32,2 m ²
1.16	Vstupní místnost	36,5 m ²

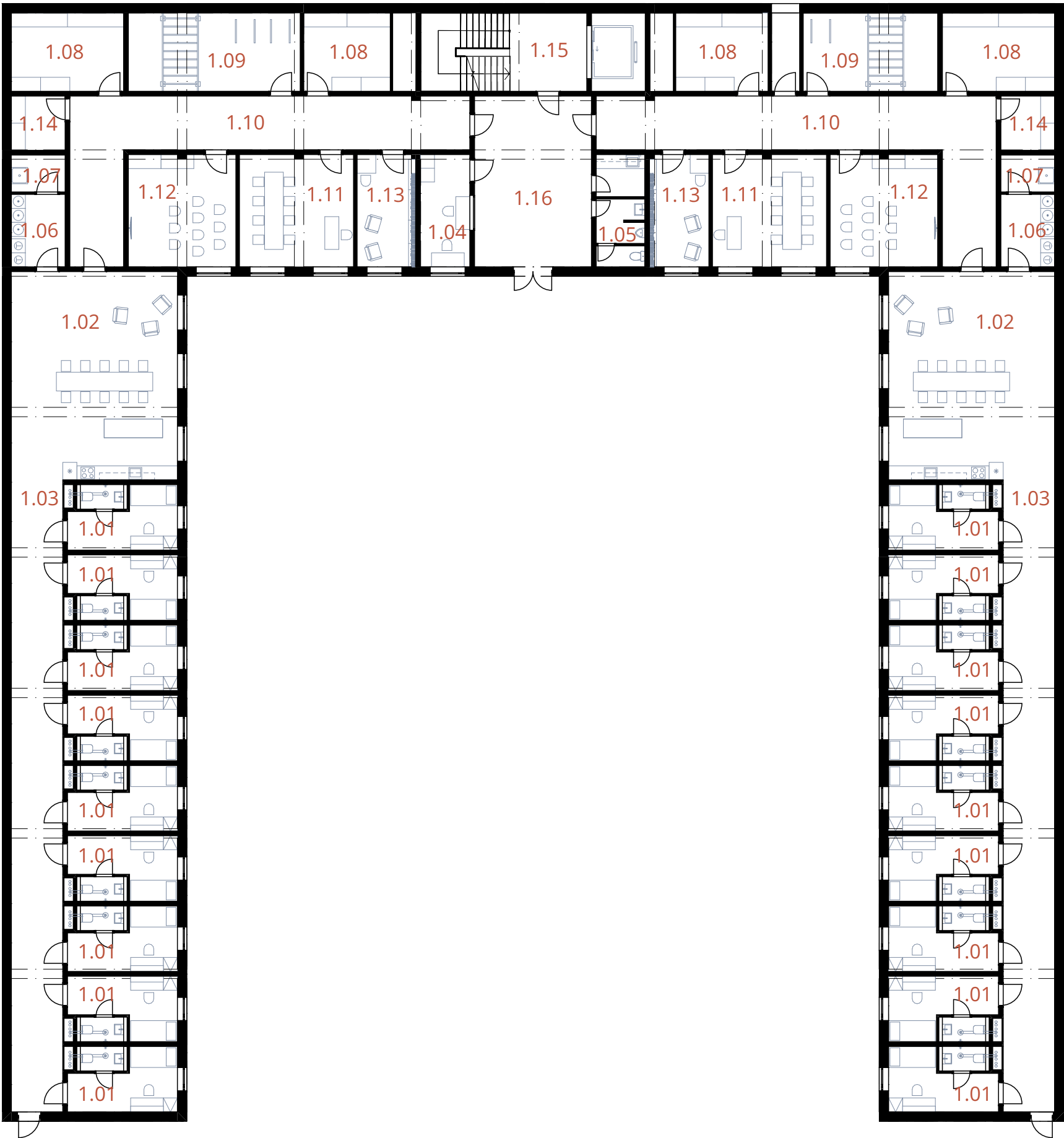
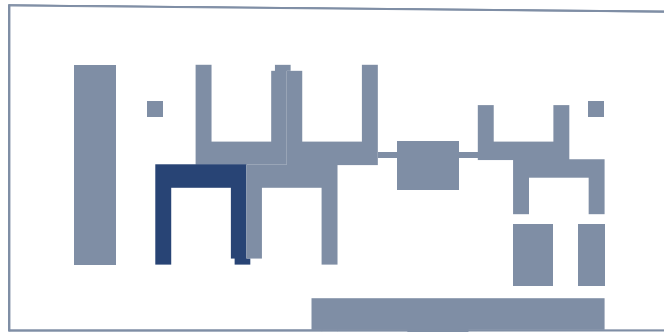

ODDĚLENÍ MÉNĚ HLÍDANÉ

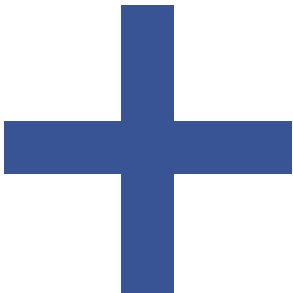
M 1:100, 1:200

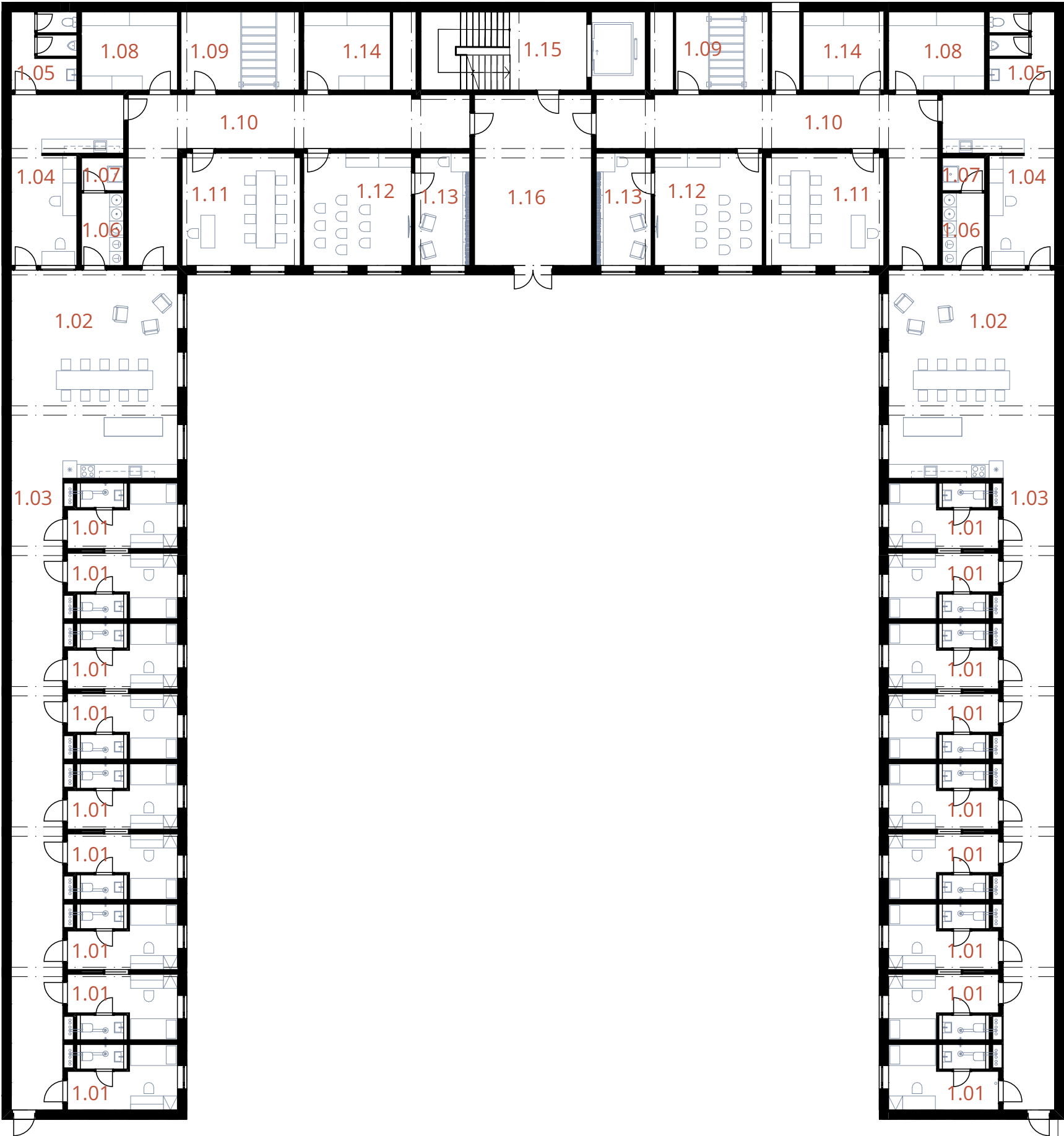
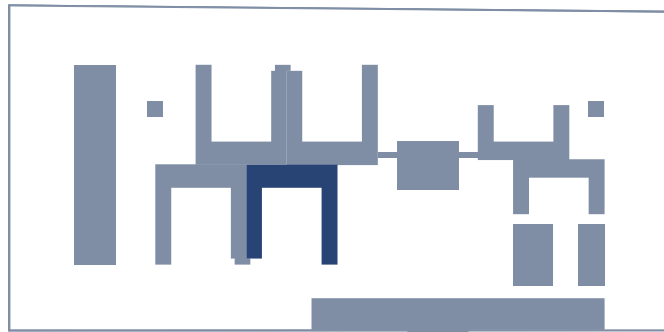
1.01	Cela	12,4 m ²
1.02	Komunitní místnost s jídelnou a kuchyní	63,2 m ²
1.03	Chodba u cel	59,2 m ²
1.04	Strážní místnost	10,2 m ²
1.05	Zázemí zaměstnanci	10,0 m ²
1.06	Prádelna, sušárna	7,1 m ²
1.07	Úklidová místnost	3,6 m ²
1.08	Sklad	29,1 m ²
1.09	Posilovna	24,6 m ²
1.10	Chodba	50,8 m ²
1.11	Denní místnost	23,4 m ²
1.12	Kulturní místnost	22,1 m ²
1.13	Knihovna	12,1 m ²
1.14	Sklad s odpadem	5,3 m ²
1.15	Komunikační jádro	32,2 m ²
1.16	Vstupní místnost	36,5 m ²

ODDĚLENÍ PRO DVA
 M 1:100, 1:200

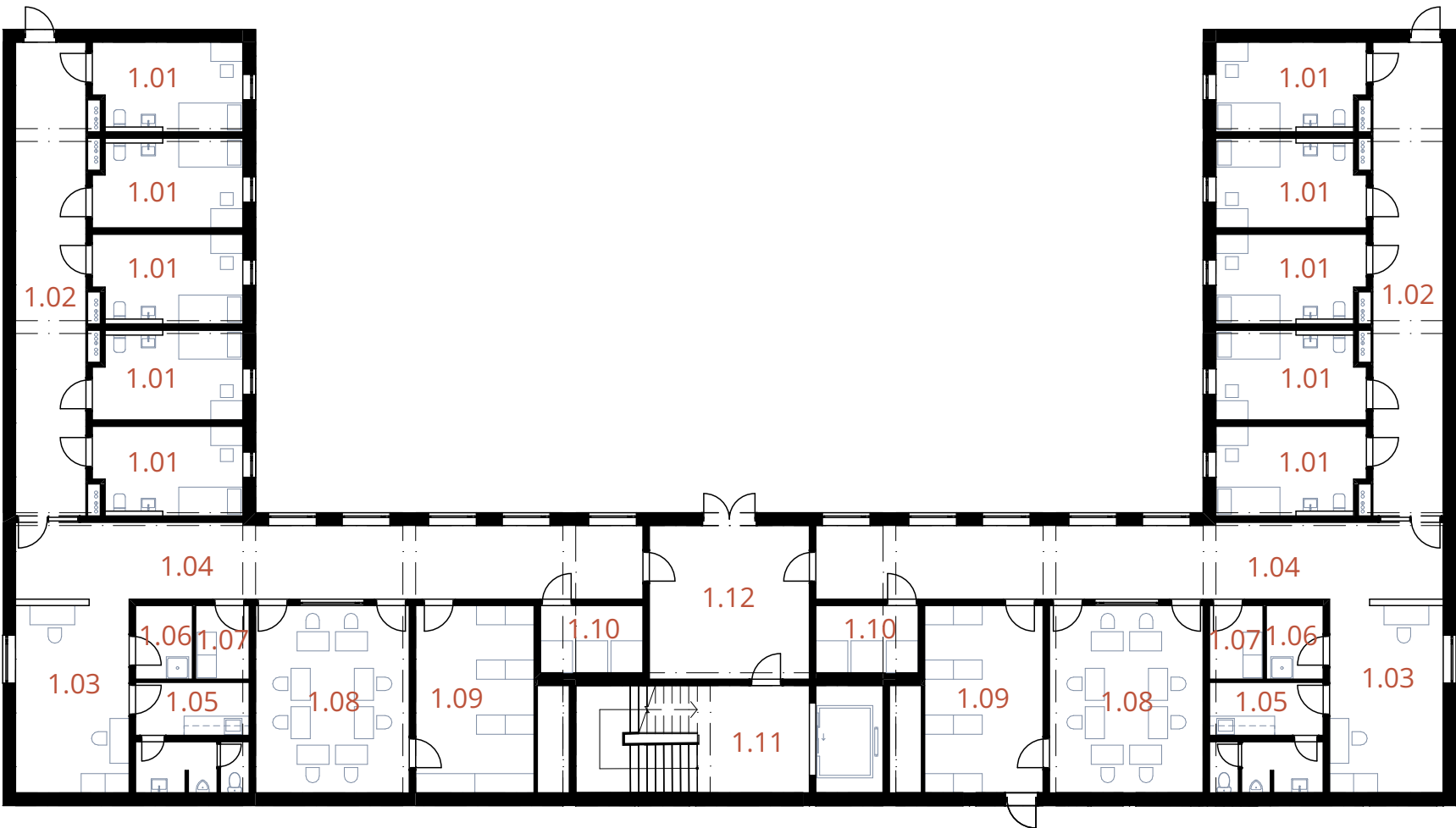
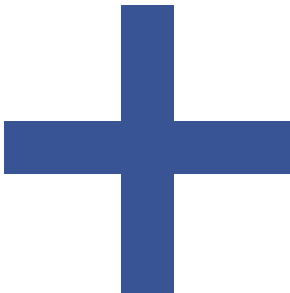
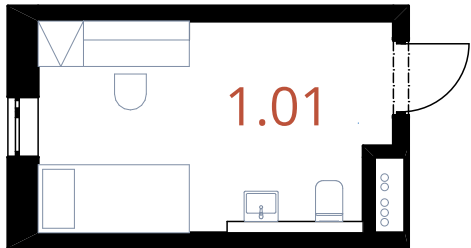

1.01	Cela	12,4 m ²
1.02	Komunitní místnost s jídelnou a kuchyní	63,2 m ²
1.03	Chodba u cel	59,2 m ²
1.04	Strážní místnost	25,9 m ²
1.05	Zázemí zaměstnanci	9,4 m ²
1.06	Prádelna, sušárna	5,6 m ²
1.07	Úklidová místnost	2,5 m ²
1.08	Sklad	15,27 m ²
1.09	Posilovna	17,6 m ²
1.10	Chodba	44,1 m ²
1.11	Denní místnost	25,0 m ²
1.12	Kulturní místnost	22,1 m ²
1.13	Knihovna	11,5 m ²
1.14	Sklad s odpadem	8,2 m ²
1.15	Komunikační jádro	32,2 m ²
1.16	Vstupní místnost	36,5 m ²

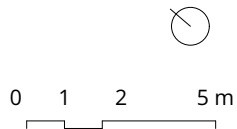
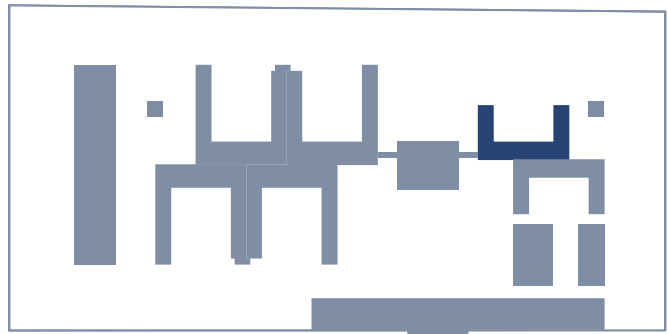

0 1 2 5 m

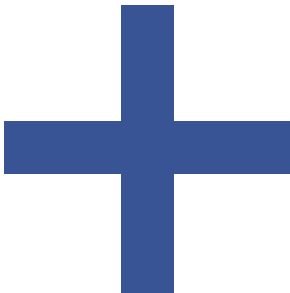
KRIZOVÝ ODDÍL A UZAVŘENÝ ODDÍL
M 1:100, 1:200

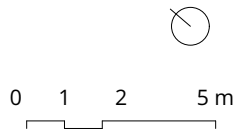
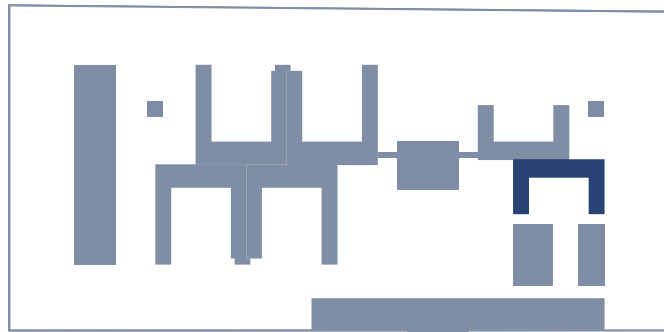
1.01	Cela	12,5 m ²
1.02	Chodba u cel	12,7 m ²
1.03	Strážní místnost	21,48 m ²
1.04	Chodba	45,1 m ²
1.05	Zázemí zaměstnanci	12,3 m ²
1.06	Úklidová místnost	4,1 m ²
1.07	Sklad s odpadem	3,7 m ²
1.08	Denní místnost	27,7 m ²
1.09	Sklad	21,7 m ²
1.10	Sprchy	6,7 m ²
1.11	Komunikační jádro	32,2 m ²
1.12	Vstupní místnost	23,7 m ²

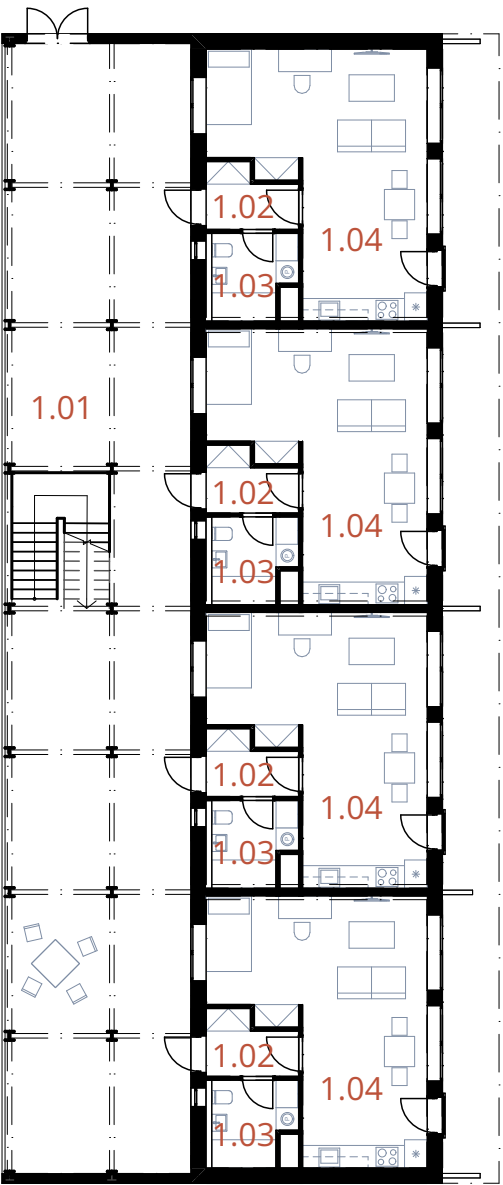
NÁSTUPNÍ ODDÍL
M 1:100, 1:200

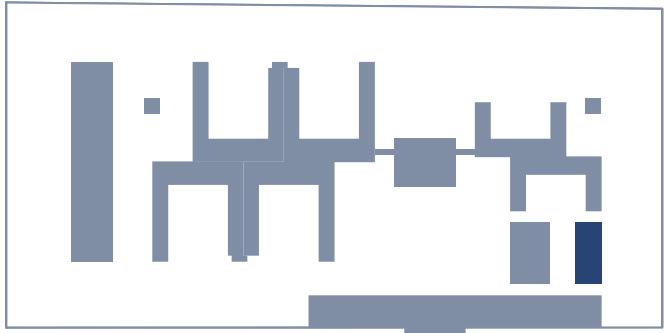
1.01	Cela	12,4 m ²
1.02	Chodba u cel	26,4 m ²
1.03	Strážní místnost	24,4 m ²
1.04	Chodba	20,8 m ²
1.05	Zázemí zaměstnanci	4,6 m ²
1.06	Úklidová místnost	3,5 m ²
1.07	Sklad	20,5 m ²
1.08	Kulturní místnost	28,1 m ²
1.09	Denní místnost	20,8 m ²
1.10	Prádelna, sušárna	3,9 m ²
1.11	Kuchyňka	21,3 m ²
1.12	Komunikační jádro	32,2 m ²
1.12	Vstupní místnost	23,7 m ²

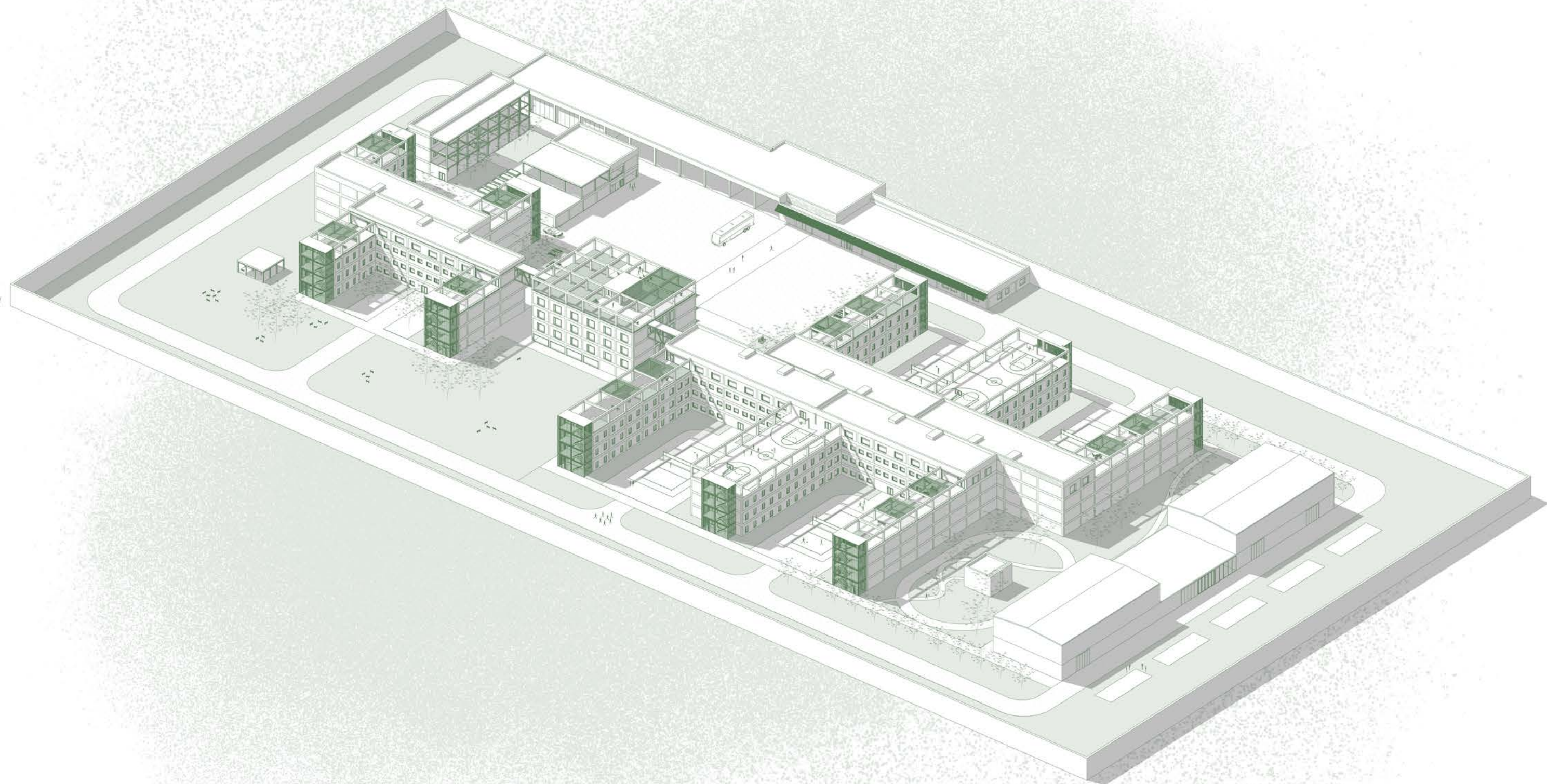

VÝSTUPNÍ ODDĚLENÍ
M 1:200

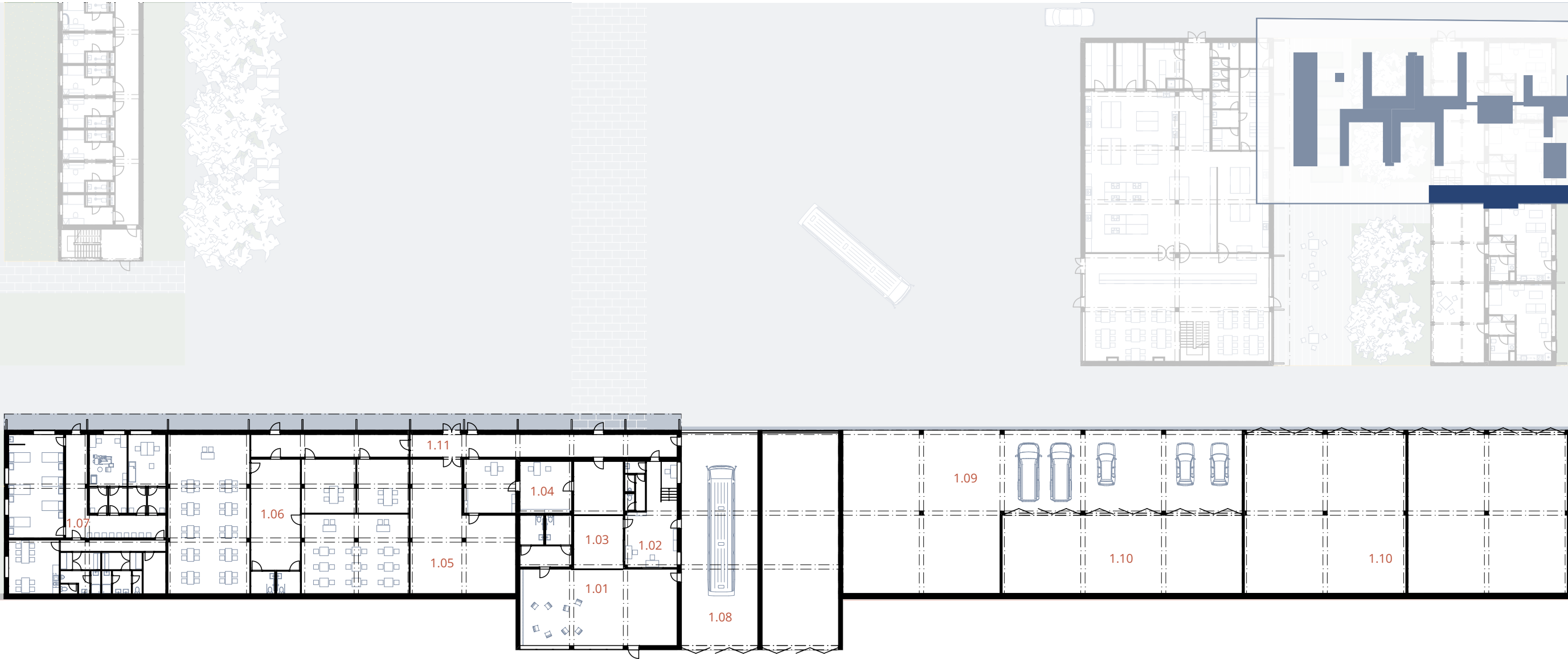
1.01	Pavlač	
1.02	Zádveří	2,9 m ²
1.03	Koupelna	5,1 m ²
1.04	1+kk	31,1 m ²

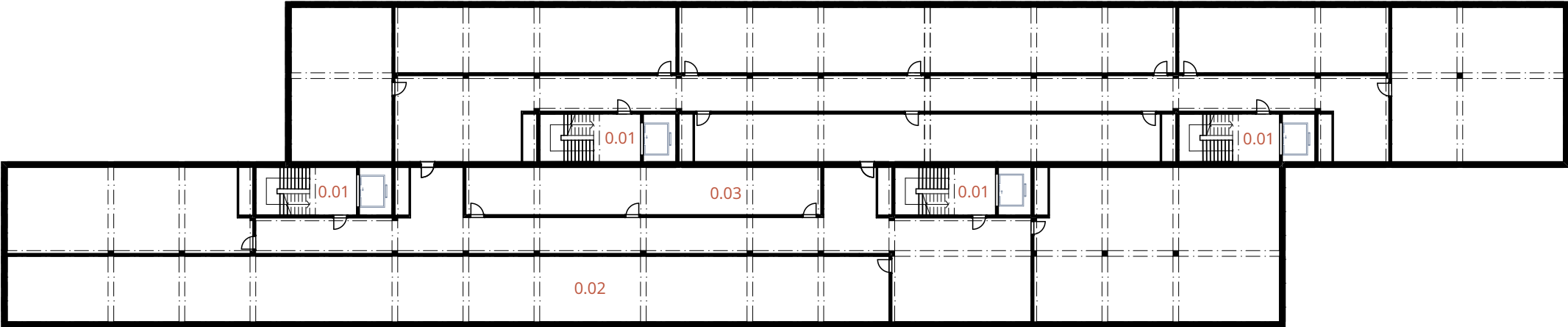
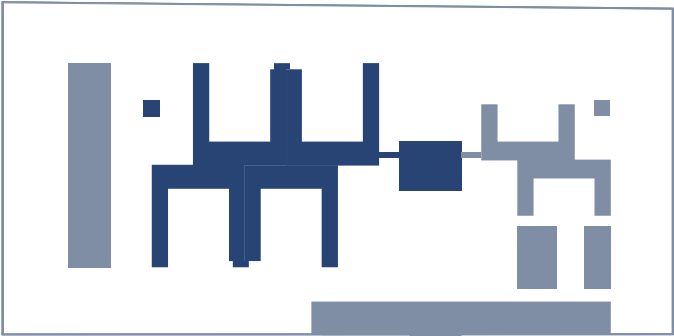

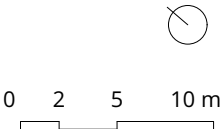
PŮDORYSY
CELÉHO AREÁLU VĚZNICE

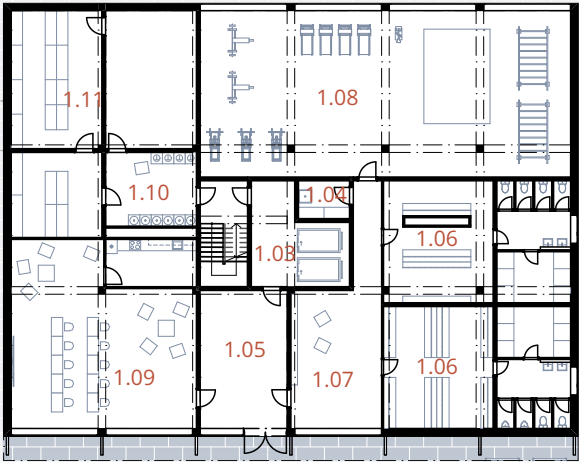
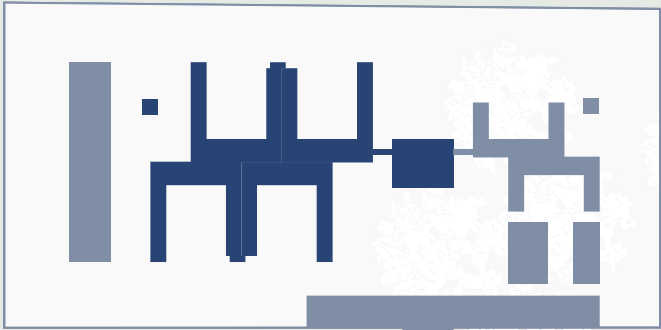
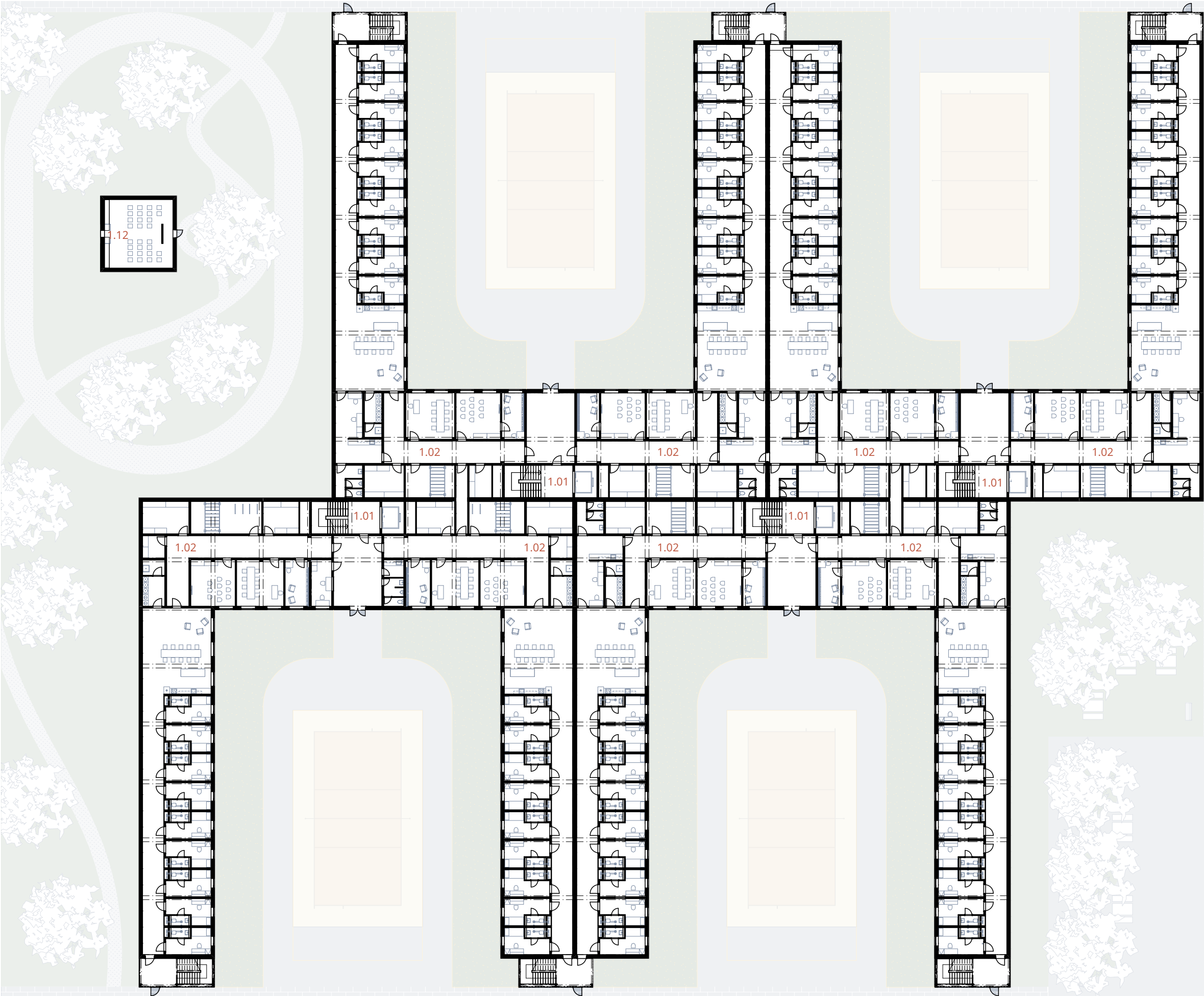

1.01	Vchod s čekací místností	130,0 m ²
1.02	Vrátnice	47,0 m ²
1.03	Kontrolní rám/koš	46,0 m ²
1.04	Příjemová místnost	50,0 m ²
1.05	Příruční sklad	97,3 m ²
1.06	Návštěvní místnosti	300,0 m ²
1.07	Lékařské ordinace	219,0 m ²
1.08	Vjezdy/koše	297,0 m ²
1.09	Garáže	375,3 m ²
1.10	Sklady	620,3 m ²
1.11	Chodba	83,1 m ²

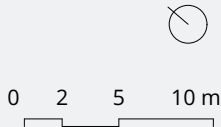

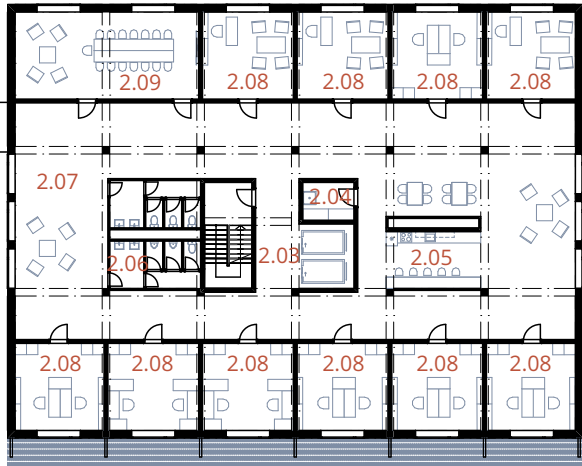
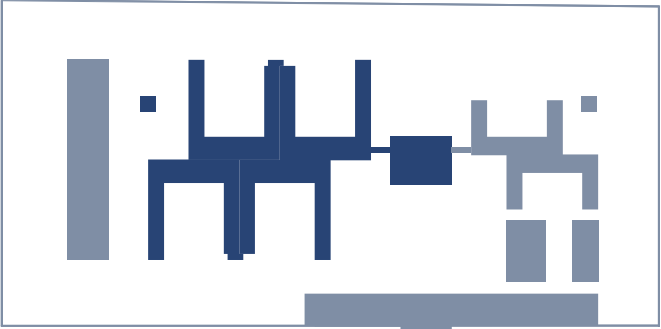
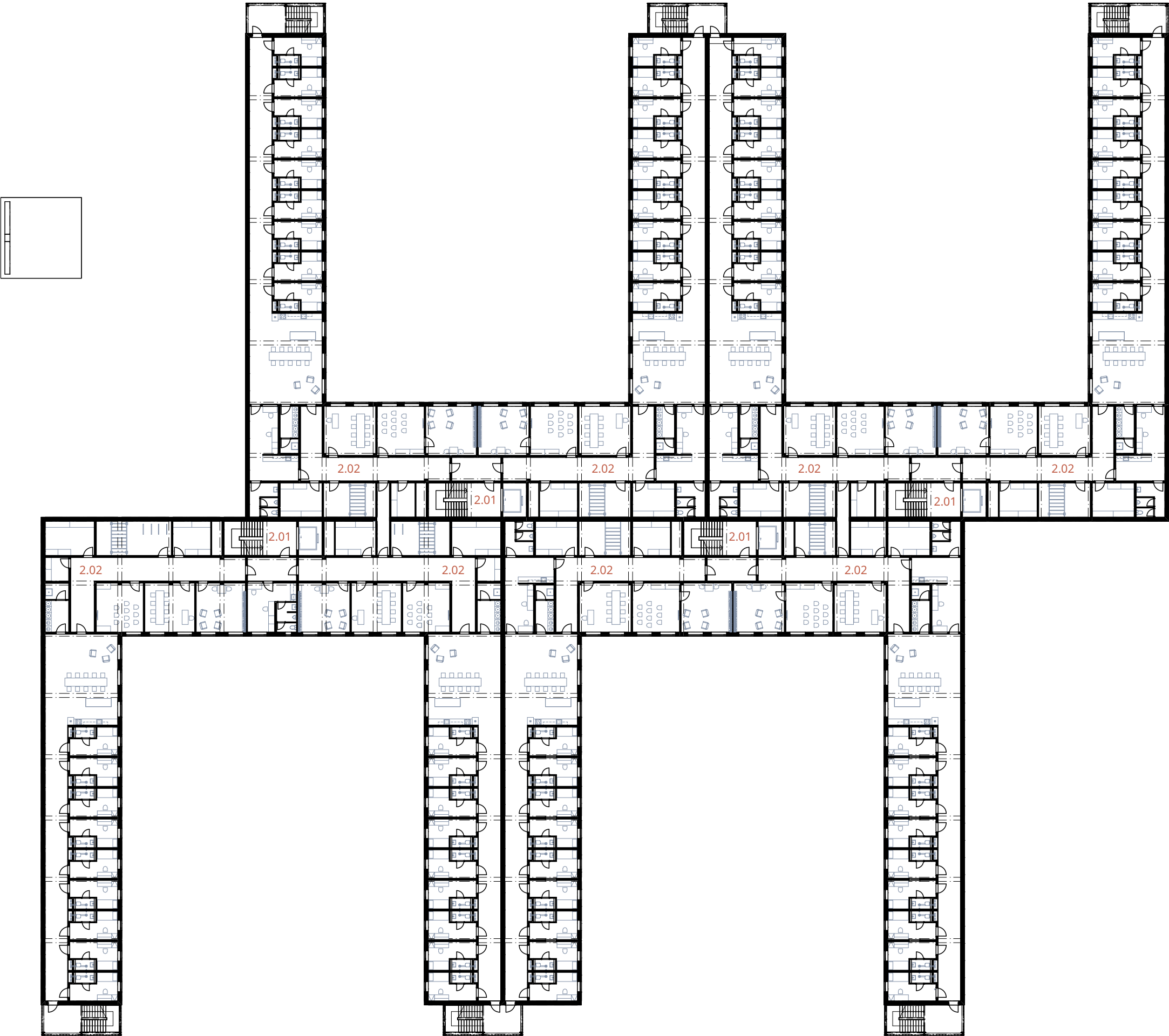
0.01	Komunikační jádra	32,2 m ²
0.02	Střelnice 50m	286,5 m ²
0.03	Centrální technické zázemí areálu věznice, sklady	1559,1 m ²

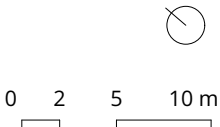

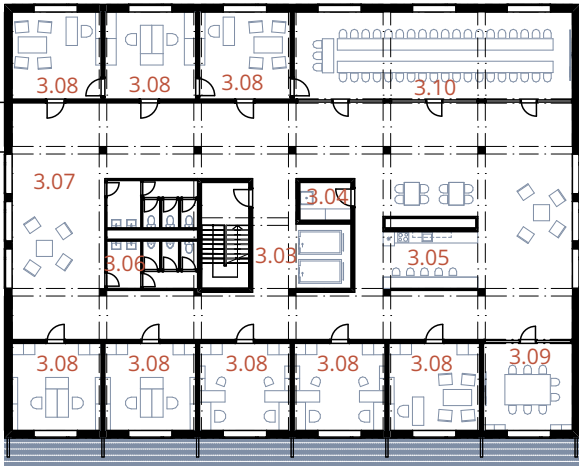
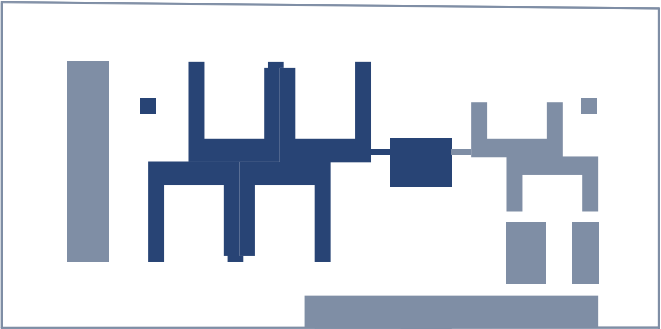
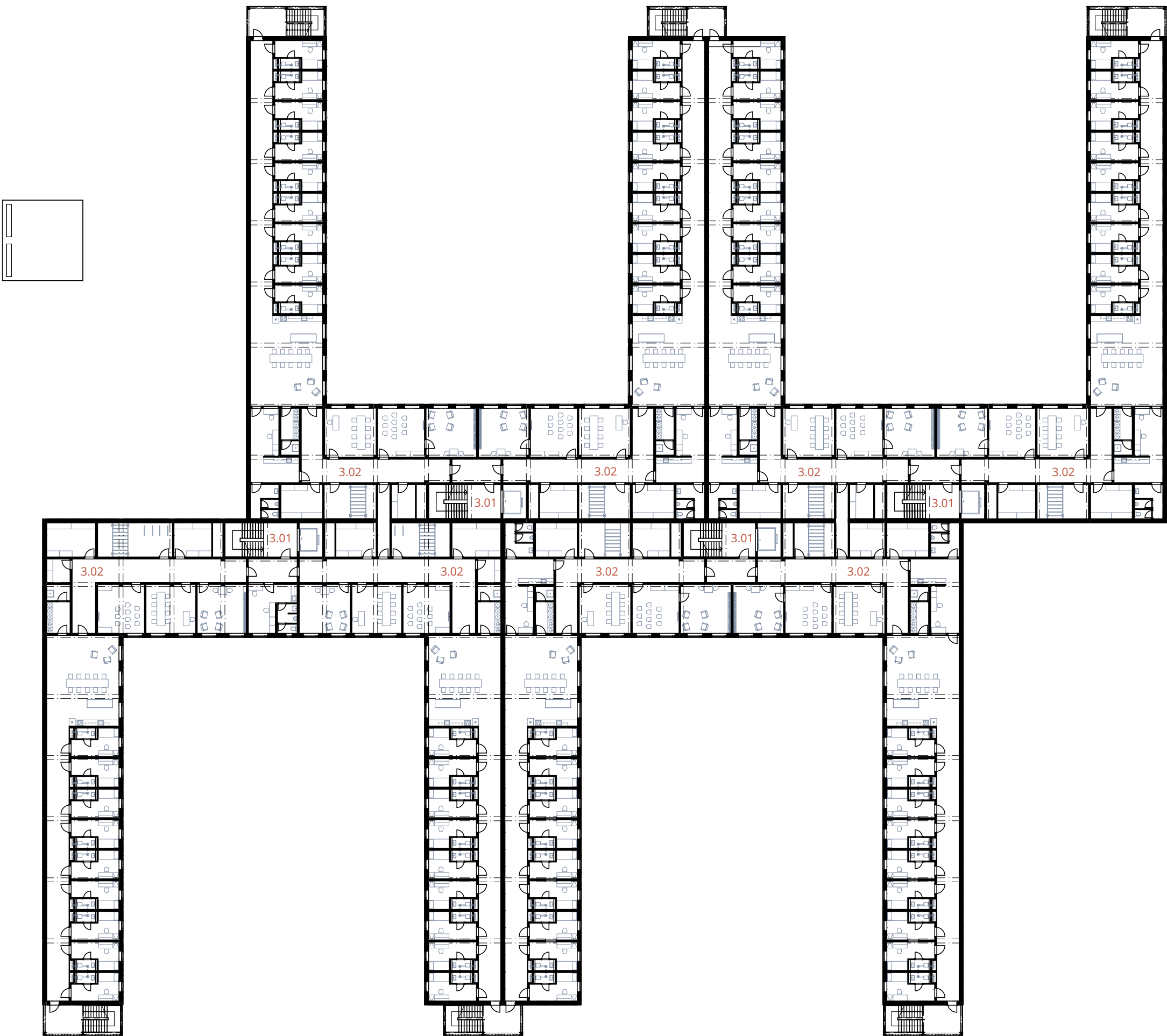
VĚŽEŇSKÉ ODDĚLENÍ		
1.01	Komunikační jádro	32,2 m ²
1.02	Oddíl/komunita	498,3 m ²
BUDOVA ZAMĚSTNANCŮ		
1.03	Komunikační jádro	38,8 m ²
1.04	Úklidová místnost	5,4 m ²
1.05	Vstupní místnost	35,4 m ²
1.06	Šatna muži x ženy	63,2 m ²
1.07	Místnost se skříňkami	45,6 m ²
1.08	Posilovna	180,3 m ²
1.09	Denní místnost (místnost pro přednášky) s kuchyňkou	101,9 m ²
1.10	Prádelna, sušárna	18,7 m ²
1.11	Sklady, technické zázemí	94,1 m ²
KAPLE		
1.12	Kaple/ modlitebna	50,4 m ²

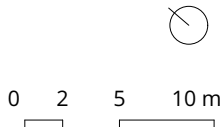

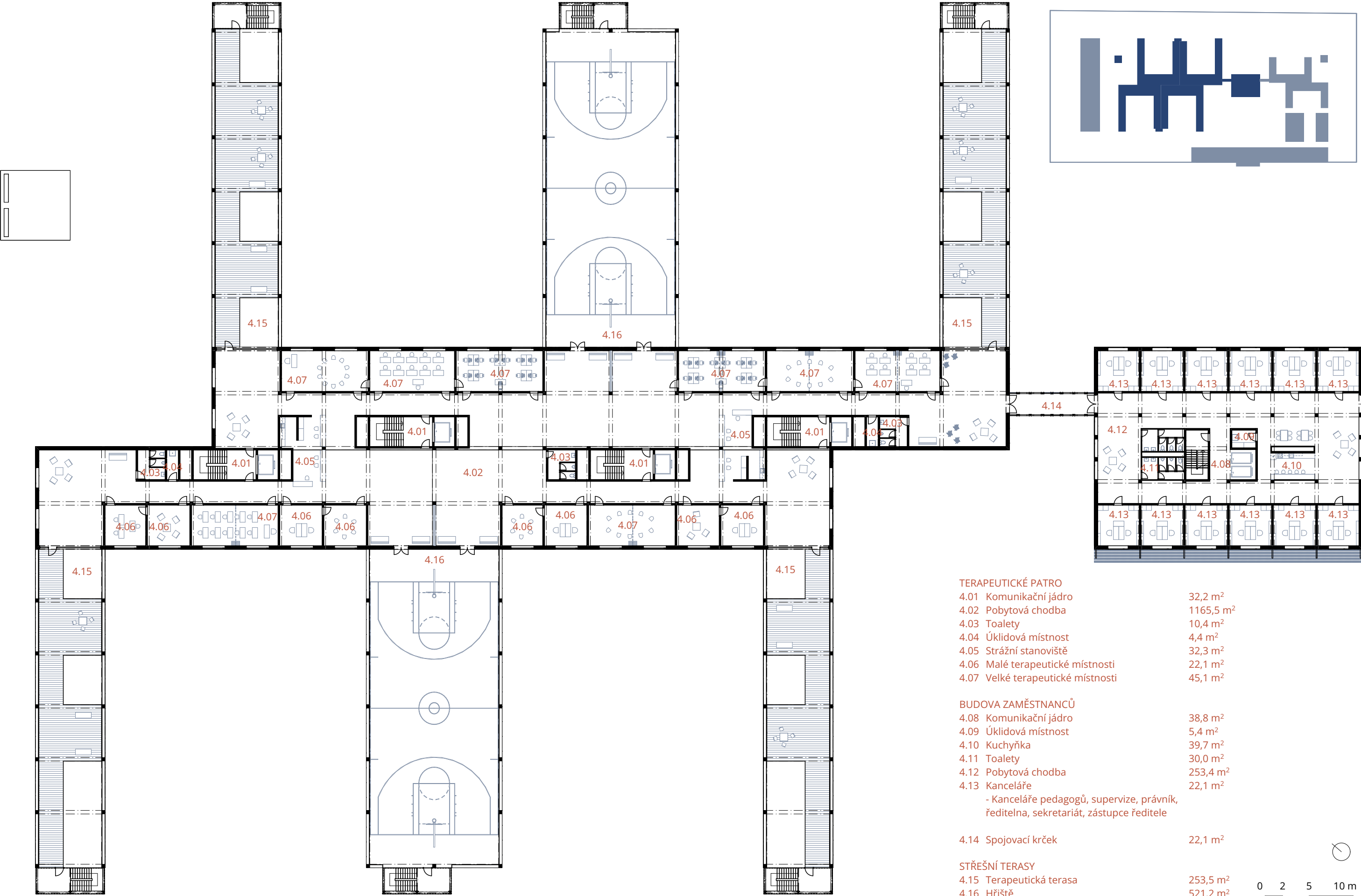
VĚZEŇSKÉ ODDĚLENÍ	
2.01 Komunikační jádro	32,2 m ²
2.02 Oddíl/komunita	498,3 m ²
BUDOVA ZAMĚSTNANCŮ	
2.03 Komunikační jádro	38,8 m ²
2.04 Úklidová místnost	5,4 m ²
2.05 Kuchyňka	39,7 m ²
2.06 Toalety	30,0 m ²
2.07 Pobytová chodba	253,4 m ²
2.08 Kanceláře	22,1 m ²
- Oddělení informatiky, centrála kamerového systému, centrum bezpečnostního systému, oddělení logistiky, oddělení správní, ekonomické oddělení, kaplan, oddělení zaměstnávání vězňů, oddělení stížností, bezpečnostní referent	
2.09 Dozorčí místnost	44,6 m ²

VĚŽEŇSKÉ ODDĚLENÍ		
3.01	Komunikační jádro	32,2 m ²
3.02	Oddíl/komunita	498,3 m ²
BUDOVA ZAMĚSTNANCŮ		
3.03	Komunikační jádro	38,8 m ²
3.04	Úklidová místnost	5,4 m ²
3.05	Kuchyňka	39,7 m ²
3.06	Toalety	30,0 m ²
3.07	Pobytová chodba	253,4 m ²
3.08	Kanceláře	22,1 m ²
- Kanceláře pedagogů, supervize, právník, ředitelna, sekretariát, zástupce ředitele		
3.09	Malá zasedací místnost	22,1 m ²
3.10	Velká zasedací místnost	67,6 m ²

TERAPEUTICKÉ PATRO

4.01	Komunikační jádro	32,2 m ²
4.02	Pobytová chodba	1165,5 m ²
4.03	Toalety	10,4 m ²
4.04	Úklidová místnost	4,4 m ²
4.05	Strážní stanoviště	32,3 m ²
4.06	Malé terapeutické místnosti	22,1 m ²
4.07	Velké terapeutické místnosti	45,1 m ²

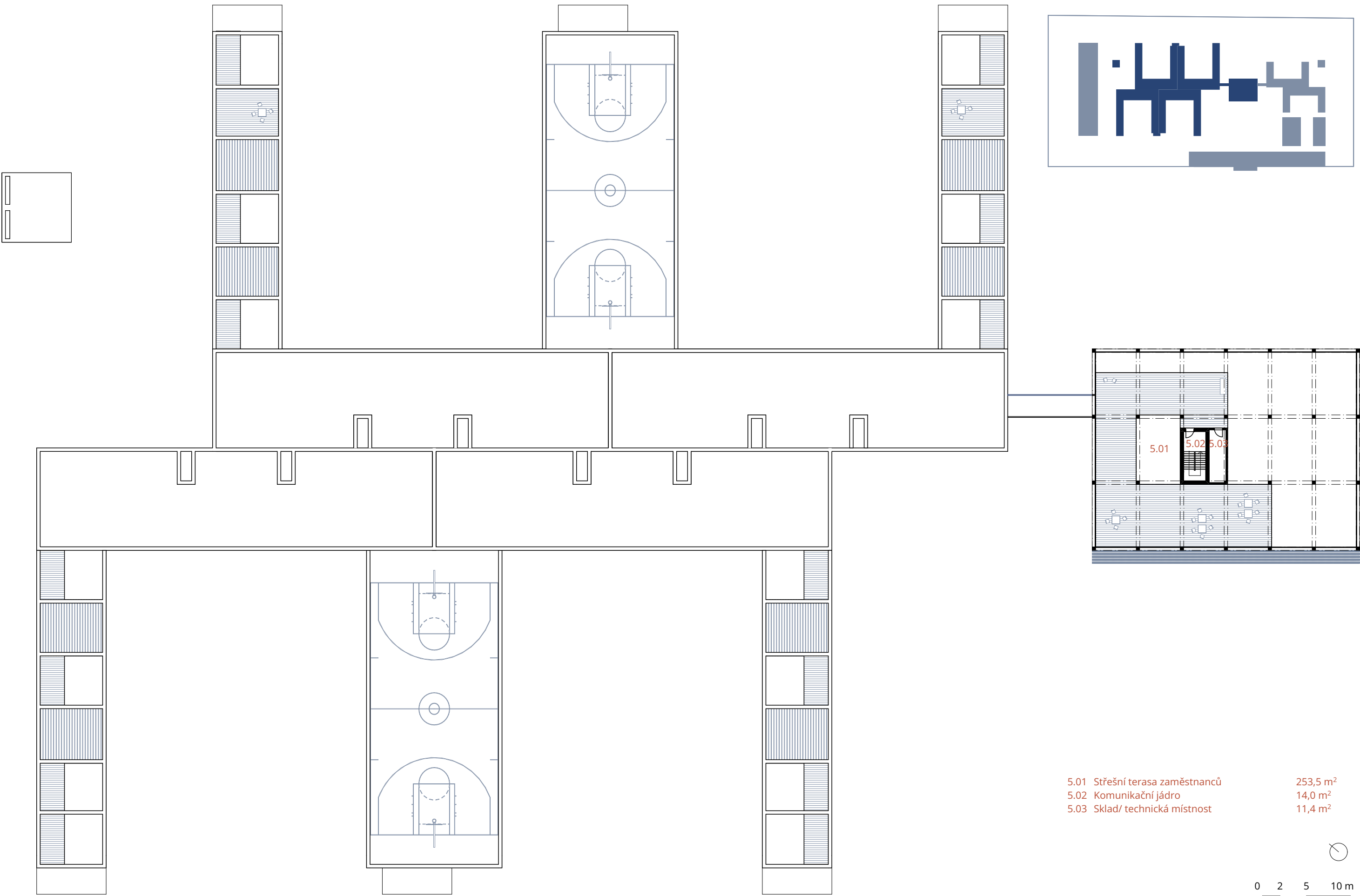
BUDOVA ZAMĚŠTNANCŮ

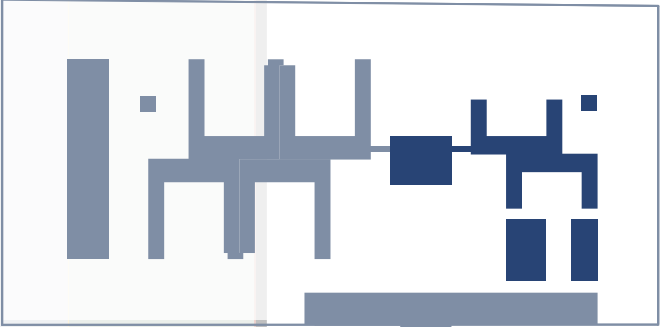
4.08	Komunikační jádro	38,8 m ²
4.09	Úklidová místnost	5,4 m ²
4.10	Kuchyňka	39,7 m ²
4.11	Toalety	30,0 m ²
4.12	Pobytová chodba	253,4 m ²
4.13	Kanceláře - Kanceláře pedagogů, supervize, právník, ředitelna, sekretariát, zástupce ředitele	22,1 m ²

4.14	Spojovací krček	22,1 m ²
------	-----------------	---------------------

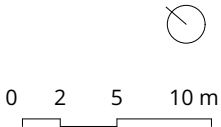
STŘEŠNÍ TERASY

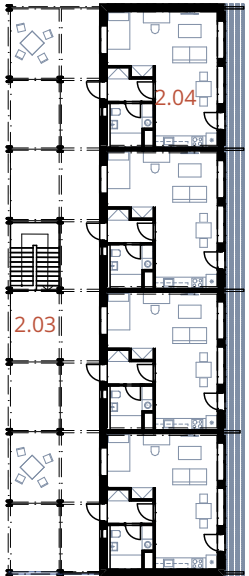
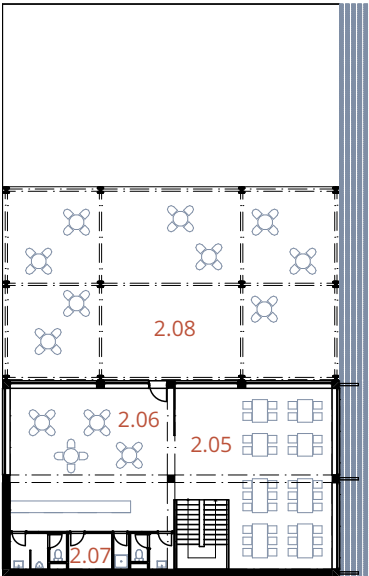
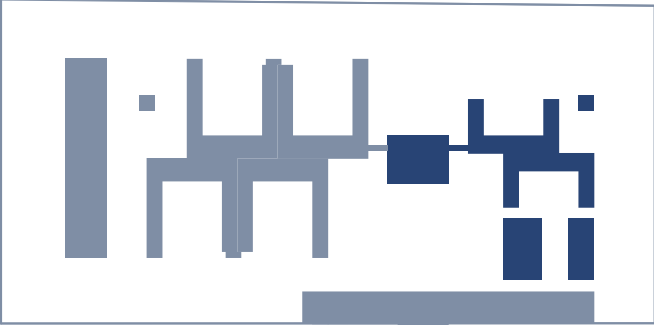
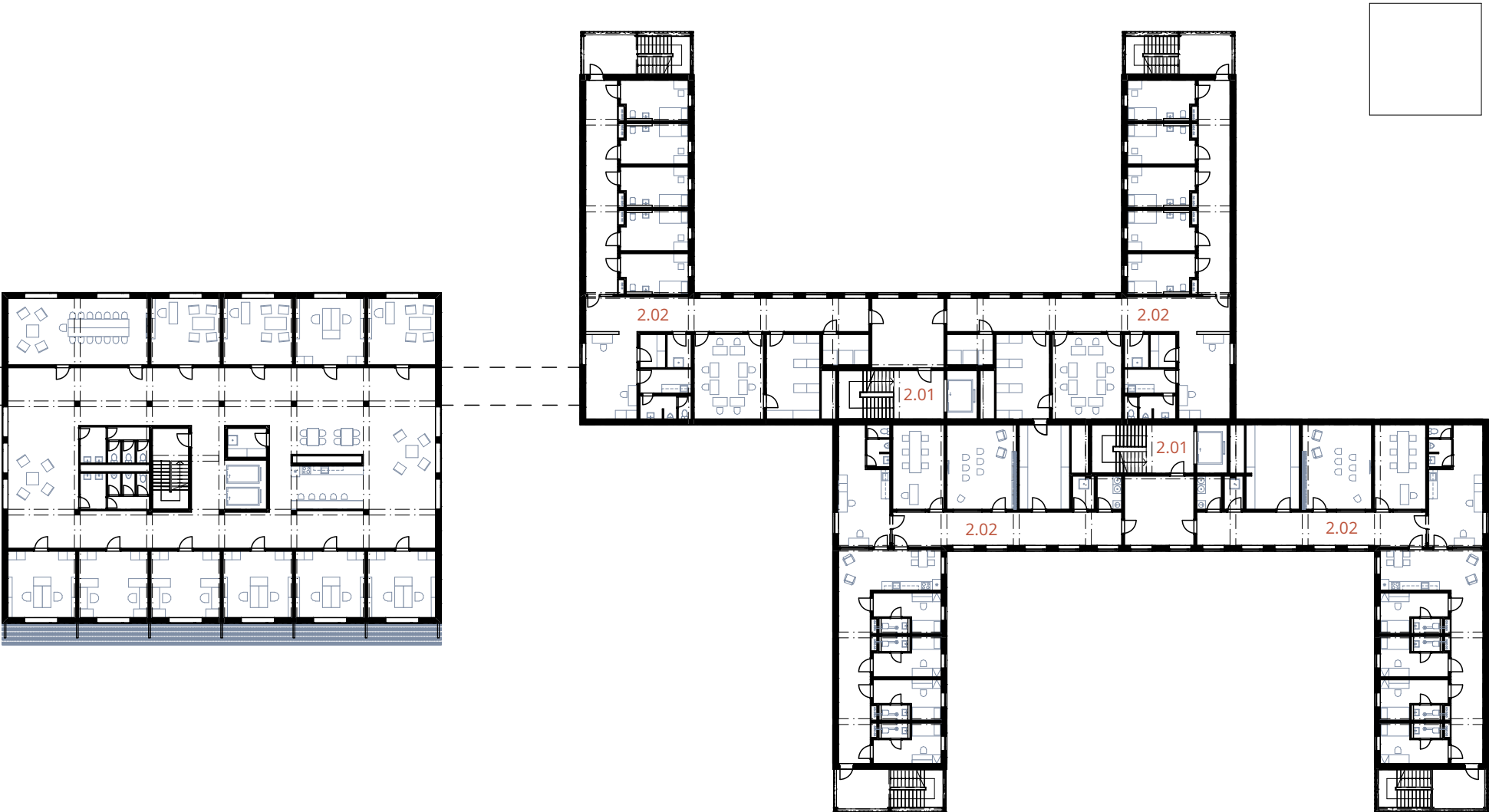
4.15	Terapeutická terasa	253,5 m ²
4.16	Hřiště	521,2 m ²

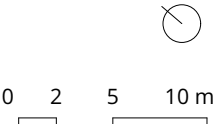

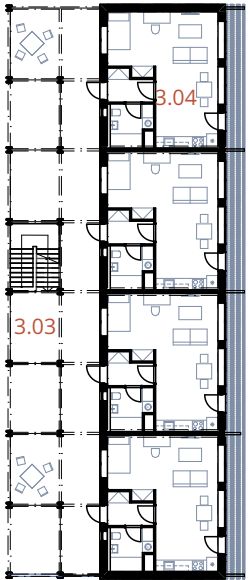
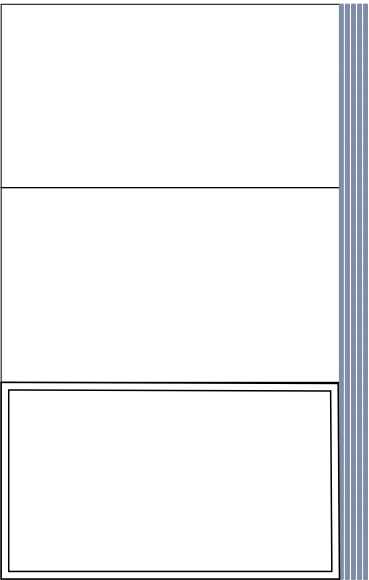
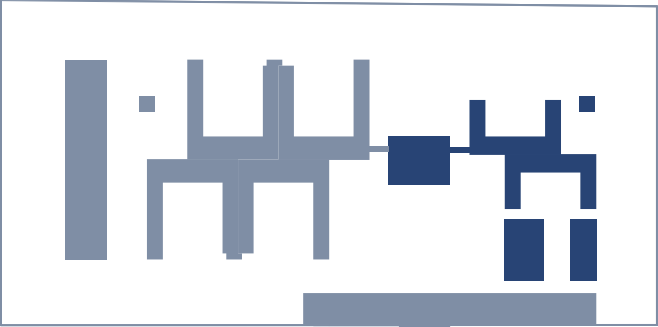
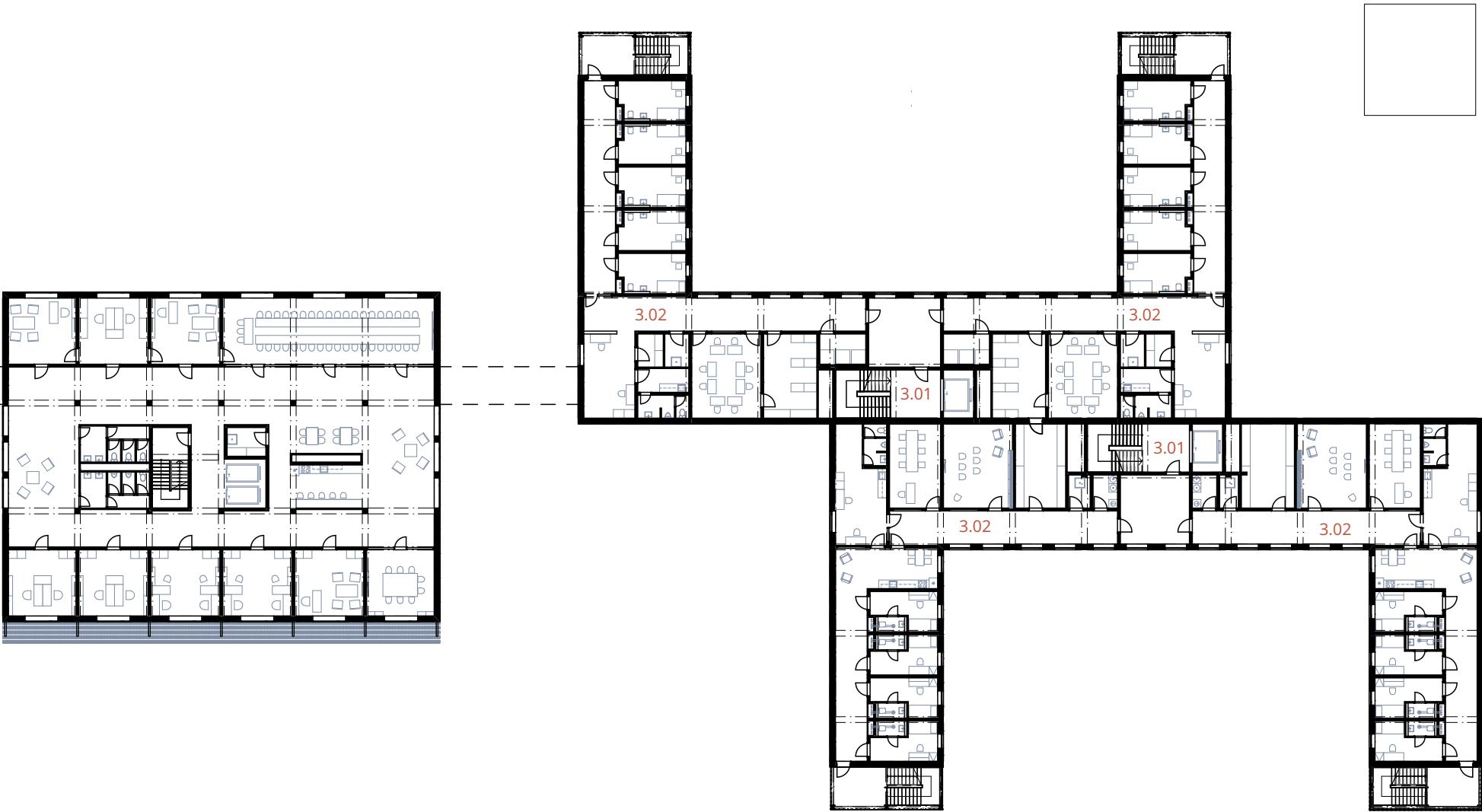
VĚŽEŇSKÉ ODDĚLENÍ		
1.01	Komunikační jádro	32,2 m ²
1.02	Oddíl/komunita	498,3 m ²
VÝSTUPNÍ ODDÍL		
1.03	Pavlač	149,4 m ²
1.04	Byt 1+kk	42,1 m ²
MENZA		
1.05	Kontrolní místnost	6,7 m ²
1.06	Šatna vězni	39,8 m ²
1.07	Toaleta zaměstnanci	6,0 m ²
1.08	Sklady	49,9 m ²
	- dodávka, sklady, lednice	
1.09	HACCP kuchyně	226,3 m ²
	- čištění, příprava, vaření, servírování, mytí	
1.10	Jídlna	171,0 m ²
OVČÍN		
1.11	Přístřešek pro ovce	56,3 m ²

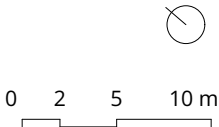

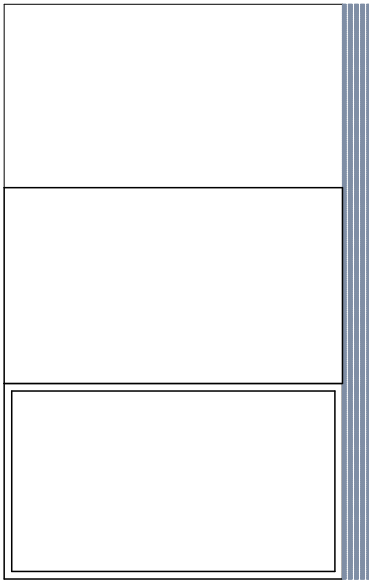
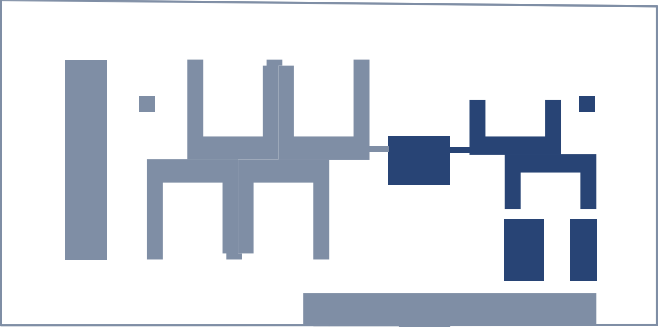
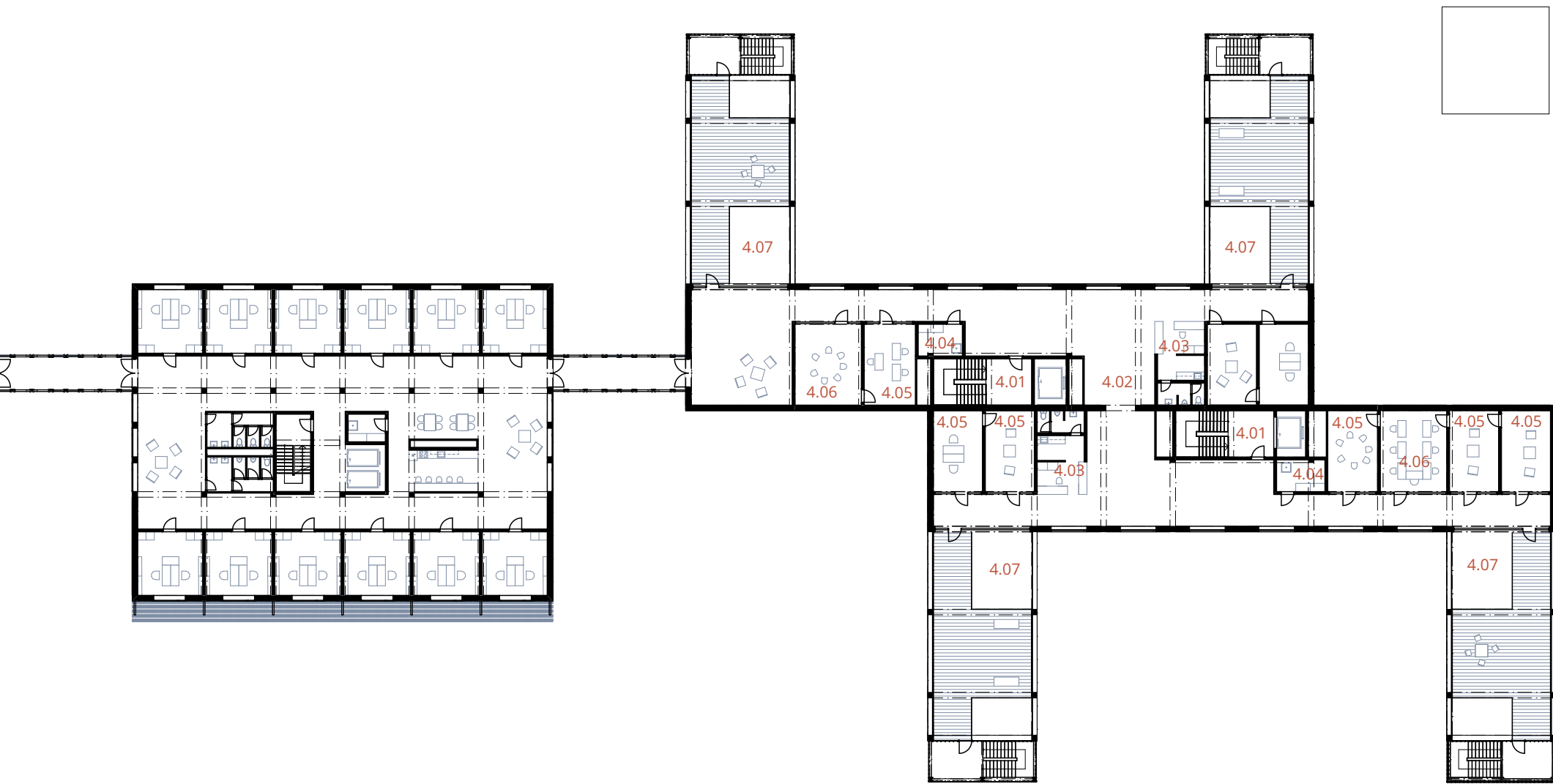
VĚZEŇSKÉ ODDĚLENÍ		
2.01	Komunikační jádro	32,2 m ²
2.02	Oddíl/komunita	498,3 m ²
VÝSTUPNÍ ODDÍL		
2.03	Pavlač	149,4 m ²
2.04	Byt 1+kk	42,1 m ²
MENZA		
2.05	Jídlna	80,2 m ²
2.06	Kavárna	66,5 m ²
2.07	Zázemí kavárny	16,5 m ²
2.08	Terasa	175,0 m ²

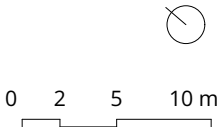

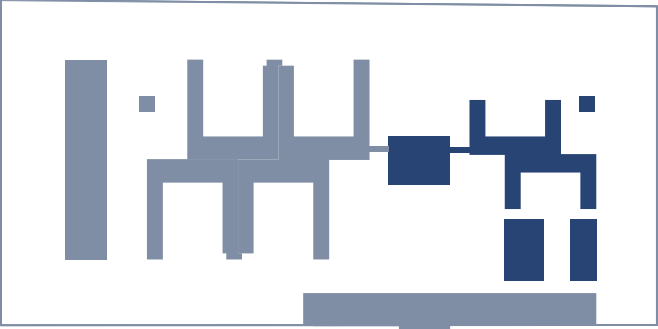
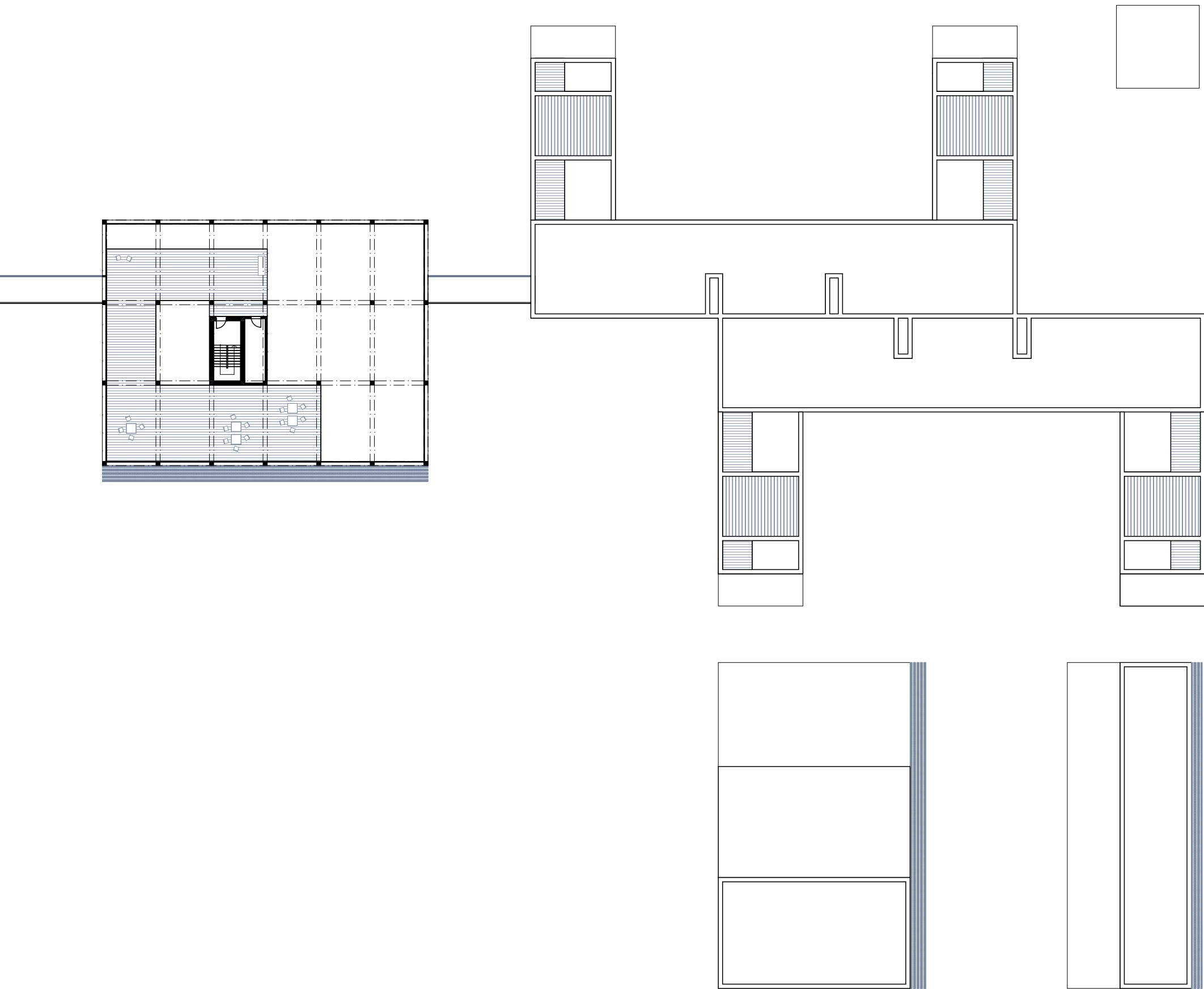
VĚZEŇSKÉ ODDĚLENÍ		
3.01	Komunikační jádro	32,2 m ²
3.02	Oddíl/komunita	498,3 m ²
VÝSTUPNÍ ODDÍL		
3.03	Pavlač	149,4 m ²
3.04	Byt 1+kk	42,1 m ²

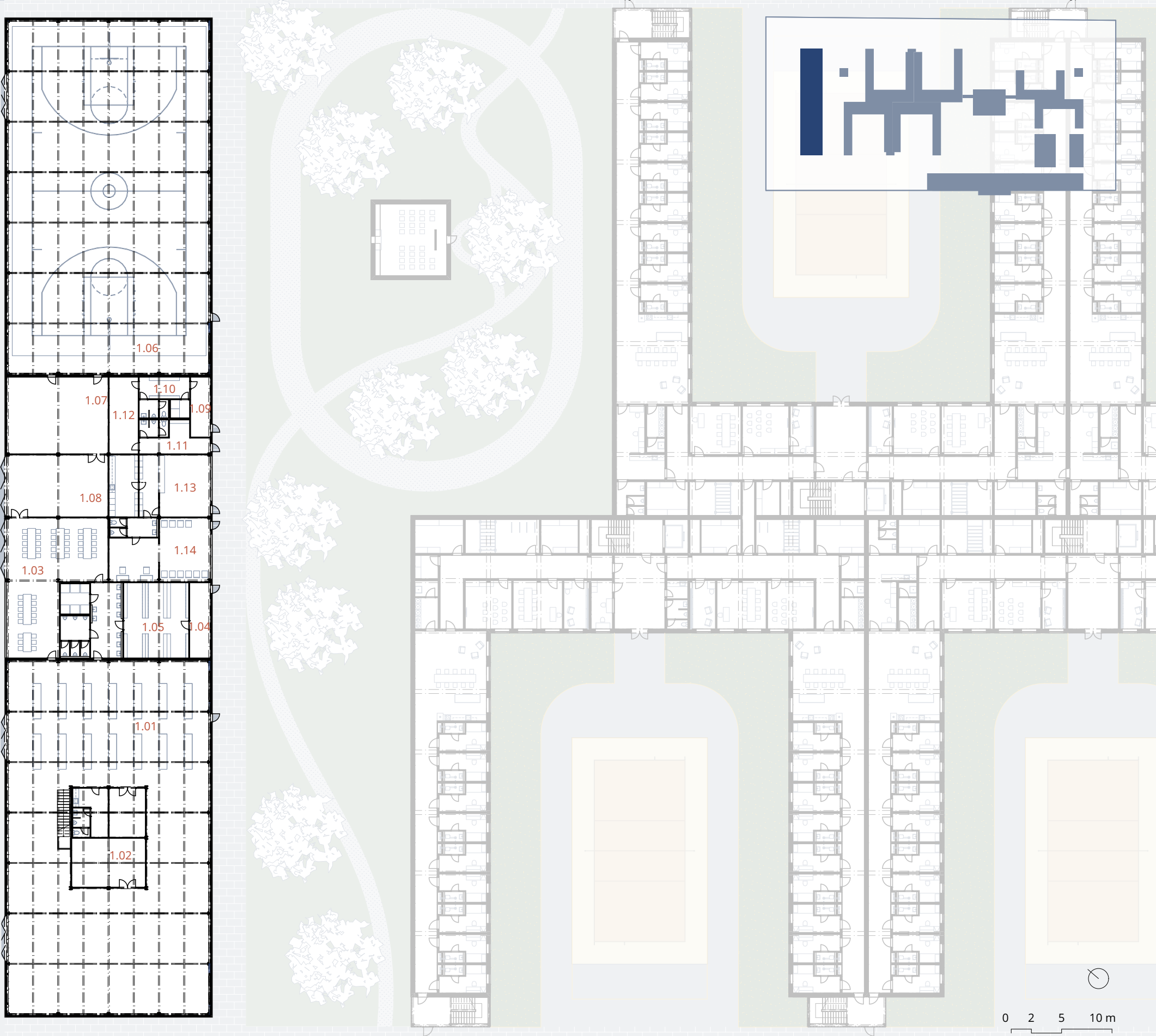

TERAPEUTICKÉ PATRO		
4.01	Komunikační jádro	32,2 m ²
4.02	Pobytová chodba	353,7 m ²
4.03	Strážní stanoviště	20,6 m ²
4.04	Úklidová místnost, sklad	7,1 m ²
4.05	Terapeutické místnosti	20,6 m ²
4.06	Větší terapeutické místnosti	27,5 m ²
STŘEŠNÍ TERASY		
4.07	Terapeutická terasa	104,4 m ²

1.01	Výrobní hala	619,3 m ²
1.02	Dozorčí stanoviště se zázemím a skladem	75,0 m ²
1.03	Jídelna	101,7 m ²
1.04	Kontrolní místnost	15,7 m ²
1.05	Šatny	97,8 m ²
SPORTOVNÍ HALA		
1.06	Sportovní hala	700,1 m ²
1.07	Sklad náčiní	77,13 m ²
1.08	Sklad	62,81 m ²
1.09	Kontrolní místnost	m ²
1.10	Šatna vězňů	20,2 m ²
1.11	Šatna zaměstnanců	20,8 m ²
1.12	Chodba	23,4 m ²
SLUŽBY		
1.13	Kiosek pro vězně	61,3 m ²
1.14	Holič	60,0 m ²

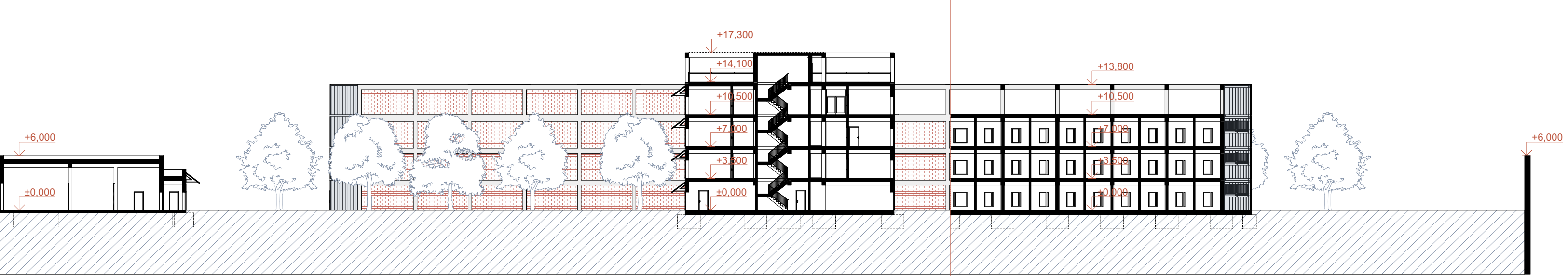
ŘEZ PODÉLNÝ

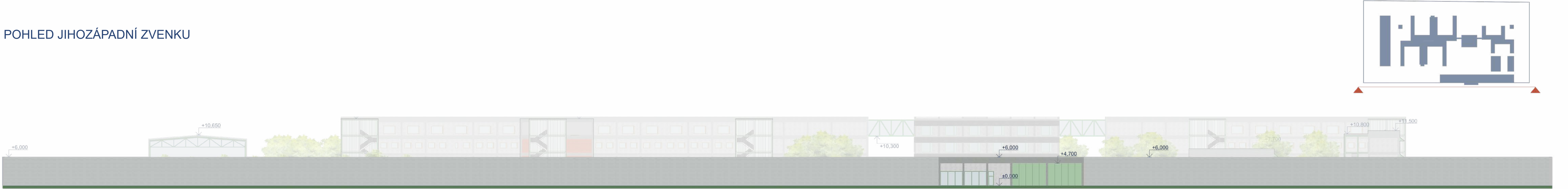
ŘEZY

M 1:400

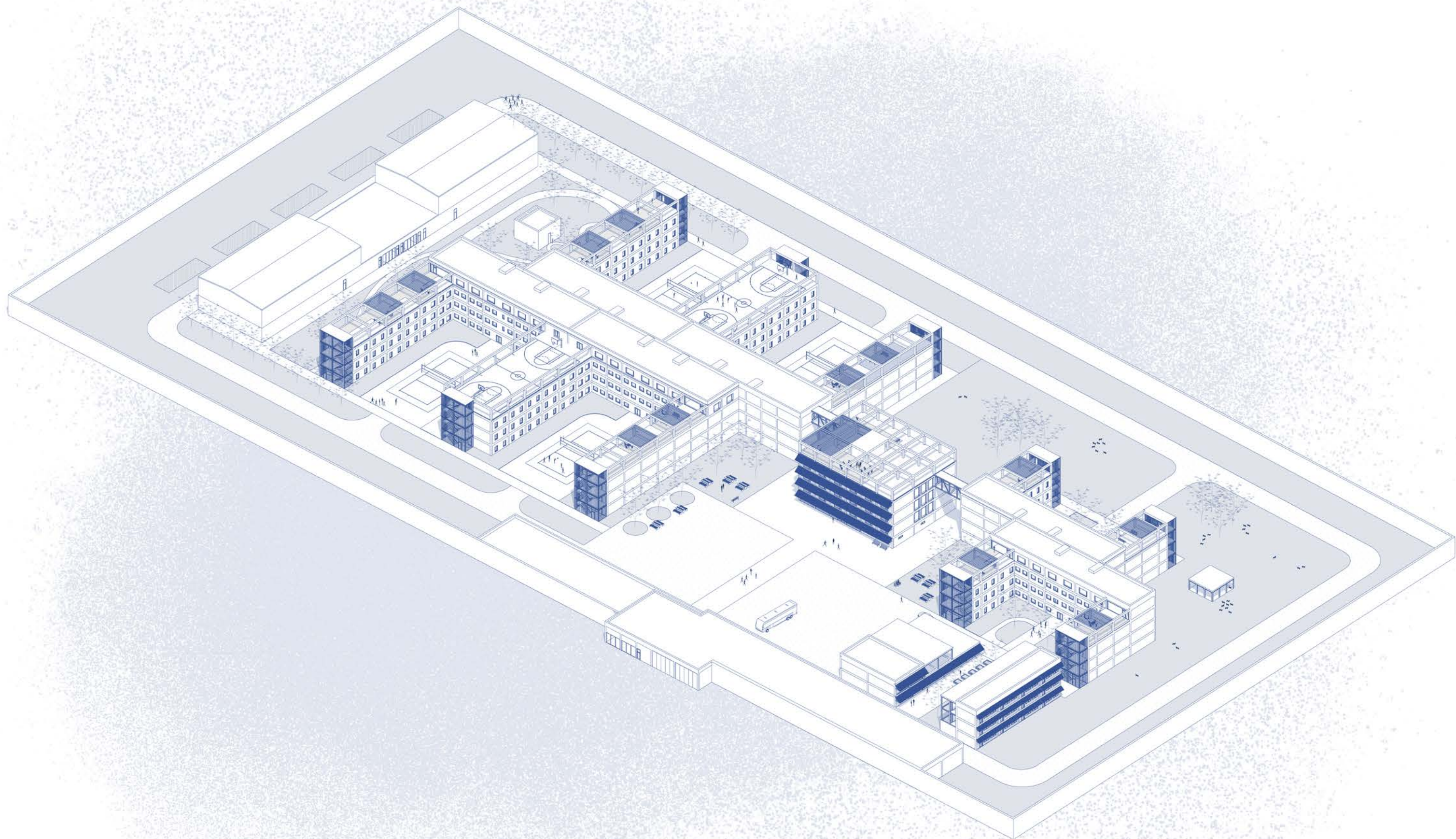

ŘEZ PŘÍČNÝ

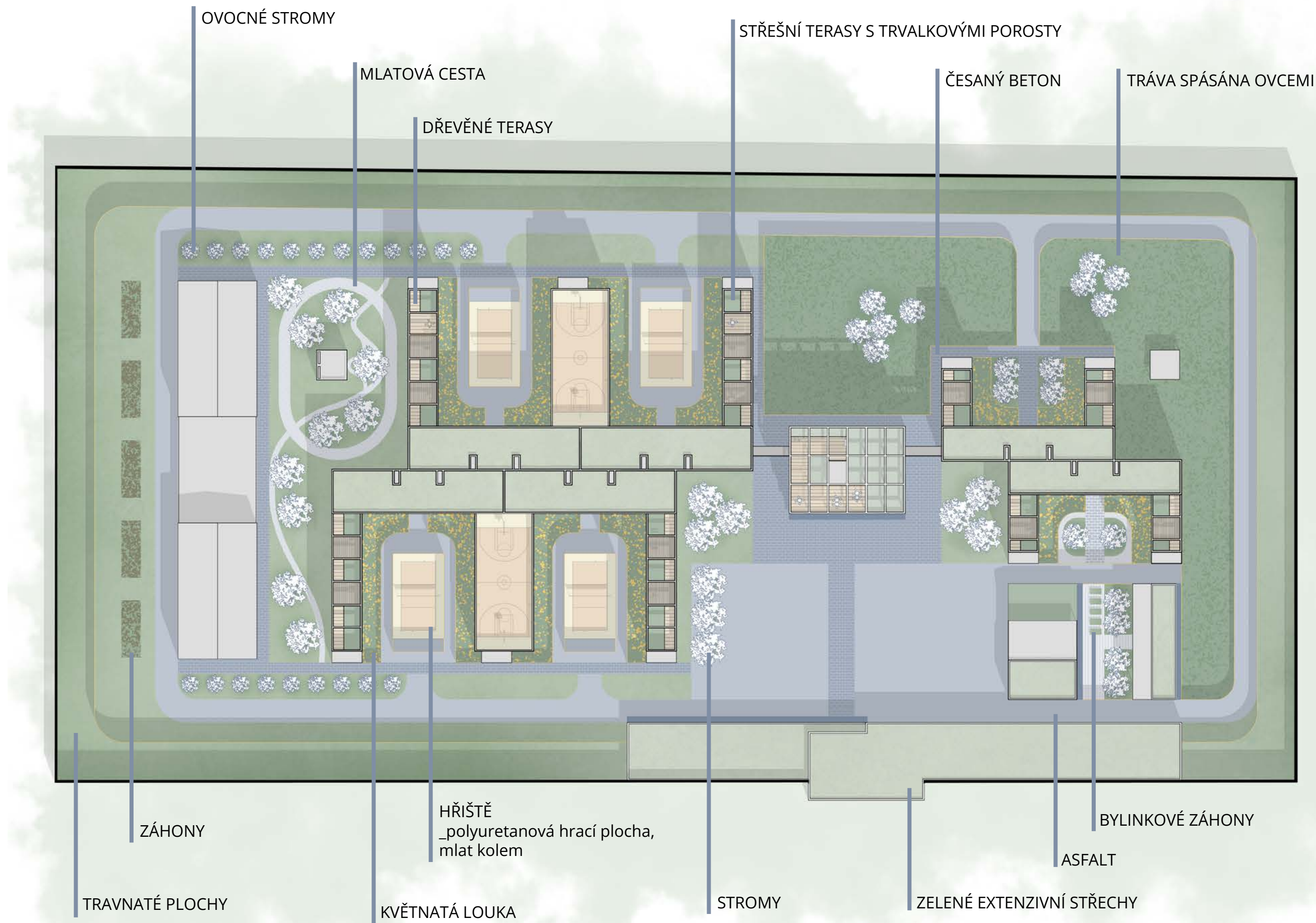

4 ŘEŠENÍ MATERIÁLŮ

SCHÉMA ŘEŠENÍ EXTERIÉRU

KVĚTNATÁ LOUKA

směs určená do polostínu,
z místních druhů rostlin

BYLINKOVÉ ZÁHONY

u kuchyně,
starají se o ně vězni z výstupního oddílu

STROMY

velké domácí,
dostatečně vysoko nasazená koruna

OVOCNÉ STROMY

směs (slivoně, meruňky,...)

TRÁVA SPÁSÁNA OVCEMI

o ovce se starají vězni

ZÁHONY

pro pěstování ovoce a zeleniny

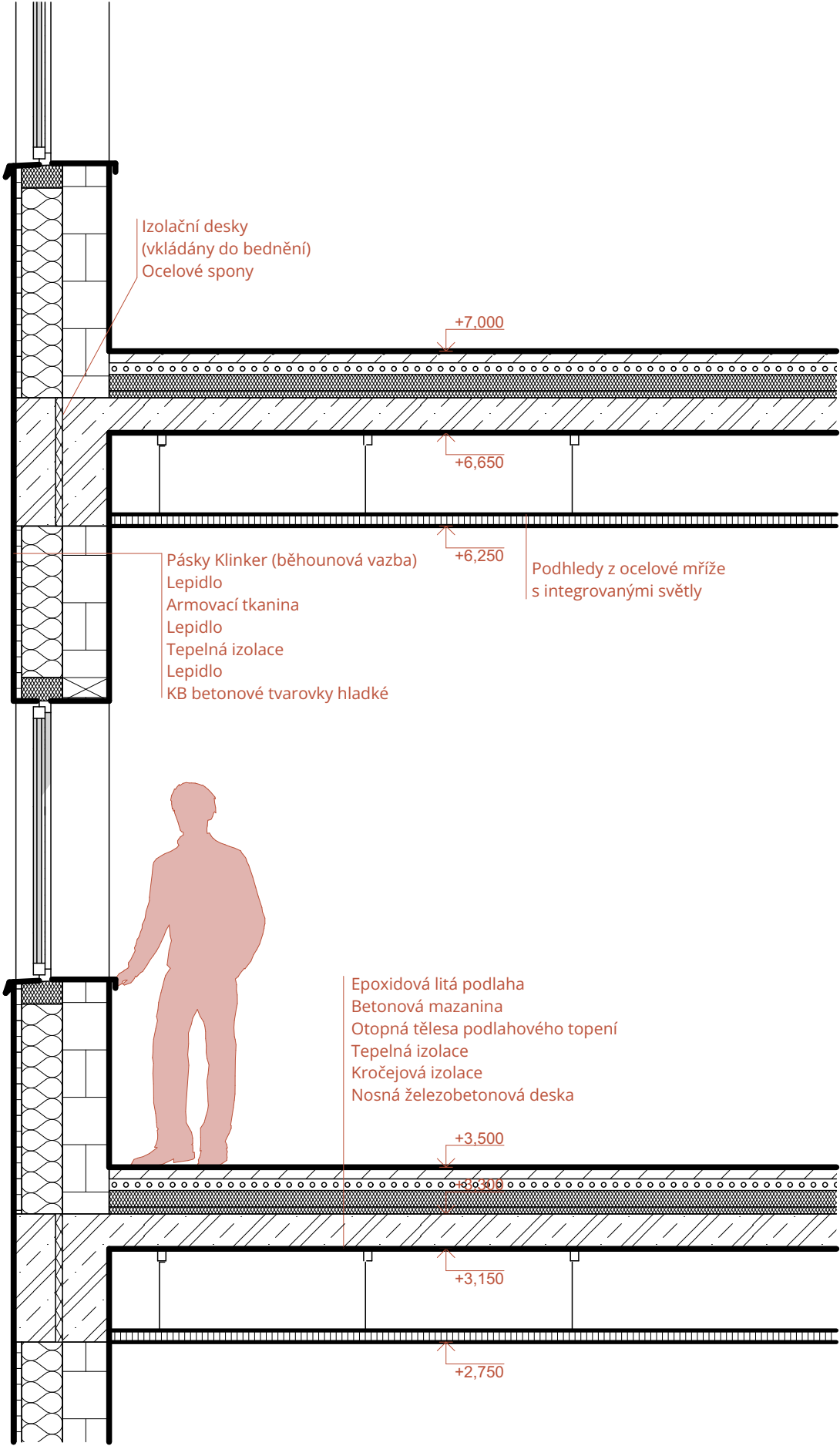
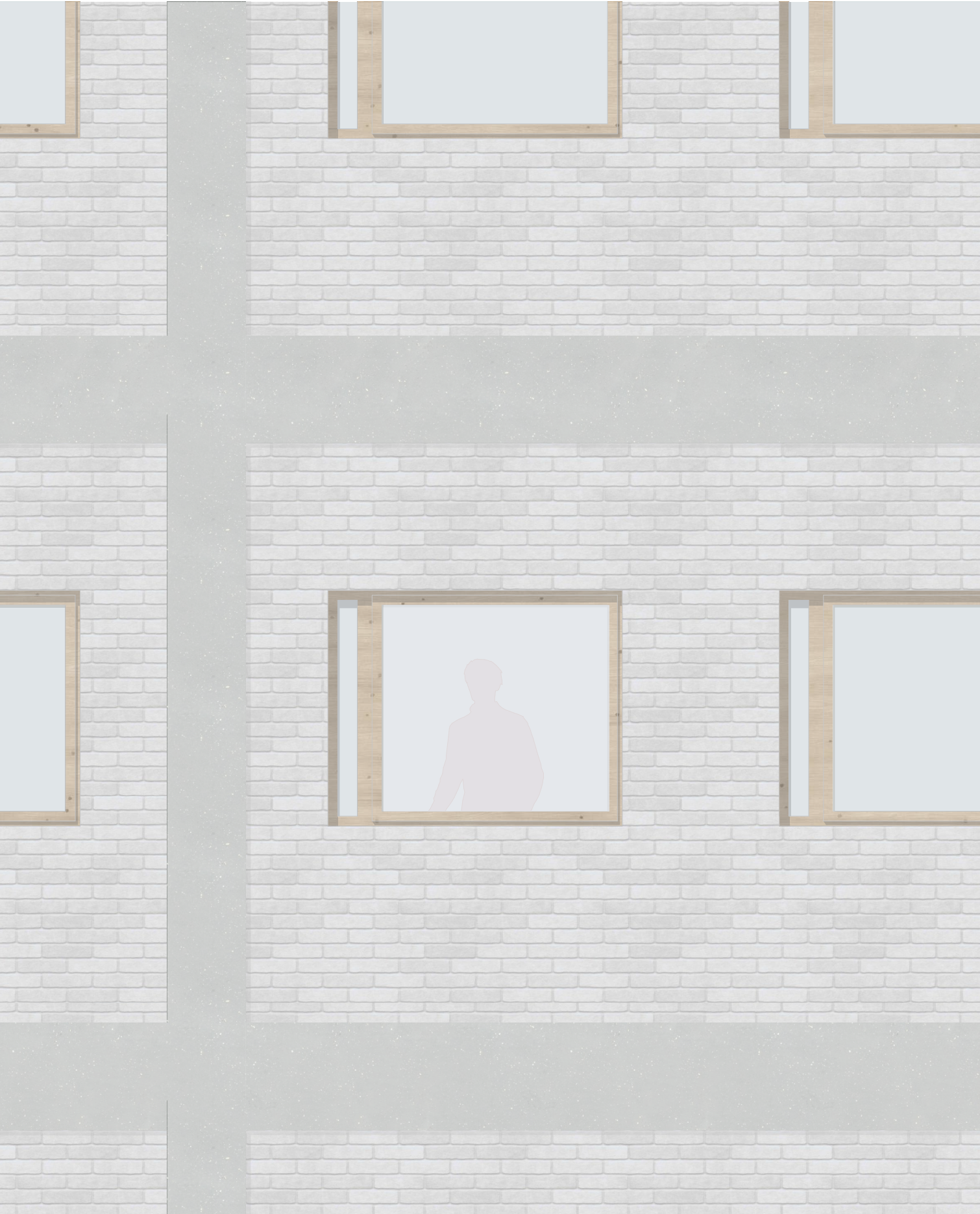

TŘEŠNÍ TERASY S TRVALKOVÝMI
POROSTY

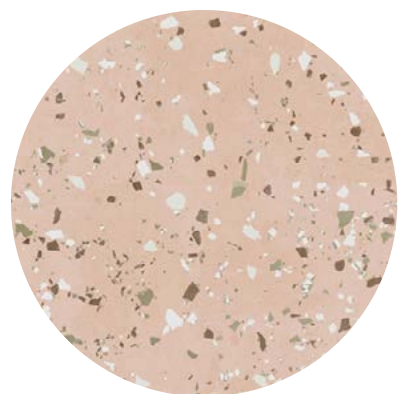

ZELENÉ EXTENZIVNÍ STŘECHY

ŘEZ FASÁDOU

MATERIALITA CELY

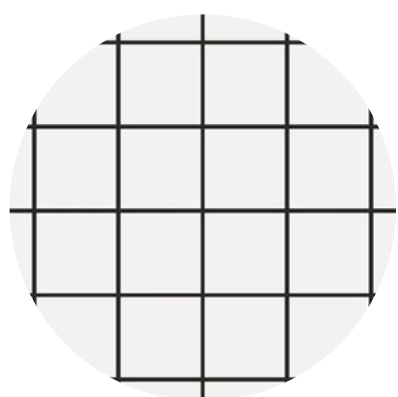
Litá epoxidová podlaha
v úpravě terrazzo

Nábytek s povrchem ve
vzhledu světlého dřeva

Obvodová stěna vyzděná z KB
bloků opatřena bílým nátěrem

V koupelně použita bílá dlažba
a obklad 15x15 cm

KONTRUKCE A POVRCHY

ŽELEZOBETONOVÝ SKELET

_většina konstrukcí budov v areálu
_skelet je propsán na fasádu, tím plochy
fasád dělí do menších částí a vytváří tím
romantější prostředí na pohled, přibližuje
tím měřítko budov měřítku člověka

OCELOVÉ NOSNÉ KONSTRUKCE

_doplňkové konstrukce a ocelové haly
_použití v jednotlivých menších částech po
celém areálu, umocňuje vizuální pospo-
litost celku, zároveň podporuje celkovou
rozmanitost

CIHLOVÉ PÁSKY NA FASÁDĚ

_dvě barevné varianty
bílé: na administrativní budově a v částech
budov, kde se pohybují dozorci
červené: v částech s celami
_materiálová rozmanitost areálu, vizuální
stimul pro vězně, kteří každý den koukají
na stejné budovy, rozdílnost a rozlišitel-
nost jednotlivých budov a částí budov

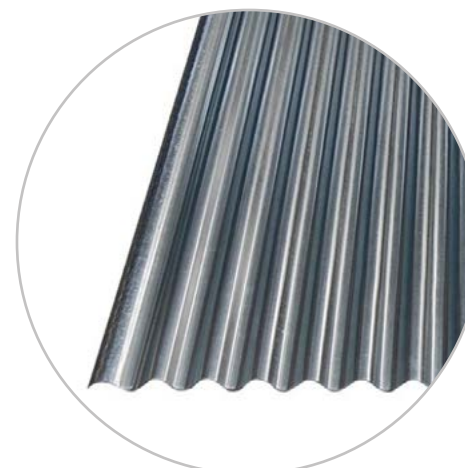

VLNITÝ PLECH

_použit jako krytina na některé části, ze-
jména na markýzy nad otvory orientovaný-
mi k jihu
_doplňuje ocelové nosné konstrukce

COPILIT

_kolem únikových schodišť

DOKLADOVÁ ČÁST

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury

Zadání diplomové práce

Mgr. program navazující

jméno a příjmení: Klára Stuchlíková

datum narození: 16. 10. 1998

akademický rok / semestr: 2024/2025 letní semestr

studijní program: Architektura a urbanismus

ústav: 15127 / Ústav navrhování I

vedoucí diplomové práce: doc. Ing. arch. Jan Jakub Tesař, Ph.D.; Ing. arch. Matěj Barla

téma diplomové práce: Věznice Tábor

viz přihláška na DP

zadání diplomové práce:

1/ popis zadání projektu a očekávaného cíle řešení

Záměrem je navrhnout mužskou věznici s ostrahou v lokalitě Tábor. Jedná se o uzavřenou věznici. Návrh by měl podrobit kritice aktuální architekturu věznic v České republice a poté navrhnout moderní věznici, která odpovídá tendencím novodobých vězeňských systémů. Návrh bude vycházet z analýzy DSN.

2/

Pro AU/ součástí zadání bude jasně a konkrétně specifikovaný stavební program

Konkrétní stavební program bude upřesněn v průběhu semestru, rámcový stavební program je v analytické části.

3/ popis závěrečného výsledku, výstupy a měřítka zpracování

1. TEXTOVÁ ČÁST

• Viz specifikace portfolia/knihy diplomního projektu (ke stažení na webu FA)

2. SITUACE

• Situace širších vztahů cca 1:5000

• Situace cca 1:500 nebo cca 1:1000

3. PŮDORYSY, ŘEZY, POHLEDY, ŘEZPOHLEDY v podrobnosti 1:200

(případně jiné vhodné měřítko dle formátu výkresu)

• Architektonické studie vlastního objektu

4. DVĚ PROSTOROVÁ ZOBRAZENÍ

• Perspektiva, axonometrie

5. KONSTRUKČNÍ SCHÉMA STAVBY A VYBRANÉ ARCHITEKTONICKO-KONSTRUKČNÍ DETAILS

• Perspektiva, axonometrie

4/ seznam dalších dohodnutých částí projektu (model)

- Součástí odevzdávky bude také fyzický model ve vhodném měřítku

- Vizualizace

Pozn. 3/, 4/ může být upřesněno na základě konzultace s vedoucím práce v průběhu semestru

Datum a podpis studenta 10. 2. 2025

Datum a podpis vedoucího DP

Datum a podpis děkana FA ČVUT

registrováno studijním oddělením dne

podpis autora-diplomanta

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE FAKULTA ARCHITEKTURY

AUTOR, DIPLOMANT: Bc. Klára Stuchlíková

AR 2024/2025, LS

NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE:

(ČJ) VĚZNICE TÁBOR

(AJ) TÁBOR PRISON

JAZYK PRÁCE: ČESKÝ

Vedoucí práce:

doc. Ing. arch. Jan Jakub Tesař, Ph.D.

Ústav: Ústav navrhování I.

Oponent práce:

Ing. arch. Jan Kalivoda

Klíčová slova
(česká):

Vězení, Tábor, věznice, nápravné zařízení, náprava

Anotace
(česká):

Diplomová práce se zabývá návrhem mužské věznice s ostrahou v lokalitě bývalého letiště Všechnov u města Tábor. Návrh klade důraz na vytvoření prostředí, které bude pozitivně působit na mentalitu vězňů, ale zároveň bude prostředím bezpečným a přívětivým pro zaměstnance, kteří zde pracují. Důležitým aspektem celkového návrhu je také možná diferenciací vězňů, což blahodárně působí při jejich nápravě. V myšlenkách se spíše než o stávající český vězeňský systém opírá o nové vězeňské systémy a moderní mezinárodní tendence v tomto odvětví.

Anotace (anglická):

The thesis deals with the design of a male prison with security in the locality of the former airport Všechnov near the town of Tábor. The design emphasizes the creation of an environment that will have a positive effect on the mentality of the prisoners, but at the same time will be a safe and friendly environment for the employees who work there. An important aspect of the overall design is also the possible differentiation of the prisoners, which has a beneficial effect in their correction. In ideas, the Czech prison system relies on new prison systems and modern international trends in this sector rather than on the existing system.

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou práci vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“

V Praze dne 19. 5. 2025

Tento dokument je nedílnou a povinnou součástí diplomové práce / portfolia a CD.

LITERATURA:

FOUCAULT, Michel, 2000. Dohlížet a trestat. Dauphin. ISBN 80-86019-96-9.

PAEZ, Roger, 2014. Critical Prison Design. Actar Publishers. ISBN 978-0-9893317-7-7.

KOLEČEK, Ivan, 2010. Vrstvy / Stratigraphie. Arbor vitae. ISBN 978-80-87164-32-7.

FARKAS, Miroslav, 2022. Pikola: Básně a kresby z tureckého vězení. Utopia Libri. ISBN 978-80-908192-2-1.

DI GENNARO, Giuseppe a , 1975. Prison Architecture: An International Survey of Representative Closed Institutions and Analysis of Current Trends in Prison Design. Architectural Press. ISBN 0851395473.

DRÁPAL, Jakub; JIŘIČKA, Václav a RASZKOVÁ, Tereza (ed.), 2021. České vězeňství. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80.7676-066-0.

CHVOJKOVÁ, Tereza, 2019. Otevřená věznice. Diplomová práce. Praha: Fakulta architektury ČVUT v Praze.

ERA21, 2016. Roč. 16., č. 04. ISSN 1801-089X.

Y. DAVIS, Angela, 2003. Jsou věznice překonané? Utopia Libri. ISBN 978-80-908192-1-4.

FAIRWEATHER, Leslie a MCCONVILLE, Sean, 2000. Prison Architecture. Routledge. ISBN 978-0750642125.

LEGISLATIVNÍ DOKUMENTY:

COMMITTEE OF MINISTERS, 2020. Recommendation of the Committee of Ministers to member States on the European Prison Rules (Adopted by the Committee of Ministers on 11 January 2006, at the 952nd meeting of the Ministers’ Deputies and revised and amended by the Committee of Ministers on 1 July 2020 at the 1380th meeting of the Ministers’ Deputies). Rec(2006)2-rev.

EUROPEAN COMMITTEE FOR THE PREVENTION OF TORTURE AND INHUMAN OR DEGRADING TREATMENT OR PUNISHMENT (CPT), 2011. CPT/Inf/E (2002) 1 - Rev. 2011, CPT standards.

COUNCIL OF EUROPE, 2006. European Prison Rules. In: . Strasbourg: Council of Europe Publishing. ISBN ISBN-10: 92-871-5982-3. Dostupné také z: <https://rm.coe.int/european-prison-rules-978-92-871-5982-3/16806ab9ae>.

WEBOVÉ STRÁNKY:

Statistická ročenka Vězeňské služby České republiky 2023, 2024. Online. Odbor správní Generálního ředitelství Vězeňské služby České republiky. Dostupné z: www.vscr.cz, <https://www.vscr.cz/media/organizacni-jednotky/generalni-reditelstvi/odbor-spravni/statistiky/rocenky/statisticka-rocenka-vezenske-sluzby-ceske-republiky-za-rok-2023.pdf>. [cit. 2025-01-13].

Otevřené věznice. Online. In: Ministerstvo spravedlnosti České republiky. Dostupné z: <https://msp.gov.cz/web/msp/otevrene-veznice>. [cit. 2025-01-13].

ROSENBERG, Zdeněk; FRÜHAUF, Ladislav; HAJDUK, Dominik a VUOVÁ, Andrea, květen 2024. Peno-

logická recidiva, gender a další kriminologická data pro ČR: Studie Květen 2024. Online. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/sekce/penologicky-vyzkum-1>. [cit. 2025-01-13].

REDAKCE, PLÁTENÍK, Petr (ed.), 2024. Život za mřížemi: Máme nejvíce vězňů v EU, ale nejméně útěků. Denně nacházíme pašované mobily. Online. Focuson.cz. 15. 7. 2024. Dostupné z: <https://www.focuson.cz/zivot-za-mrizemi-mame-nejvice-veznu-v-eu-ale-nejmene-uteku-denne-nachazime-pasovane-mobily/>. [cit. 2025-01-13].

ČERNÝ, Pavel, 2023. Je věznice hotelem? Online. STATISTIKA&MY, ČASOPIS ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU. 23. 5. 2023. Dostupné z: <https://statistikaamy.csu.gov.cz/je-veznice-hotelem>. [cit. 2025-01-13].

Prison statistics, květen 2024. Online. Eurostat. Květen 2025. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Prison_statistics. [cit. 2025-01-13].

STATISTICKÉ ÚDAJE o stavu a složení vězněných osob ve vazebních věznicích, věznicích a ústavech pro výkon zabezpečovací detence Vězeňské služby České republiky za měsíc listopad 2024, 2024. Online. Praha: Vězeňská služba České republiky - Generální ředitelství Praha. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/sekce/rok-2024>, <https://www.vscr.cz/media/organizacni-jednotky/generalni-reditelstvi/odbor-spravni/statistiky/msh/msh-2024/msh11-2024.pdf>. [cit. 2025-01-13].

Koncepce vězeňství. Online. Ministerstvo spravedlnosti České republiky. Dostupné z: <https://msp.gov.cz/web/msp/koncepce-vezenstvi>. [cit. 2025-01-13].

Věznice Kuřim. Online. Vězeňská služba České republiky. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/organizacni-jednotky/veznice-kurim/sekce/zakladni-informace>. [cit. 2025-01-20].

Věznice Plzeň. Online. Vězeňská služba České republiky. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/organizacni-jednotky/veznice-plzen/sekce/zakladni-informace>. [cit. 2025-01-20].

Mas d’Enric Penitentiary / AiB estudi d’arquitectes + Estudi PSP Arquitectura. Online. Arch daily. Dostupné z: <https://www.archdaily.com/354873/mas-d-enric-penitentiary-aib-estudi-d-arquitectes-estudi-psp-arquitectura>. [cit. 2025-01-20].

Storstrøm Prison / C.F. Møller. Online. Arch daily. Dostupné z: <https://www.archdaily.com/885376/storstrom-prison-cf-moller>. [cit. 2025-01-28].

Děkuji

Děkuji moc všem, kteří mě po celou dobu studia podporovali. Všem kteří mně dodávali kuráž, všem kteří se mnou měli trpělivost a všem kteří tu pro mě byli, když jsem potřebovala s někým sdílet své obavy, ale i úspěchy.

Chci poděkovat panu docentovi Janu Jakubovi Tesařovi a také panu architektovi Matěji Barlovi za cené rady, připomínky, konstruktivní kritiku, ale také za dodání kuráže, odvahy a pozitivního pohledu.

Děkuji všem kamarádům, které jsem během studia poznala, bez vás bych to nedala.

A především děkuji mé rodině (zejména svým rodičům), kteří mě vyslechli, pomohli a byli tu pro mě vždy, když jsem to potřebovala. Mám vás moc ráda.

